

M. KOVO 23 D., KETVIRTADIENIS

PIRMININKAVO: H. G. PÖTTERING

Pirmininkas

(Posėdis pradėtas 17.05 val.)

1. Sesijos atnaujinimas

Pirmininkas. – Skelbiu 2009 m. kovo 12 d., ketvirtadienį sustabdytos sesijos atnaujinimą.

***

Pirmiausia, norėčiau pasveikinti šalia manęs kairėje sėdintį naująjį Europos Parlamento generalinį sekretorių Klausą Welle. Linkiu jam viso ko geriausio darbuose.

(Plojimai)

Mano dešinėje sėdi generalinio direktoriaus pavaduotojas David Harley. Jis palaiko sekretoriato tęstinumą. Taip pat norėčiau palinkėti jam viso ko geriausio.

(Plojimai)

2. Pirmininko pareiškimas

Pirmininkas. – Ponios ir ponai, manęs buvo paprašyta paskelbti šį pranešimą. Šią savaitę minimos 60-osios šimtų tūkstančių Baltijos šalių piliečių ištrėmimo metinės. 1949 m. kovo 24 d. naktį prasidėjo sovietų valdžios vykdomų trėmimų banga. Per trėmimus iš savo namų jėga buvo išvaryta dešimtys tūkstančių estų, latvių ir lietuvių. Jie neteko teisių kaip piliečiai ir kaip žmonės, jiems teko gyventi sunkiomis, nežmoniškais sąlygomis sovietų belaisvių stovyklose.

Beveik kiekviena Latvijos, Lietuvos, Estijos šeima ir kitų buvusių sovietinių respublikų nukentėjo nuo šių totalitarinio komunistinio režimo įvykdytų siaubingų ir žiaurių veiksmų. Beveik kiekvienoje šeimoje buvo giminių, dingusių Sibire, persekiojamų KGB, įkalintų ir engiamų. Šie įvykiai nėra susiję su tolimesniu ir niūria praeitimi. Daugelis žmonių, dabartinių ES piliečių, vis dar tai aiškiai pamena.

Mūsų pareiga, vadovaujantis bendromis vertybėmis, prisimenant trėmimų aukas, aiškiai ir tvirtai pasmerkti šiuos totalitarinio komunistinio režimo Sovietų Sąjungoje įvykdytus nusikaltimus. Dėl šių aukų turime objektyviai, nuodugniai ir rūpestingai įvertinti praeitį. Susitaikymas su tuo gali būti grindžiamas tik teisybės pripažinimu ir aukų atminimu.

3. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas (žr. protokolą)

4. Parlamento sudėtis (žr. protokolą)

5. Oficialus pasveikinimas

Pirmininkas. – Šiandien man tenka garbė pasveikinti į Parlamentą atvykusią Visos Afrikos Parlamento delegaciją. Kaip žinote, Visos Afrikos Parlamentas Afrikos Sąjungoje yra tolygus Europos Parlamentui Europos Sąjungoje.

Labai džiaugiuosi galėdamas pasveikinti šiandien čia esantį M. Khumalo ir jo kolegas parlamento narius bei jiems padėkoti. Taip pat norėčiau padėkoti Visos Afrikos Parlamento pirmininkei G. Mongellai už priėmimą 2008 m. spalio mėn., lankantis su vizitu Visos Afrikos Parlamente ir už kvietimą pasisakyti Visos Afrikos Parlamento plenariniame posėdyje.

Dar kartą norėčiau nuoširdžiai visus jus pasveikinti. Labai džiaugiuosi, kad šiandien esate čia su mumis.

(Plojimai)

6. Anuluoti raštiški pareiškimai (žr. protokolą)

7. Veiksmai įgyvendinant Parlamento pozicijas ir rezoliucijas: žr. protokolą

8. Tarybos perduoti susitarimų tekstai (žr. protokolą)

9. Peticijos (žr. protokolą)

10. Pateikti dokumentai (žr. protokolą)

11. Žodiniai klausimai ir raštiški pareiškimai (gauti dokumentai) (žr. protokolą)

12. Darbų programa (žr. protokolą)

(patvirtinta darbų programa)

*
* *

Monica Frassoni (Verts/ALE). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, yra klausimas dėl Europos Vadovų Tarybos. Sužinojome, kad per Europos Vadovų Tarybos susitikimą pasakėte, kad Parlamentas sutinka, kad balsavimas dėl Komisijos pirmininko vyktų liepos 15 d., o balsavimas dėl kitų Komisijos narių – priėmus Lisabonos sutartį.

Norėčiau sužinoti, ar tai tiesa. Ir jeigu taip, kokie įgaliojimai suteikia Jums teisę tai daryti?

Pirmininkas. - Gerb. M. Frassoni, kadangi taip pat dalyvavote susitikime, esu tikras, kad prisimenate vykusią diskusiją šiuo klausimu pirmininkų sueigoje. Dėl liepos 15 d. buvo pareikštas tik vienas prieštaravimas. Ir jis buvo Jūsų. Visi kiti grupės pirmininkai pritarė mano išsakytai nuomonei Taryboje. Bet koku atveju galite perskaityti, kokią formuluotę naudojavau savo kalboje. Su šia kalba gali susipažinti visi EP nariai ir plačioji visuomenė.

13. Vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais

Pirmininkas. – Kitas darbotvarkės klausimas yra vienos minutės kalbos svarbiais politiniais klausimais.

Erna Hennicot-Schoepges (PPE-DE). - (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti Europos Parlamento dėmesį į Baltarusijos prezidento B. Lukašenkos vizitą Prahoje. Ar šis jo vizitas atitinka mūsų ginamas vertybes? Ar gali Europos Sąjunga turėti reikalų su prezidentu, turinčiu visą valdžią, neapribotą laiku ir įgaliojimais? Koks bus Europos Sąjungos įvaizdis, pritariančios prezidento dalyvavimui, pašalinusio kelis politinius oponentus ir ribojančio savo piliečių teises? Kokią išpūdį apie mūsų Sąjungą susidarys B. Obamos administracija, Jungtinių Valstijų piliečiui kankinantis Baltarusijos kalėjime, kur tikėtina, kad jis gali mirti, nebent bus skubiai imtasi veiksmy? Manau, kad šio kvietimo niekada neturėjo būti.

Antonio Masip Hidalgo (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, norėčiau pakalbėti dėl El Musel – pagrindinio uosto, esančio Asturias regione.

Labai svarbu, kad Komisija skirtų lėšų papildomoms šio uosto išlaidoms padengti. Tai suprato Komisijos narys A. Tajani ir jo pirmtakas J. Barrot. Abu jie pripažino didžiules funkcines ir aplinkosaugos problemas, kylančias El Musel.

Per krizę, kai tokie darbai kaip El Musel yra labai reikalingi, atėjo laikas pašalinti ilgalaikes, pernelyg dideles biurokratinės kliūtis. Metas mąstyti plačiau, užtikrinant lėšas, taip reikalingas Asturias regionui, Šiaurės Ispanijai ir visos Europos ekonomikaio atsigauti. Pakartosiu dar kartą – tai būtina dėl Europos ekonomikos atsigavimo proceso, kuriame tenka didelė garbė dalyvauti Ispanijai.

Metin Kazak (ALDE). – (BG) Paskutinio Europos Vadovų Tarybos susitikimo rezultatai rodo, kaip galima praktiškai panaudoti vieną iš pagrindinių Europos Sąjungos principų – solidarumo principą.

5,6 mlrd. EUR pagalba padės senojo žemyno gyventojams įveikti pasaulinės finansinės ir ekonominės krizės pasekmes. 105 mln. EUR, skirti Bulgarijos energijos saugumui užtikrinti, plačiau juosčiam internetui kurti ir žemės ūkiui, rodo paramą ir pasitikėjimą Vyriausybės vykdoma programa kovai su krize.

Mano šaliai gyvybiškai svarbu, kad Europos Komisija pritartų ir Europos Parlamentas paremtų prašymą teikti kompensacijas iki 2013 m., uždarius Kozloduy branduolinės elektrinės trečiąjį ir ketvirtąjį blokus. Bulgarija labiausiai nukentėjo nuo neseniai vykusio Rusijos ir Ukrainos dujų karo. Todėl svarbu laikytis principo dėl vienodo elgesio su visomis ES valstybėmis narėmis.

Tikiuosi, kad Komisijos pirmininkas J. M. Barroso tam pritaris. Kviečiu savo kolegas EP narius prisidėti užtikrinant teisingumą ir solidarumą Europoje.

Eoin Ryan (UEN). - Gerb. pirmininke, norėčiau kalbėti dėl užsiuolimo ir čia išsakyti pastabų dėl Airijos bankų ir finansinės sistemos.

Airijos sistema veikia pagal teisingas ir kontrolės direktyvas, priimtas ES. Ši sistema tiek stipri ar silpna, kokia yra ES sistema. Kaip žinome, kontrolės sistema patyrė nesėkmę visame pasaulyje. Todėl Airija nėra geresnė ar blogesnė nei kitos pasaulio vietos.

Prieštarauju priešiškiems pareiškimams dėl Airijos, skleidžiamiems Londono, Niujorko ir Vokietijos žiniasklaidos. Visose šiose vietovėse susiduriame su kontrolės ir bankų problemomis. Šios problemos daugeliu atvejų yra tokios pačios ar didesnės nei tos, su kuriomis susiduriama Airijoje. Nuolatinis puolimas kai kurių mūsų ES kaimynių grindžiamas labiau išankstiniais nusistatymais nei objektyviais faktais ir mažai padeda ES solidarumui šiuo metu, kai visoje Europoje susiduriama su didžiulėmis finansinėmis ir ekonominėmis problemomis.

László Tórkés (Verts/ALE). – (HU) Tarptautiniu mastu žinoma Kanados ir Rumunijos bendra įmonė Roşia Montană Gold Corporation ketina Transilvanijos mieste Verespatak (Roşia Montană) plėsti didžiausią Europoje atvirą aukso kasyklą. Europos Parlamentas 2004 m. gruodžio mėn. rezoliucijoje išreiškė didelį susirūpinimą dėl šio projekto galimos natūralios katastrofos grėsmės. 2005 m. ICOMOS generalinė asamblėja savo ruožtu pasiryžo apsaugoti senovinės gyvenvietės istorinį paveldą.

Įmonė, kurią lydi skandalai, ketina taikyti tokį patį cianido technologijomis pagrįstą gavybos būdą, kurį naudojant 2000 m. buvo užteršta visa Tisza upė. Taip pat buvo sunaikintas Verespatak (Roşia Montană) paveldas, o miesto gyventojai nuskurdo. Panašu, kad Rumunijos Vyriausybė ketina panaikinti laikiną draudimą dėl investicijų.

Prašau Europos Parlamento tam sutrukdyti, siekiant išsaugoti Verespatak miestą ir jo gamtą. Savo ruožtu Europos Komisija turėtų prisidėti prie sunaikinto miesto ir jo gamtos atkūrimo.

Georgios Toussas (GUE/NGL). - (EL) Gerb. pirmininke, per ateinančias kelias dienas sueis:

- dešimt metų nuo tada, kai NATO ir Europos Sąjungos vyriausybės pradėjo bjaurų karą prieš Jugoslavijos žmones;

- šešeri metai nuo tai, kai JAV ir jos sąjungininkai pradėjo nusikalstamą Irako karą ir okupaciją. Per šį karą žuvo apie 1,5 milijono Irako gyventojų;

- šešiasdešimt metų nuo tada, kai buvo sukurtas NATO –imperialistinė karo mašina ir kilo grėsmė taikai visame pasaulyje. NATO ruošiasi minėti savo 60-ąsias metines iškilmingame aukščiausiojo lygio susitikime Strasbūre.

Prieš dešimt metų, 1999 m. balandžio 23 ir 24 dienomis, NATO valstybių narių vadovai pasirašė 50-ųjų metinių deklaraciją, patvirtinusią naująją doktriną. Buvo priimta nauja NATO strategija, oficialiai panaikinanti pagrindines tarptautinės teisės normas. Vėliau buvo vykdomos kitos NATO nusikalstamos intervencijos Afganistane, Irake, Irane ir Viduriniuosiuose Rytuose.

Rengiantis NATO aukščiausiojo lygio susitikimui, Prancūzijos valdžia Strasbūro centrą pavertė ribota zona ir panaudojo Šengeno konvencijoje numatytas priemones siekdama užkirsti kelią taikos demonstracijos dalyviams patekti į Prancūziją. Buvo mobilizuotos didelės kariuomenės ir policijos pajėgos prieš demonstracijos dalyvius. Šios priemonės, akivaizdžiai pažeidžiančios pagrindines demokratines teises, rodo, kaip imperialistai ir NATO bijo žmonių pasipriešinimo.

Žmonės turi reaguoti į 60-ųjų NATO nusikalstamų imperialistinių veiksmų metinių iškilmingus minėjimus ir „šventimus“ stiprindami antiimperialistinę taikos judėjimą, paprastų žmonių reikalavimus išformuoti NATO...

(Pirmininkas pertraukia kalbantįjį)

Kathy Sinnott (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, šiame Parlamente tarpfrakcinės grupės turi ilgą ir išskirtinę istoriją. Tarpfrakcinėse grupėse politiškai pasidaliję EP nariai gali suvienyti jėgas konkreitiems klausimams spręsti.

Pavyzdžiui, seniausia tarpfrakcinė grupė tikrina su negalia susijusius teisės aktus, patenkančius į šį Parlamentą, siekdama užtikrinti, kad tokie teisės aktai būtų palankūs asmenims su negalia, be to, ši grupė konsultuoja kitus parlamento narius negalios klausimais.

Nepaisant vertingo darbo, praėjusiais metais tarpfrakcinės grupės buvo sumenkintos. Iš tikrųjų vidinėmis Parlamento taisyklėmis stengiamasi jas panaikinti, atsisakant tokioms grupėms skirti pasitarimų salių ir laiko per posėdžius Strasbūre.

Manau, šį klausimą reikėtų spręsti skubiai, prieš prasidedant kitai kadencijai. Kitaip tariant, tarpfrakcinės grupės gali nustoti egzistavusios. Joms išnykus Parlamento svarba sumenks, o Europos žmonėms nebus tinkamai atstovaujama.

(Plojimai)

Desislav Chukolov (NI). – (BG) Ponios ir ponai, pastaraisiais metais Bulgarijoje stebime niekingą praktiką, žinomą kaip „balsų pirkimas“.

Tokią praktiką vykdo beveik visos politinės grupės, išskyrus patriotinę Attack partiją. Net ir partijos, laikančios save alternatyviomis valdančiosioms partijoms, moka rinkėjams. Tai rodo prieš kelias dienas iš Bresto kaimo, esančio netoli Pleveno, gauta informacija.

Panašu, kad būsimieji rinkimai mūsų šalyje bus labiausiai klastojami ir taps slapčiausi dabartinės Bulgarijos istorijoje. Etninė turkų ir antikonstitucinė MRF partija skyrė milžinišką 60 mln. EUR sumą, siekdama turėti didžiausią įmanomą parlamento narių skaičių, atstovaujančių Turkijos interesams tiek Europos Parlamente, tiek Bulgarijos Respublikos nacionalinėje asamblėjoje.

Kyla realus pavojus, kad kitame Europos Parlamente bus atstovų, laimėjusių rinkimus nupirkus rinkėjų balsus. Mes, Attack partija, pareiškėme: „Turkijai ne vieta ES“. Kreipiamės į EP pirmininką H. G. Pötteringą, kad jis paskatintų Bulgarijos valdžią užkirsti kelią tokiems veiksams per ateinančius rinkimus priimant rinkimus reguliuojančius įstatymus.

György Schöpflin (PPE-DE). – (HU) Istorija paprasta – už kelių šimtų metrų nuo Vengrijos sienos, Austrijos miestelyje Heiligenkreuz, Austrijos bendrovė reikalauja pastatyti didelės talpos krosnį šiuokslėms deginti. Vengrijos pusėje esančiame Szentgotthárd mieste manoma, kad ši konstrukcija nėra priimtina aplinkosaugos sumetimais ir ne tik dėl to.

Per paskutiniuosius dvejus metus Vengrijos dalyje dažnai vyko protestai, tačiau austrai atsisakė į juos atsižvelgti. To pasekmė – didėjantis priešiškas nusiteikimas prieš austrus pradeda kenkti įprastiniams nuoširdiems dviejų šalių santykiams.

Prašome, kad Austrija ištirtų planą, atsižvelgdama į Vengrijos aplinkybes ir sustabdytų jo plėtrą.

Gyula Hegyi (PSE). - Gerb. pirmininke, sausio mėn. Komisija sukritikavo Vengrijos moratoriumą dėl genetiškai modifikuotų kukurūzų MON810. Šiam moratoriumui neabejotinai pritarė visa Vengrijos mokslinė visuomenė, politinės partijos ir Vengrijos gyventojai. Kovo mėn. Europos Vadovų Taryboje Vengrija ir Austrija sulaukė daugumos pritarimo dėl šio moratoriumo, nepaisant Komisijos sprendimo. Iš dvidešimt septynių valstybių narių dvidešimt trys buvo prieš Komisijos sprendimą ir palaikė Vengrijos pusę.

Tai rodo, kad dabar tinkamas laikas mums visiems persvarstyti GMO leidimų suteikimo būdus Europos Sąjungoje. Manau, tai taip pat rodo ir Tarybos balsavimas, nes akivaizdu, kad dauguma valstybių narių mąsto panašiai. Valstybėms narėms turi būti pačioms leidžiama nuspręsti, ar leisti naudoti GMO, ar ne. Tikiuosi, kad naujai išrinktas Parlamentas parengs naują reglamentą dėl GMO leidimų, remdamasis subsidiarumo ir skaidrumo principais. Komisija turėtų bendradarbiauti su Parlamentu ir valstybėmis narėmis, o ne joms nurodinėti, ką daryti.

Jean Marie Beaupuy (ALDE). - (FR) Gerb. pirmininke, vienas iš mūsų kolegų narių ką tik kalbėjo apie tarpfrakcines grupes.

Šiame Parlamente yra daugiau nei dvidešimt tarpfrakcinių grupių. Jų darbas per šią kadenciją, kuri tuoj pasibaigs, akivaizdus. Daugybė dokumentų buvo parengta padedant mūsų tarpfrakcinėms grupėms. Gerb. pirmininke, dešimtys tūkstančių žmonių, šimtai institucijų sulaukė pagalbos dėl tarpfrakcinių grupių atlikto darbo. Jei toliau darysime spaudimą šioms grupėms atsisakydami suteikti joms susitikimų sales, sulauksime tolesnių pareiškimų.

Gerb. pirmininke, turite didelę darbo šiame Parlamente patirtį. Neleiskite paslaptiniams pogrupiams susitikinėti per kitą parlamento kadenciją. Tarpfrakcinių grupių lygmeniu mes nebijome skaidrumo. Dėl to primygtinai siūlome gana atvirai įvertinti tarpfrakcinių grupių darbą per šią kadenciją. Taip galėsime įrodyti jų naudingumą.

Gerb. pirmininke, prašau atsižvelgti į tarpfrakcinių grupių, taip pat laiškuose, siųstuose jums pastaraisiais metais, pateiktus prašymus.

Ewa Tomaszewska (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, nėra jokių abejonių, kad Europą apėmė krizė. Dėl to atsiradęs darbo vietų trūkumas kelia grėsmę ES valstybių narių ekonominei plėtrai. Ši krizė taip pat kenkia pensijų sistemų veiksmingumui, kyla didelių problemų Europos sveikatos apsaugos ir socialinės rūpybos sistemų srityje.

Tuo tarpu Europos Komisija neįvertino mūsų pastangų pakeisti neigiamus demografinius skaičius skatinant šeimos kūrimą. Buvo labai prieštaraujama mažinti PVM labai mažiems vaikams skirtiems produktams, pavyzdžiui, vystyklams. Ketinimai bausti atskiras šalis, priimančias tokio pobūdžio sprendimus, rodo supratimo stygių vertinant būsimus pavojus. Arba tai rodo blogus ketinimus. Bet kuriuo atveju tokie veiksmai nepriimtini.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL). - (PT) Gėda, kad vienintelėje Portugalijai priklausančioje padangų gamykloje jau kelis mėnesius sustojęs darbas. Dėl to kyla pavojus beveik 300 darbo vietų socialiai skurdžioje Vale do Ave vietovėje. Joje nedarbo lygis yra vienas iš didžiausių visoje Europos Sąjungoje, uždarius daugybę įmonių ir sumažinus darbo vietų skaičių tekstilės pramonės sektoriuje.

„Camac“ įmonės darbuotojai Santo Tirso mieste ir jiems atstovaujanti profesinė sąjunga viešai pareiškė nuomonę dėl šios sudėtingos padėties, nurodydama, kad bendrovė nėra skolinga bankams ar valstybei ir iš tikrųjų ši padėtis susidarė dėl dešimties tūkst. EUR skolos dėl PVM sulaikymo. Pagrindiniai kreditoriai yra patys darbuotojai, kuriems bendrovė nemoka atlygio dėl savo negebėjimo tvarkytis mažėjant svaro sterlingo vertei, į Jungtinę Karalystę eksportuodama beveik visą bendrovės produkciją, ir didėjant išlaidoms žaliavoms, naudojamoms gamyboje.

Bendrovei pateikus prašymą dėl bankroto, laukiama, kol kovo 30 d. bus priimtas sprendimas. Portugalijos Vyriausybė ir Europos Komisija turi skubiai reaguoti į išpėjimus ir darbuotojų nepasitenkinimą, siekiant išvengti didesnio nedarbo ir skurdo vietovėje, kurioje nėra jokios kitos darbo alternatyvos.

Philip Bushill-Matthews (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, darbo tvarkos taisyklių persvarstymas ir pakeitimas yra svarbiausi darbotvarkės klausimai. Esu įsitikinęs, kad šis klausimas yra labai svarbus Jums pačiam.

Ar galėčiau palaikyti pastabas, jau pareikštas mano kolegų dėl tarpfrakcinių grupių svarbos? Esu Senėjimo tarpfrakcinės grupės bendrapirmininkis. Kaip žinote, šiais metais daugiau nei penkiasdešimt procentų visų balsuojančiųjų bus vyresni nei penkiasdešimt metų. Todėl senėjimo klausimas domina ne tik čia esančius, bet taip pat ir mūsų rinkėjus.

Gerb. pirmininke, prašau, pasinaudoti Jums, kaip pirmininkui, būdingomis savybėmis – aiškumu ir nešališkumu ir užtikrinti lengvesnį tarpfrakcinių grupių darbą, o ne jam trukdyti. Ar galėtumėte tai pažadėti?

Pirmininkas. – Visada malonu matyti Jungtinės Karalystės konservatorius, visiškai pritariančius klausimams, susijusiems su Europos Sąjunga. Labai dėkoju ir pažadu padaryti viską, kas yra mano galioje.

Proinsias De Rossa (PSE). – Gerb. pirmininke, norėčiau pareikšti nuomonę dėl aplinkosaugos teisės pažeidimų Airijoje, būtent dėl vandens kokybės. Naujai atliktas ES tyrimas dėl vandens kokybės Airijoje parodė, kad du trečdaliai žmonių mano, kad ši problema yra svarbi, o pusė jų galvoja, kad nuo 2004 m. vandens kokybė pablogėjo.

Aštuoniasdešimt procentų visų žmonių mano, kad per paskutiniuosius penkerius metus vandens kokybė mūsų upėse, ežeruose ir pajūryje nepagerėjo. Jau septynerius metus Komisija tiria, ar Airijos Vyriausybė laikosi 2002 m. Europos Teisingumo Teismo sprendimo dėl Airijos vandens kokybės teisės aktų pažeidimo.

Turime rasti būdų užtikrinti, kad mūsų priimti įstatymai dėl Europos Sąjungos piliečių tikrai taikomi valstybėse narėse. Komisija, kaip šios Sąjungos valdytoja, privalo veikti, kad tai būtų užtikrinta.

Kinga Gál (PPE-DE). - (HU) Naujosiose valstybėse narėse šiais sunkiais laikais vis dar esama asmenų, kurių veiksmai nėra priimtini teisinei valstybei. Kai vyko Vengrijos nacionalinė šventė, buvo labai pažeistos politinės teisės Budapešte. Vietovė, kurioje vyko iškilmingas minėjimas, buvo visiškai uždaryta, kaip būdavo diktatūros laikais. Prieš keletą dienų reikalavimai dėl atsakingesnės vyriausybės sudarymo ir pirmininko atsistatydinimo buvo malšinami policijos, sulaikant ir nežmoniška, žeminamai elgiantis su dalyviais.

Po šio savaitgalio pastebėjome, kad valdžia taip pat ignoroja demokratijos reikalavimus, bandydama išvengti išankstinių rinkimų, keičia vadovus. Tokia valstybė nėra demokratinė, nes ji nesivadovauja teisinės valstybės principais, apie kokią svajojome komunizmo eros pabaigoje. Tai panašiau į švelnios formos diktatūrą.

Rumunijos valdžios veiksmai priminė praeitį, kai nepaisant Rumunijos valdžios siūlymų, Vengrijos Respublikos prezidentas nuvyko dalyvauti kovo 15 d. Rumunijoje vykusiose 5 milijonų vengrų bendruomenės iškilmėse. Tai jis galėjo padaryti tik kaip privatus asmuo, vykdamas automobiliu. Leidimas nusileisti prezidento lėktuvui buvo Rumunijos atšauktas, remiantis išgalvotais pagrindais, kad šis vizitas pakenktų dviejų šalių bendradarbiavimui. Ir tokie dalykai vyksta 2009 m. dviejose kaimyninėse ES valstybėse narėse.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). - (HU) Praėjusią savaitę ES aukščiausiojo lygio susitikime buvo patvirtinti pagrindiniai Europos Parlamento suformuluoti principai, būtent, kad Europos Sąjunga netoleruoja protekcionizmo ir neleis griauti bendros rinkos laimėjimų. Su tuo ir sveikinu pirmininką, dalyvavusį Europos Vadovų Tarybos susitikime. Buvo priimti labai svarbūs sprendimai, tarp jų ir sprendimai klausimu, prieš metus pasiūlytu Vengrijos ministro pirmininko Ferenc Gyurcsány, kuriam buvo pritarta Europos Parlamente pateiktame P. N. Rassmusseno pranešime dėl finansų rinkos ir bankų priežiūros sistemos sukūrimo. Teoriškai sprendimas buvo priimtas šiame aukščiausiojo lygio susitikime. Tai labai svarbus žingsnis į priekį.

Tai labai svarbus žingsnis į priekį visai Europos Sąjungai, ypač Centrinei ir Rytų Europai ir Baltijos valstybėms. Bankai negali atsakyti savo filialų šiame regione, bet privalo nukreipti į juos gaunamą paramą.

Tai, kad parama siekiant išlaikyti valstybių narių mokėjimų pusiausvyrą už eurozonos ribų padidėjo nuo 25 mlrd. EUR iki 50 mlrd. EUR, yra svarbi ES solidarumo išraiška. Tai padės mūsų visų bendram interesui ir visos Europos Sąjungos labui.

Aurelio Juri (PSE). - (SL) Paskutiniame posėdyje priėmėme svarbių patobulintų teisės aktų rinkinį jūros klausimais – dėl avarijų jūroje.

Visi žinome, kad iš jūros gauname daug naudos, bet tai susiję ir su rizika. Įvykus didelei avarijai, nuo jos pasekmių nukenčia pakrančių gyventojai. Todėl prevencija yra geriausias sprendimas, ypač prevencija, kai kontroliuojama eismo jūroje apimtis ir pobūdis, atsižvelgiant į sritį, kurioje vyksta pervežimai.

Todėl norėčiau pateikti šį klausimą Komisijai, ir būtent Komisijos nariui A. Tajani, atsakingam už transportą, į kurį norėčiau kreiptis jo gimtąja italų kalba.

(IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, (...) kaip šio naujo teisės akto dėl saugumo jūroje tikslai atitinka planus dėl dviejų metanų gaminančių regazifikatorių Trieste įlankoje, kurioje vyksta daug pervežimų jūra, yra didelė miestų koncentracija, jūra sekli – ne daugiau nei dvidešimt metrų gylio, o jūros dugno negalima liesti, nes jame esama daug gyvsidabrio? Pastačius šį terminalą per savaitę vienam įrenginiui tektų po vieną atvykusį tanklaivį. Visiems žinoma apie tokių laivų keliamą riziką šiose vietovėse.

Bogusław Rogalski (UEN). - (PL) Gerb. pirmininke, šiandien ypač norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kaip Izraelio kariuomenė siekia sunaikinti Palestinos tautą prieš mūsų akis. Neturėtume būti tam abejingi.

Sutrikęs klausiausi Izraelio žiniasklaidos pranešimų, kaip kareiviai pasakojo, kad jiems buvo liepta šaudyti į civilius, tarp jų ir į senyvas moteris. Laikraštis *Haarec* paskelbė raštiškus įsakymus, duotus vieno iš kariuomenės vadų savo kareiviams. Jis liepė kareiviams šaudyti į žmones, padedančius sužeistiems palestiniečiams. Galiausiai kareiviai pradėjo visiškai nesiskaityti su palestiniečių gyvybėmis. Tai patvirtina siaubingi marškinėliai su pavaizduota kūdikio besilaukiančia moterimi ir užrašu: „*Vienas šūvis, dvi gyvybės*“, kuriuais buvo apšvilkę Izraelio kariai.

Turime nutraukti tylą Parlamente šiuo klausimu. Nei viena tauta nėra nei geresnė, nei blogesnė už kitą. Šiandien Palestinos žmonėms reikalinga mūsų pagalba ir parama. Turime priimti šį iššūkį ir imtis spręsti problemą.

Anna Záborská (PPE-DE). – (SK) Gerb. pirmininke, prieš porą savaitių pranešėte mums labai liūdnas ir siaubingas naujienas. Jaunuolis Vokietijoje nužudė penkiolika žmonių, o po to nusižudė pats. Jis įvykdė žmogžudystę ir pasmerkė daugybę žmonių, tarp jų ir savo šeimą, širdgėlai ir nevilčiai. Jo šeima taip pat neteko vaiko, jos pasaulis taip pat apsivertė.

Norėčiau pacituoti Vokietijos prezidento per aukų laidotuves pasakytus žodžius: „Mes visi susidūrėme su labai svarbiu klausimu. Ar užtekinai saugome save ir savo vaikus? Ar darome viską, kad apsaugotume tuos, kuriems gresia pavojus? Ar darome viską, kad užtikrintume taiką savo šalyje? Privalome paklausti savęs, ką galėtume daryti ateityje geriau ir ko galėtume pasimokyti iš šio įvykio. Padėkime tėvams ir jų vaikams išvengti pavojaus.“

Todėl norėčiau paprašyti Europos Parlamento ir Europos Komisijos dar kartą paremti visoje Europoje vykstančią kampaniją: „Ar žinai, kur šiuo metu yra tavo vaikas?“ Kaip jau esu sakiusi, turime padaryti viską, kad užtikrintume, jog tokie įvykiai daugiau nepasikartotų.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Europos Sąjunga visu pirma yra socialinė Europa. Mums reikalinga ne tik ekonominė plėtra, bet taip pat darbo vietos, derami atlyginimai ir pensijos, galimybė gauti kokybiškas sveikatos priežiūros paslaugas ir įgyti išsilavinimą. Per ekonominę krizę daugybė bendrovių susiduria su sunkumais, o darbuotojai netenka darbo vietų.

Rumunijoje, Arcelor Mittal bendrovėje Galați ir Hunedoara miestuose, keletas tūkstančių darbuotojų formaliai bus be darbo, gaudami tik 75 proc. darbo užmokesčio arba tiesiog liks be darbo. Panaši padėtis yra ir kitose šalyse, įvairių pramonės sektorių bendrovėse.

Prašu Komisijos apsvarstyti galimybę parengti Tarybos sprendimą siekiant persvarstyti kriterijus dėl galimybės gauti Europos socialinio fondo ir Europos prisitaikymo prie globalizacijos padarinių fondo lėšas. Tai būtina padaryti pramonės ir bendrovių lygmeniu, o ne tik regioniniu ir bendrovės lygiu, kad pinigai greičiau patektų į apyvarčią ir padėtų darbuotojams per krizę. Manau, kad Europa gali ir privalo padaryti daugiau dėl darbuotojų, susiduriančių su sunkumais.

Edit Bauer (PPE-DE). - (HU) Norėčiau atkreipti dėmesį į Slovakijos Vyriausybės priemones, naudojamas mažumų teisėms į kalbą slopinti, žinoma, pažeidžiant jų teises. Praėjusią savaitę Vyriausybė priėmė teisės akto pataisą dėl valstybinės kalbos, kuri, pasak Vyriausybės, nėra susijusi su mažumų kalbos naudojimu, tačiau įstatyme sakoma kitaip.

Norėčiau pateikti du pavyzdžius. Įstatymo 8 straipsnio 4 punkte kalbama apie sveikatos ir socialinės paramos įstaigas nurodant, kad asmenys, priklausantys etninei mažumai, gali naudoti savo gimtąją kalbą dviem atvejais – jeigu jie nežino valstybinės kalbos arba jeigu įstaiga yra vietovėje, kurioje etninė mažuma sudaro daugiau nei dvidešimt procentų. Taigi gydytojas pirmiausia turės paklausti paciento, kokia kalba jis kalba, ir tik po teirautis, kas atsitiko. Priešingu atveju už įstatymo nesilaikymą bus skiriama bauda nuo 100 iki 5000.

Padėtis nėra geresnė dėl informacijos teikimo radijo programose, išskyrus valstybinį radiją. Ji pirmiausia turi būti teikiama mažumos kalba ir po to dar kartą išverčiama.

Gerb. pirmininke, noriu paklausti tik vieno dalyko – ar gali etninės mažumos tikėtis paramos iš Europos?

Jelko Kacin (ALDE). - (SL) Bazovicicos miestelyje, netoli Trieste miesto, šalia Italijos sienos su Slovėnija, nuo 1945 m. rugsėjo mėn. pastatytas paminklas pirmiesiems antifašistams Europoje – keturiems Slovėnijos patriotams F. Bidovecu, F. Marušičui, Z. Milošui ir A. Valenčičui, nubaustiems mirties bausme specialaus fašistų tribunolo 1930 m. per pirmąjį Trieste vykusį teismo procesą.

Iki dabar paminklas buvo suteptas dažais ir apgadintas šešiolika kartų, paskutinįjį kartą – vos daugiau nei prieš savaitę. Šis vandalizmo aktas yra viena iš politinių, ekonominių, kultūrinių, švietimo pastangų daryti spaudimą Slovėnijos etninei mažumai Italijoje ir Slovėnijos Respublikoje.

Visi veiksmai, tarp jų ir susiję su Slovėnijos paminklais, užrašai ant slovėnų mokyklų ir regioninių ženklų, labai įskaudino slovėnų kilmės Italijos piliečius ir Slovėnijos Respublikos žmones.

Tačiau niekas iki šiol nebuvo pripažintas atsakingu už šiuos nusikalstamus veiksmus. Man sunku patikėti, kad Italijos policija nesugebėjo rasti kaltininkų. Galbūt tai padaryti trukdo politinio noro stygius. Per daug, kai šešiolika kartų iš eilės neįmanoma rasti kaltininkų.

Dimitar Stoyanov (NI). – (BG) Gerb. ponios ir ponai, per paskutinę mėnesio sesiją, vykstant diskusijoms dėl Turkijos, buvo kalbama apie tai, kad Turkija neprisipažįsta kalta dėl armėnų genocido. Tačiau jums nėra žinoma apie kitą turkų per paskutiniuosius penkis šimtus metų įvykdytą genocidą – bulgarų tautybės asmenų.

Šiek tiek supažindinsiu su šiuo klausimu. Genocidas truko keturias dienas, tai įvyko 1876 m. balandžio mėn. Jį aprašo amerikietis žurnalistas MacGahan:

„Man nesvarbu, ar ši informacija objektyvi ar ne, žinant, kad per keturias dienas buvo nužudyta 15 000 žmonių. Šis skaičius neparodo viso milžiniško siaubo, kuris kyla suvokus visas pražūtingų, niekingų ir žvėriškų skerdynių detales. Prancūzijos konsulas pats girdėjo, kaip turkų kareiviai su malonumu pasakojo klausytojams, kaip jie kapojo vaikų galvas ir smalsiai stebėjo krintančius mažus kūnelius, besiraičiojančius kaip maži begalviai viščiukai“.

Šios kelios eilutės aprašo tik keturias dienas iš penkis amžius trukusio genocido, vykdyto turkų otamanų prieš pavergtus bulgarus. Mes, EP nariai iš Attack frakcijos, norime, kad tai būtų pripažinta ir sulauktume Turkijos atsiprašymo prieš pradėdant bet kokias diskusijas dėl Turkijos narystės Europos Sąjungoje.

Ioannis Gklavakis (PPE-DE). - (EL) Gerb. pirmininke, be to, bendroji žemės ūkio politika, peržiūrėta 2003–2008 metais, yra ne tik žemės ūkio ir ekonomikos politika, bet, manau, tai ir socialinė politika. Pavyzdžiui, maisto pagalbos programos stiprėja, mokyklose vyksta reikiamos iniciatyvos dėl vaisių ir daržovių, įgyvendinamos programos, siekiant įdiegti plačiąjuosį internetą ir pagyvinti kaimo vietas.

Tačiau, siekiant patenkinti šiandienos poreikius, reikalinga tvirta žemės ūkio politika, nes būtent bendra žemės ūkio politika leidžia ūkininkams gauti paramą ir likti kaimuose. Todėl turime vieningai reikalauti, kad bendros žemės ūkio politikos lėšos nustotų būti skiriamos kitoms politikos sritims. Turime didinti žemės ūkio politikos išteklius, jei norime:

- saugaus maisto, nes tik saugūs maisto produktai gali ir turi būti Europoje;
- maisto proporcingumo, nes tik tai padės mums kovoti su krizėmis;
- saugoti aplinką, kad produktai, skirti maistui, būtų auginami atsižvelgiant į Europos praktiką ;
- padėti ūkininkams, kad jie liktų kaimuose ;
- sveikų vartotojų, todėl turime tiekti jiems maistą, pagamintą Europoje.

Baigdamas, norėčiau paprašyti Europos Sąjungos didinti biudžetą, kad mūsų Europa turėtų ateitį. Taip pat, norėdami turėti stiprų žemės ūkio sektorių, turime didinti lėšas, skirtas bendrai žemės ūkio politikai.

Chris Davies (ALDE). - Gerb. pirmininke, praėjo daugiau nei mėnuo nuo tada, kai buvote nuvykęs į Gazą, tačiau iš naujausių duomenų apie Izraelio Vyriausybę matyti, kad niekas nepasikeitė. Vis dar per patikros punktus neleidžiama įvežti priemonių, reikalingų sugriautiems pastatams atstatyti, nei reikmenų mokykloms ir medžiagų pramonei. Bombardavimas baigėsi, tačiau blokada toliau tęsiasi.

Galbūt dabar būtų tinkamas laikas šiam Parlamentui bandyti daryti įtaką, kad būtų atidaryta marškinėlių, apie kuriuos minėjo kitas narys, paroda. Šie marškinėliai buvo sukurti kareivių, tai snaiperio iš Givati būrio, kuriuose vaizduojama besilaukianti palestinietė ir užrašas: „Vienas šūvis, dvi gyvybės“. Izraelio laikraščiuose skelbiama daugiau tokių pavyzdžių, kurie yra dar labiau rasistiniai, radikalūs ir pasibjaurėtini. Tokia paroda galbūt paskatintų EP narius suabejoti, ar esant tokioms aplinkybėms turėtume toliau laikytis Europos Sąjungos ir Izraelio asociaciacijos susitarimo.

Pirmininkas. – Gerb. C. Davis, norėčiau priminti, kad praėjusį trečiadienį Europos ir Viduržemio jūros šalių parlamentinės asamblėjos, kuriai aš pirmininkavau, susitikime buvo priimta rezoliucija dėl katastrofiškos padėties Viduriniuosiuose Rytuose. Dėkoju už pastabas.

Péter Olajos (PPE-DE). - (HU) Ne pirmas kartas, kai esu įpareigotas pareikšti nuomonę dėl milžiniškos anglimi kūrenamos elektrinės, kurios anglies dvideginio emisijos per metus sudarytų 4 mln. tonų, planuojamų statybų Tóketerebes (Třebíšov) mieste Slovakijoje. Prieš šias statybas pasisakoma tiek Slovakijoje, tiek Vengrijos pasienyje. Nepaisant to, susijusios šalys pradėjo licencijos šiai elektrinei statyti gavimo procedūrą.

Kitoje sienos pusėje Vengrijos Vyriausybė paskelbė „Krizės valdymo ir plėtros strategiją“. Ja remdamasi, siekdama suvaldyti krizę, Vengrija dabar ketina statyti 440 megavatų rausvosiomis anglimis kūrenamą korpusą Mátra jėgainėje, išmetančioje didžiausią anglies dvideginio kiekį per metus – daugiau nei 6 mln. tonų teršalų. Nereikia nei sakyti, kad šiose jėgainėse nebus naudojama anglies dvideginio surinkimo ir geologinio saugojimo technologijų.

Praėjusių metų pabaigoje Europos Sąjunga priėmė klimato apsaugos dokumentų rinkinį. Praėjusį savaitgalį ES aukščiausiojo lygio susitikime buvo pritarta dėl finansavimo aplinkosaugos kompensacijos schemos besivystančioms šalims. Be to, gruodžio mėn. ruošiamės įvyksiančiai Kopenhagos klimato konferencijai. Tuo tarpu dviejų valstybių narių – Slovakijos ir Vengrijos vadovai, nors pastarosios šalies vadovas ką tik atsistatydino, elgiasi, lyg nieko nebūtų įvykę, finansuodami klimato kaitą mokesčių mokėtojų lėšomis, nepaisydami jų protestų. Tikiuosi, kad Europos Sąjunga tam nei pritaris politiškai, nei skirs lėšų.

Luisa Morgantini (GUE/NGL). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, kai Rytų Jeruzalėje toliau griaujami tūkstančių palestiniečių namai, Izraelio politikos taikiniu tampa net ir Palestinos kultūra. Deja, Izraelio kareivai sukūrė marškinėlius, kuriuose besilaukianti kūdikio palestinietė vaizduojama kaip taikynys, ir užrašas: „Vienas šūvis, dvi gyvybės“. Taikiniu tapo arabų kultūra. Palestinos valdžia kartu su arabų tautomis nusprendė paskelbti Rytų Jeruzalę 2009 m. arabų kultūros sostine. Izraelis sulaikė 20 aktyvistų, tarp jų ir tarptautinių, pradėjusių Palestinos kultūros šventę. Siekiama sunaikinti bet kokius palestiniečių buvimo požymius Rytų Jeruzalėje.

Todėl klausiu, ar tarptautinė bendruomenė gali ką nors padaryti, siekdama užtikrinti, kad ši šventė įvyktų, o Jeruzalė būtų bendra sostinė. Padarykime, kad tai įvyktų.

Alojz Peterle (PPE-DE). – (SL) Savaitgalį Slovėnijoje, ypač žemutinės Carniola regione, kilo nerimas Renault bendrovei nusprendus Clio automobilių gamybą iš Novo Mesto perkelti į Prancūziją.

Norėčiau tikėti, kad oficialus tokių veiksmų paaiškinimas reikštų tai, kad toks sprendimas buvo priimtas dėl padidėjusios Clio ir Twingo automobilių paklausos, o ne protekcionizmo sumetimais, kilus sunkumams automobilių pramonėje.

Ponios ir ponai, kam priklauso Revoz automobilių gamykla Novo Mesto? Slovėnijai? Ar Prancūzijai? Atsakymas aiškus – ši gamykla, Slovėnijoje gaminanti prancūziškus automobilius, yra Europos gamykla.

Esu tvirtai įsitikęs, kad turime apsaugoti automobilių pramonę Europos, o ne atskirų valstybių narių mastu. Kitaip mes atsiribosime nuo keturių pagrindinių laisvių, sudarančių Europos bendros rinkos esmę.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, kovo mėn. pradžioje politiniai kaliniai Michailas Chodorkovskis ir Platonas Lebedevas iš Čitos miesto, esančio Sibire, buvo perkelti į Maskvą, kur jiems dar kartą bus pateikti nepagrįsti kaltinimai. Pirmasis viešas teismo posėdis turėtų įvykti kovo 31 d. Tą pačią dieną turėjo prasidėti penktasis žmogaus teisių simpoziumo ciklas tarp ES ir Rusijos. Rusai jį atidėjo neribotam laikui.

Taigi Rusija akivaizdžiai parodė, kaip mažai jai rūpi žmogaus teisės. Užuoat vykdydami teisingumą, teismų sistema toliau naudojama režimo priešininkams pašalinti, o ES pučiama migla į akis.

Richard Seeber (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyti svarbią pastabą dėl Komisijos sprendimo, pateikto praėjusią savaitę, uždrausti įprastos elektros lempučių naudojimą. Visiškai pritariu mūsų kartu su Taryba ir Komisija priimtiems energijos vartojimo efektyvumo reikalavimams ir klimato apsaugos tikslams. Tačiau šiuo atveju buvo padaryta klaida. Akivaizdu, kad piliečiai nedalyvauja, priimant sprendimus už uždary durų, taikant komitologijos procedūras. Todėl Komisija tikrai kritikuotina už tai, kad neįtraukė Europos Parlamento į sprendimų priėmimo procesą ir nesilaikė įprastinės tvarkos. Antra, akivaizdžiai matyti komunikacijos stygius. Žmonės labai susirūpinę, nes nebuvo atlikta išsamaus poveikio įvertinimo dėl šių priemonių, ypač mums visiems žinant, kad į šių elektros lempučių sudėtį įeina gyvsidabris, pavojingas žmonių sveikatai, ypač vaikų.

Trečia, taip pat būtų buvę išmintinga pagalvoti apie ateitį ir skatinti naujų technologijų kūrimą. Todėl norėčiau paprašyti Komisiją pateikti naują pasiūlymą.

Tunne Kelam (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, estai, latviai ir lietuviai nuoširdžiai dėkoja už pareikštą solidarumą minint 1949 m. vykusią trėmimų iš Baltijos valstybių 60-ąsias metines, kurie buvo visuotinai pripažinti nusikalstami žmonijai, įvykdyti taikiu metu, praėjus ketveriems metams nuo karo pabaigos. Du trečdalius tremtinių sudarė moterys ir vaikai, išstremti į Sibirą maždaug dešimčiai metų. Išstremtų asmenų

skaičius sudarytų pusę milijono, jei šie trėmimai būtų vykę trijose Skandinavijos valstybėse – Švedijoje, Danijoje ir Norvegijoje.

Tačiau šiandien akivaizdu, kad ekonominės ir politinės Europos plėtros neužtenka norint turėti visiškai integruotą „vertybių bendruomenę“ Europą. Mums reikalinga nauja plėtros banga – Europos sąžinės. Reikėtų, kad visa Europa suprastų ir šiuos nusikaltimus ir padarytą žalą pripažintų kaip sudėtinę bendros mūsų istorijos dalį.

Maria Petre (PPE-DE). – (RO) Šiandien daugelis iš mūsų kalbėjo apie solidarumo poreikį, todėl aš norėčiau toliau pratęsti šią temą.

Šiandien labiau nei kada nors reikalinga Europos Sąjungos energetikos nepriklausomybė ir valstybių narių solidarumas šiuo klausimu. Mūsų veiksmai turi būti vieningi ir nuoseklūs ne tik dėl rizikos, bet ir dėl poreikio diversifikuoti savo išteklius.

Sveikinu Europos Vadovų Tarybą pritarus Europos ekonomikos atkūrimo planui, pabrėžiant energijos sektoriaus ir Nabucco projekto finansavimo svarbą.

Primygtinai reikalauju, kad Europos Komisija skubiai rastų tinkamų būdų, užtikrinančių veiksmingą šių lėšų naudojimą, ir tai duotų reikiamų rezultatų energijos ir ypač ekonomikos sektoriuose, kuriuos labai veikia ir kelia pavojų protekcionizmas.

Protekcionizmas yra blogiausia, kas gali nutikti kylančioms ir išvystytoms ekonomikoms.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou (PPE-DE). - (EL) Gerb. pirmininke, praėjo metai nuo tada, kai frakcija priėmė sprendimą dėl Europos Parlamento darbo tvarkos taisyklių persvarstymo, nes jos apsunkena tarpfrakcinių grupių darbą, nustatydamos, kad tokios grupės turi rinktis tik ketvirtadienio popietėmis. Taip tik buvo atsikratyta tarpfrakcinių grupių, galinčių pateikti idėjų, dažniausiai iš esmės nesusijusių su Europos Sąjungos politikos sritimis, pavyzdžiui, šeimos klausimais.

Esu tarpfrakcinės grupės dėl šeimos ir vaikų apsaugos pirmininkas. Turiu pranešti apie pilietinės visuomenės šeimų asociacijų ir paprastų Europos piliečių apgailėstą dėl to, kad jie daugiau negali pareikšti savo nuomonės per šią tarpfrakcinę grupę.

Grupė, turinti peržiūrėti darbo tvarkos taisykles, nepranešė mums, ar ji įvertino tarpfrakcines grupes, ir nepateikė jokio sprendimo ateičiai. Kaip jas būtų galima pakeisti?

Nicodim Bulzesc (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, norėčiau pareikšti nuomonę labai svarbiu klausimu dėl Europos literatūros apdovanojimo. Šis apdovanojimas skiriamas pagal Europos Sąjungos kultūros programą. Jo tikslas – atkreipti dėmesį į šiuolaikinę grožinę literatūrą. Manau, kad tai labai gera iniciatyva, tačiau man nerimą kelia jos įgyvendinimas.

Į mane kreipėsi mano šalies kultūros organizacijos, kurios nėra patenkintos, kad Rumunija šiais metais nebuvo įtraukta į programą. Iš tikrųjų iš trisdešimt keturių šalių kiekvienais metais į šią programą įtraukiama tik dvylika. Todėl klausiu, kaip kitos šalys, tarp jų ir Rumunija, galėtų aktyviai dalyvauti, jei jos nėra įtrauktos į programą. Atkreipdamas jūsų dėmesį į šią problemą tikiuosi, kad kartu su Europos Komisija rasime tinkamą būdą jai išspręsti.

Nicolae Vlad Popa (PPE-DE). – (RO) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, tai bus sudėtingi metai Europai. Mes susiduriame su problemomis, neturinčiomis precedento Europos istorijoje.

Privalome kovoti su finansų ir ekonomine krize, energijos krize, klimato kaitos problemomis ir terorizmu, dėl kurio kyla grėsmė viskam, ką esame sukūrę šiuo metu. Todėl šiandien kaip niekad svarbu mums išlikti vieningiems.

Turime priešintis antieuropietiškomis kalboms, ultranacionalistiniams elementams, kurie žalingi ir pavojingi. Šiuo metu, nekalbant jau apie kitas problemas, piliečiais, nepatenkintais blogėjančia padėtimi dėl krizės gali lengvai manipuliuoti ultranacionalistai, naudojantys šias nepalankias sąlygas prieš vieningą Europą. Norėčiau priminti, kad mus apėmusios krizės pasekmės galėtų būti tragiškos nesant Europos Sąjungos ir eurozonos.

Kviečiu visus Europos politikus, dalyvaujančius rinkiminėse kampanijose, tvirtai pasisakyti prieš pareiškimus, nukreiptus prieš Europą. Kviečiu juos nenaudoti ultranacionalistinių ir šovinistinių elementų ir populistinių kalbų siekiant gauti kelis papildomus balsus. Dėkoju.

Iuliu Winkler (PPE-DE). - (HU) Remiantis oficialiomis kalbomis apie pasaulinę ekonominę krizę, reikia skubiai atstatyti pasitikėjimą tarptautinėmis finansų sistemomis. Šiais laikais svarbiausia yra pasitikėjimas, kuris išreikštas ir Europos Sąjungos dokumentuose.

Norėčiau pasiūlyti kitą svarbų dalyką – solidarumą, nes solidarumas ar bendradarbiavimas yra dažnai pasikartojančios pagrindinės vertybės, kuriomis grindžiama Europos Sąjunga. Tačiau norėčiau paklausti, ar mes, šalys, nepriklausančios eurozonai, galime kalbėti apie solidarumą, kai mums siūloma didinti mokesčius ir įmokas, o ne pasitikėti ES krizei skirtomis lėšomis ir su jomis susijusiais mechanizmais, grindžiamais solidarumo principu, kuriuo vadovaujasi ES šiame fonde.

Ar Centrinės ir Rytų Europos valstybės narės turi vilties, kad galės atsisakyti gyventi pagal ES standartus greitu laiku? Nemanau. Esu įsitikinęs, kad požiūris Europoje, kurį iš anksto skelbia ES prieš prasidedant G20 aukščiausiojo lygio susitikimui, bus požiūris, priimtinas mums visiems.

Csaba Sógor (PPE-DE). - (HU) Penkiose ES valstybėse narėse Vengrijos bendruomenės neseniai paminėjo Vengrijos Respublikos sukūrimą ir 1948–1949 metų Nepriklausomybės karą. Tuo metu vengrai kovojo petyis į petį su lenkais, serbais, kroatais, švabais, vokiečiais, austrais ir rumunais už savo ir pasaulio laisvę prieš dvi didžiausias tuo metu Europos kariuomenes.

Šiuos įvykius minime kiekvieną kovo mėn. ir kitų dviejų šalių prezidentai padarė taip pat. Rumunijos valdžia negarbingai bandė užkristi kelią Vengrijos Respublikos prezidentui László Sólyom vykti į Rumuniją. Kas būtų atsitikę, jei Jungtinių Amerikos Valstijų prezidentui Barakui Obamai, taip pat pripažinusiame ir pagerbusiam 1848 m. Vengrijos nepriklausomybės karą, panorėjusiam atvykti į Rumuniją, Rumunija būtų padariusi tą patį?

Būtų gerai, jeigu pagaliau visi galėtume suprasti, kad gyvename Europoje, kurioje galime gerbti vieni kitų praeitį ir istoriją ir vieni kitų valstybines šventes.

Călin Cătălin Chiriță (PPE-DE). - (RO) Pritariu Serbijos integracijai ir ištojimui į Europos Sąjungą. Todėl kviečiu Europos Komisiją priimti konkrečias veiksmingas priemones, užtikrinančias rumunų mažumos, gyvenančios Timoc slėnyje, teises.

Europos Tarybos tautinių mažumų apsaugos pagrindų konvencija ir Europos regioninių ir tautinių mažumų kalbų chartija privalo būti veiksmingai taikomos Timoca slėnyje Craina, Morava, Pojarevač ir Timoc apygardose Rytų Serbijoje. Dabar 2009 metai, todėl manau, kad atėjo laikas tradicinei rumunų tautinei mažumai Timoc slėnyje pasinaudoti proporcingo atstovavimo teise ir turėti bažnyčias ir mokyklas gimtąja rumunų kalba. Dėkoju.

PIRMININKAVO G. ONESTA

Pirmininko pavaduotojas

Pirmininkas. - Šis klausimas baigtas svarstyti.

14. EB ir CARIFORUM valstybių ekonominės partnerystės susitarimas, EB ir Dramblio Kaulo Kranto tarpinis ekonominės partnerystės susitarimas, EB ir CARIFORUM partnerystės susitarimas, EB ir Dramblio Kaulo Kranto tarpinis ekonominės partnerystės susitarimas, EB ir Ganos tarpinis ekonominės partnerystės susitarimas, EB ir Ramiojo vandenyno valstybių laikinasis ekonominės partnerystės susitarimas, EB ir PAVB EPS valstybių laikinasis ekonominės partnerystės susitarimas, EB ir Rytų ir Pietų Afrikos valstybių ekonominės partnerystės susitarimas, EB ir Rytų Afrikos bendrijos valstybių partnerių ekonominės partnerystės susitarimas, EB ir Centrinės Afrikos tarpinis ekonominės partnerystės susitarimas (diskusijos)

Pirmininkas. - Kitas darbotvarkės klausimo punktas – bendros diskusijos dėl partnerystės susitarimų:

– D. Martino teikiama rekomendacija (A6-0117/2009) Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl Tarybos sprendimo dėl Cariforum valstybių ir Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ekonominės partnerystės susitarimo sudarymo (05211/200–C6-0054/2009 – 2008/0061(AVC)),

- E. Mann teikiama rekomendacija (A6-0144/2009) Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Tarybos sprendimo dėl Dramblio Kaulo Kranto, vienos šalies, ir Europos Bendrijos bei jos valstybių narių, kitos šalies, tarpinio ekonominės partnerystės susitarimo sudarymo [05535/2009 – C6-0064/2009–2008/0136 (AVC)],
- H. Markovo ir D. Martin klausimas, žodžiu pateiktas Tarybai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Cariforum valstybių ekonominės partnerystės susitarimo (O-0033/2009 – B6-0203/2009),
- H. Markovo ir D. Martino klausimas, žodžiu pateiktas Komisijai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Cariforum valstybių ekonominės partnerystės susitarimo (O-0034/2009 – B6-0204/2009),
- H. Markovo ir D. Martino klausimas, žodžiu pateiktas Tarybai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl tarpinio Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Dramblio Kaulo Kranto ekonominės partnerystės susitarimo (O-0047/2009 – B6-0217/2009),
- H. Markovo ir E. Mann klausimas, žodžiu pateiktas Tarybai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl tarpinio Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Dramblio Kaulo Kranto ekonominės partnerystės susitarimo (O-0048/2009 – B6-0218/2009),
- H. Markovo ir C. Fjellner klausimas, žodžiu pateiktas Tarybai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl tarpinio Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Ganos ekonominės partnerystės susitarimo (O-0035/2009 – B6-0205/2009),
- H. Markovo ir C. Fjellner klausimas, žodžiu pateiktas Komisijai Tarptautinės prekybos komiteto dėl tarpinio Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Ganos ekonominės partnerystės susitarimo (O-0036/2009 – B6-0206/2009),
- H. Markovo ir G. Fordo klausimas, žodžiu pateiktas Tarybai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl Ramiojo vandenyno valstybių ir Europos Bendrijos laikinojo ekonominės partnerystės susitarimo (O-0037/2009 – B6-0207/2009),
- H. Markovo ir G. Fordo klausimas žodžiu Komisijai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl Ramiojo vandenyno valstybių ir Europos Bendrijos laikinojo ekonominės partnerystės susitarimo (O-0038/2009 – B6-0208/2009),
- H. Markovo ir R. Sturdy klausimas žodžiu Tarybai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir PAVB EPS valstybių laikinojo ekonominės partnerystės susitarimo (O-0039/2009 – B6-0209/2009),
- H. Markovo ir R. Sturdy klausimas žodžiu Komisijai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir PAVB EPS valstybių laikinojo ekonominės partnerystės susitarimo (O-0040/2009 – B6-0210/2009),
- H. Markovo ir D. Caspary klausimas žodžiu Tarybai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl laikinojo susitarimo, kuriame nustatomas Rytų ir Pietų Afrikos valstybių ir Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ekonominės partnerystės susitarimo pagrindas (O-0041/2009 – B6-0211/2009),
- H. Markovo ir D. Casparythe klausimas žodžiu Komisijai Tarptautinio prekybos komiteto vardu dėl laikinojo susitarimo, kuriame nustatomas Rytų ir Pietų Afrikos valstybių ir Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ekonominės partnerystės susitarimo pagrindas (O-0042/2009 – B6-0212/2009),
- H. Markovo klausimas žodžiu Tarybai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl susitarimo, kuriame nustatomas Europos Bendrijos ir jos valstybių narių ir Rytų Afrikos bendrijos valstybių partnerių ekonominės partnerystės susitarimo pagrindas (O-0043/2009 – B6-0213/2009),
- H. Markovo klausimas žodžiu Komisijai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl susitarimo, kuriame nustatomas Europos Bendrijos ir jos valstybių narių ir Rytų Afrikos bendrijos valstybių partnerių ekonominės partnerystės susitarimo pagrindas (O-0044/2009 – B6-0214/2009),
- H. Markovo ir K. Arifo klausimas žodžiu Tarybai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl tarpinio Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Centrinės Afrikos ekonominės partnerystės susitarimo (O-0045/2009 – B6-0215/2009),

– H. Markovo ir K. Arifo klausimas žodžiu Komisijai Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl tarpinio Europos Bendrijos bei jos valstybių narių ir Centrinės Afrikos ekonominės partnerystės susitarimo (O-0046/2009 – B6-0216/2009).

David Martin, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, kai mes tiesiogiai dalyvaujame, visada pervertiname klausimo svarbą. Tačiau šiuo konkrečiu atveju nemanau, kad galėtume pervertinti jo svarbą. Šiandien nagrinėjame susitarimus, galinčius paveikti milijonų žmonių likimus, gyvenimo kokybę ir sveikatą besivystančiame pasaulyje.

Prieš pradėdamas kalbėti apie pranešimo esmę, norėčiau pagerbti savo kolegę Glenys Kinnoc, kuri kaip AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos pirmininkė, labiausiai išreiškė susirūpinimą dėl ekonominės partnerystės susitarimų (EPS) ir jų poveikio vystymuisi ne tik šiame Parlamente, bet ir pareikšdama nuomonę apie AKR problemas visame pasaulyje. Kaip daugelis iš jūsų žinote, Glenys palieka šį Parlamentą. Mums visiems labai trūks jos atliekamo darbo, susijusio su AKR ir ypač EPS.

EPS istorija šiame Parlamente sudėtinga. Jai būdinga tvyranti įtampa tarp prekybos ir vystymosi tikslų. Iš dalies jos buvo galima išvengti, tačiau iš dalies ji yra būdinga tokių susitarimų esmei.

Pirmiausia jie buvo primesti mums PPO sprendimu ir vienpusiu liberalizavimo tikslu, labai reikalingu EPS. Dėl to nebuvo lengva vykdyti derybas.

Antra, dirbtinai nustatyta galutinė data sudaryti išsamius ir tarpinius EPS reiškė, kad derybos, turėjusios vykti tarp lygiaverčių šalių, iš tikrųjų vyko tarp šalių, kurių teisės buvo nelygios. Laiku to nepadarius, iš AKR pusės būtų buvę pralaimėjimų.

Galiausiai nekritikuojant, o kalbant apie realią derybų tikrovę, šias derybas vykdė prekybos ekspertai. Jų siekis – sudaryti kaip galima geresnes sąlygas Europos Sąjungai. Jie nebūtinai siekia geriausių rezultatų vystymosi srityje. Tai nėra kritika – toks jų darbas. Bet tokia yra ir derybų tikrovė.

Nuo derybų pabaigos Parlamentas stengiasi padaryti neįmanomą dalyką bandydamas sujungti prekybą ir vystymąsi.

Savo, kaip pranešėjo, pastabas norėčiau skirti CARIFORUM EPS – šiuo metu vieninteliame išsamiam ekonominės partnerystės susitarimui. Kadangi šis susitarimas jau yra pasirašytas, negalime pakeisti jo teksto, galime tik jam pritarti arba ne. Manau, kad jei Komisija ir Taryba sugebės pateikti tam tikras garantijas ir paaiškinimus dėl teksto, jau šią savaitę galėtume pritarti CARIFORUM EPS.

Rašytojos Lewis Carroll vienas iš sukurtų veikėjų Storulis pašaipiu balsu sako: „Kai aš sakau žodį, jis reiškia tai, ką aš noriu, kad jis reikštų, ir nieko daugiau ar mažiau“. Atvirai kalbant, iki dabar bandymas suprasti kai kuriuos žodžius CARIFORUM EPS yra šiek tiek panašus į tai – ne visada lengva suprasti, apie ką iš tikrųjų kalbama šiame tekste.

Norėčiau, kad šiandien Komisijos narė dar kartą pareikštų nuomonę dėl tam tikrų klausimų.

Pirmiausia, ar susitarime esantis peržiūros straipsnis tikrai yra peržiūros straipsnis, kurį rimtai vertins Komisija? Ar bus atsižvelgiama į tokius vystymosi prioritetus, kaip skurdo mažinimas, tvari plėtra, ekonominis diversifikavimas, ir į indėlių įgyvendinant Tūkstantmečio vystymosi tikslus per penkerius metus užtikrinant, kad EPS bus naudojamas šių interesų labui, o ne prieš juos.

Antra, norėčiau, kad Komisijos narė dar kartą patikintų mus dėl EPS lėšų. Iš atliktų skaičiavimų matyti, kad iki 2013 m. CARIFORUM valstybėms bus skirta maždaug 580 mln. EUR iš dabartinio EVF ir kitų finansinių programų. Nors nesu ekspertas, bet manau, kad šių lėšų, tinkamai suplanuotų, turėtų užtekti patenkinti EPS poreikius – jei visi pinigai būtų panaudoti įgyvendinant Karibų regiono šalių prioritetus. Be to, turime užtikrinti, kad valstybės narės skirtų savo dalį iš pažadėtų 2 mlrd. „paramos prekybai“ besivystančioms valstybėms. Taip pat turime įvertinti padėtį po 2013 metų – negalima gauti jokių garantijų iš Komisijos dėl to, kadangi jos skirtos Parlamentui ir Tarybai, tačiau turime suvokti, kad mūsų pinigai ir įsipareigojimai baigsis 2013 metais.

Norėčiau sulaukti trečiosios garantijos dėl didžiausio palankumo režimo (DPR). Jau anksčiau esu sakęs Komisijos narei, kad visiškai suprantu, kad Europos Sąjunga turėtų reikalauti, kad Karibų regiono šalys nustatytų tokias pačias sąlygas ir taisykles Jungtinėms Valstijoms ar kitai didelei išsivysčiusiai valstybei. Tačiau neturėtume taikyti DPR sąlygos Karibų regiono šalims, sudarius palankų susitarimą, sakykime, su Afrikos šalių grupe.

Ir baigdamas norėčiau paminėti ketvirtą – apsirūpinimo vaistais klausimą. Mums reikalingos garantijos, kad niekas CARIFORUM susitarime nekels grėsmės TRIPS mechanizmo naudojimui, kuris, be abejo, turėtų būti pateiktas.

Norėčiau išgirsti apie šias garantijas iš Komisijos narės. Tačiau prieš tai baigdamas norėčiau pasakyti, kad tvirtai tikiu, kad Komisijos narė pakeitė diskusijų stilių ir esmę dėl EPS. Norėčiau jai padėkoti už jau atliktą darbą šioje srityje.

Erika Mann, *pranešėja*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, šiandien turime balsuoti už pritarimą susitarimui su Dramblio Kaulo Krantu. Galime tik jam pritarti arba ne. Tikiuosi, kad vieną dieną situacija pasikeis ir Parlamentas taip pat galės dalyvauti derybose.

Dėl to viskas yra šiek tiek sudėtingiau. Esama dviejų skirtumų CARIFORUM susitarime. Pirmiausia turime reikalų su Vyriausybe, išrinkta nedemokratiškai būdu. Antra, turime laikiną susitarimą, kurio tikslas buvo nuo pat pradžių užtikrinti ankstesnių lengvatų išsaugojimą. Dar kurį laiką nevyks derybų dėl išsamaus susitarimo.

Norėčiau iš Komisijos narės Cathy Ashton sulaukti garantijų dėl klausimų, kurie, kaip man žinoma, bus labai svarbūs Dramblio Kaulo Krantui. Praėjusią savaitę vėl dalyvavau derybose, kuriose tapo labai aišku, kad būtina gauti iš Komisijos garantijas, visiškai atitinkančias garantijas, numatytas PAVB atveju. Leiskite man paminėti kelis iš svarbiausių punktų.

Pirmasis susijęs su dideliu lankstumu. Šis lankstumas turėtų apimti tam tikrus dalykus. Pirmiausia reikia įtraukti su peržiūra susijusį klausimą, kuris taip pat turėtų būti lankstus, nustatant jam ne penkerių metų laikotarpį, bet numatant galimybę nuolat jį peržiūrėti, apie tai išpėjant prieš gana trumpą laiką. Antra, opios problemos turėtų būti svarstomos tik tada, kai valstybė akivaizdžiai nori tai daryti. Labiausiai tai susiję su Singapūro problemomis, taip pat su TRIPS įtraukimu ir kitais panašiais dalykais.

Trečiasis punktas siejasi su regioninių skirtumų pripažinimu, toliau vykstant deryboms dėl regioninio susitarimo sudarymo. Dramblio Kaulo Krantas susiduria su ypatinga problema dėl to, kad šiuo metu vyksta derybos dėl susitarimo, kuris bus pasirašytas atskirai, turint ateityje tikslą sudaryti regioninį susitarimą.

Ketvirta, labai svarbu, kad bet kuriame naujų derybų etape būtų galima pateikti klausimus, kurie dar nebuvo svarstyti dabartiniame etape, ir jiems pritartų Komisija.

Gerb. Komisijos nare, iš tikrųjų Jums reikia tik PABV taikytas lengvatas nustatyti ir Dramblio Kaulo Krantui. Taip labiau tikėtina, kad sulauktumėte teigiamo atsako iš Parlamento. Mus tiesiog labai neramina, apie tai pasisakė ir daugybė nevyriausybinių organizacijų, kad ypač dėl Dramblio Kaulo Kranto pradžioje Komisija rodė labai mažai lankstumo. Dėl šios priežasties nebuvo atsižvelgta į ankščiau minėtus klausimus nuo tarpinio susitarimo pereinant prie išsamaus. Todėl lengvatoms būtų labai naudingos ir dėl to galėtume pritarti susitarimui.

Be to, vykstant diskusijoms su Dramblio Kaulo Kranto atstovais supratau, kad jie labai susirūpinę, kad techninė pagalba nebus teikiama pakankamai skubiai ir nėra atsižvelgta į visus jų klausimus. Kaip suprantu, atstovus labai domina Komisijos ir tarptautinės organizacijos teikimas pagalbos dėl patekimo į MVĮ rinką, ar jie tikrai galėtų patekti į rinką Europoje. Jie labai atsargiai vertina derybas dėl Singapūro, kai bus svarstomi šie klausimai, ir labai norėtų, kad padėtume suprasti, kaip viešosios gėrybės galėtų būti panaudotos visuomenės labui. Taip pat juos labai domina mūsų teikiama pagalba dėl techninių standartų, nes dažnai jie tampa kliūtimis prekyboje.

Paskutinė mano pastaba yra dėl Parlamento. Kaip jau minėjau anksčiau, galime tik pritarti arba nepritarti susitarimui. Akivaizdžiai tai labai riboja Parlamento galimybę bendradarbiauti dėl balsavimo rezultatų. Todėl norėčiau priminti – tai rasite ir mūsų dokumentuose, kad galimas pritarimas laikiniems susitarimams nereiškia, kad taip pat automatiškai balsuosime ir už išsamų susitarimą. Iš tikrųjų remiantis priežiūros procedūra, norėtume būti įtraukti į tolesnes derybas, kad tam tikru lygmeniu, kiek tai leidžia mūsų galios, galėtume toliau stebėti mano minėtų klausimų eigą.

Galiausiai norėčiau pareikšti nuomonę, kaip nesėkmingas Doha susitarimas neigiamai paveiks Dramblio Kaulo Krantą, ypač klausimą, susijusį su bananais.

Helmuth Markov, *rengėjas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, J. Solana, šiose diskusijose tiesiog nėra svarstoma šešiolikos klausimų žodžiu Tarybai ir Komisijai, aštuonių rezoliucijų ir dviejų pranešimų rinkinio pagal bendro sprendimo procedūrą ir taip pat 79 besivystančių valstybių klausimo, su kuriomis ES atnaujina prekybinius santykius ir abipusį bendradarbiavimą. Prekyba ir bendradarbiavimas yra svarbios priemonės kovoje su skurdu ir kuriant ekonomiškai stipresnes ir socialiai stabilesnes valstybes. Be to, šis procesas apima

ir paramą infrastruktūrai, sveikatos priežiūrai, apsirūpinimo maistu sričiai, socialinei sistemai, švietimo ir kultūrinių mainų kūrimui ir plėtrai.

Praeityje prekybiniai santykiai su AKR valstybėmis buvo grindžiami neabipusiškos prekybos lengvatų sistema, leidusia AKR valstybėse pagamintiems produktams be maito patekti į bendrąją rinką. 2000 m. buvo susitarta, kad iki 2007 m. pabaigos bus parengtas naujas partnerystės susitarimas. Pagal šį susitarimą vienos pusės prekybos lengvatos turėjo būti pakeistos PPO taisyklės atitinkančiais susitarimais, siekiant sumažinti ir galiausiai panaikinti skurdą ir skatinti tvarią plėtrą, regioninę integraciją, ekonominę bendradarbiavimą ir gerą valdymą, padėti AKR šalims plėtoti ekonominį potencialą ir galiausiai integruoti jas į pasaulinę ekonomiką. Be to, turėjo būti padidinti šių šalių gamybos pajėgumai ir imtasi priemonių siekiant palengvinti privataus verslo galimybes ir investicijas.

Prieš mus esantys ekonominiai susitarimai, ypač laikinasis EPS susitarimas arba vadinamasis susitarimas dėl prekių, pirmiausia yra prekybiniai susitarimai, nes juose 90 proc. ar daugiau dėmesio skiriama klausimams dėl pateikimo į rinką ir kitoms prekybos sritims. Tikslas yra laipsniškai liberalizuoti prekybą tarp ES ir partnerių regionų ar atskirų valstybių.

Į kokias problemas atkreipėme dėmesį per derybas?

Pirmiausia gana abejotina, ar numatyto laikotarpio pakaks. Aišku, Komisijos padėtis yra gera. Ji sugebėjo vesti derybas, balsuoti ir įtraukti valstybes nares. Tačiau įsivaizduokite, kad esate vienas iš partnerių šalių, vedančių kitos pusės derybas. Ar tikrai derybos buvo lygiavertės, kad šiose šalyse atitinkamos konsultacijos galėtų vykti tarp pilietinės visuomenės ir Parlamento?

Daug kritikos buvo išsakyta ir dėl turinio. Pirmiausia, nors buvo pateiktos ir kitos ekspertų nuomonės, Komisijos manymu, PPO taisyklių atitikimas reiškia 80 proc. maitų mokesčių sumažinimą per kitus penkiolika metų. Net jeigu įsipareigojimai dėl liberalizavimo iš pradžių ir nėra vienodi, atsižvelgiant į veiksmus, užtikrinančius liberalizavimą, to pasekmė – abiejose pusėse atidarytos rinkos. Tai ES gali padaryti lengvai. Eksportas iš AKR šalių sudarytų tik nedidelę jos importo dalį.

AKR valstybės, panaikinus maitų mokesčius, neteks pajamų, gaunamų iš šių maitų ir lėšų, skubiai reikalingų viešoms investicijoms į infrastruktūrą, socialinę sritį, paramą ekonominei plėtrai ir administracinei sričiai gerinti. Taip pat tai reiškia, kad sumažės šalies ekonomikos plėtra ir ji toliau išliks priklausoma nuo eksportų iš pramoninių šalių. Tai tiek pat liečia ir maisto produktus, ir pramonines prekes, dėl ko galiausiai susidarys užburtas ratas. Didėjančios maisto kainos AKR šalyse yra neabejotinas to pavyzdys. Dažnai užduodu šį klausimą – jei per penkiasdešimt metų vienašališki prekybiniai santykiai nepaskatino netgi nedidelio šalių vystymosi, kaip tai galėtume padaryti atvėrę rinkas abiejose pusėse?

Kita svarbi problema, apsunkinanti siūlomą susitarimą, yra santykiai tarp partnerių regionų ir šalių. Rytų Afrikos visuomenei esu asmeniškai atsakingas už susijusį pasiūlymą dėl rezoliucijos; vidinių tarifų problema galbūt mažiau akivaizdi, nes yra Maitų sąjunga, tačiau dėl skirtingų liberalizavimo laipsnių prekybiniai santykiai tarp kaimyninių valstybių gali tapti sudėtingesni. Šiuo atveju daugelis problemų susijusios su tvarka kilmės šalyje. Labai bijoma derybų dėl išsamių EPS. Šiuo atveju matomos tam tikros problemos dėl sustabdyto Dohos plėtos etapo. Daugelis valstybių nemano, kad jos turi teisę panaikinti valstybinį reguliavimą savo paslaugų, investicijų ir viešųjų pirkimų rinkose ir atverti jas pasaulinei konkurencijai. Tai nėra pakankamai lengvai valdoma ar trokštama padaryti ir pačioje Europos Bendrijoje. Neturint finansų rinkų kontrolės mechanizmų, nereikia to išsamiau svarstyti.

Svarbi kritika buvo išsakyta ir toliau pabrėžiama dėl pačių derybų skaidrumo, t. y. dėl valstybių parlamentų ir pilietinės visuomenės dalyvavimo procese ribų. Galiausiai kyla klausimų dėl režimo Nr. 4. Jeigu prekės gali laisvai judėti, gal tą patį būtų galima leisti daryti ir žmonėms? Dėl to mūsų komitetas pateikė klausimus, kurie nepriklausomai nuo jų kilmės, visada susiję su tais pačiais dalykais.

Kokios finansinės, techninės ir administracinės paramos priemonės yra numatytos prekybos ir vystymosi partnerystės atkūrimo programoje? Ar Komisija tolesnėse derybose bus lanksti ir atsižvelgs į partnerių regionų poreikius, ypač dėl eksportų maitų palengvinimo plėtos labui, saugant pramonę, užtikrinant darbuotojų judėjimo laisvę ir ypač viešųjų pardavimų sistemą? Ar Komisija taip pat pasirengusi persvarstyti savo poziciją dėl intelektinės nuosavybės teisių apsaugos, užtikrinant biologinę įvairovę ir žinių perdavimo išsaugojimą ir sveikatos priežiūros priemonių kainą skurdesnėse šalyse? Ar Taryba ir Komisija pasirengusios pateikti Parlamentui ir pilietinei visuomenei reikiamą informaciją dėl dalyvavimo galimybių? Galiausiai, ar jos pasirengusios peržiūrėti svarstomą susitarimą, paaiškėjus, kad tam tikri jo punktai neigiamai veikia AKR valstybių vystymąsi?

Baigdamas asmeniškai norėčiau pasakyti trumpą pastabą. Tarptautinės prekybos komiteto pirmininkas esu dvejus su puse metų. Kadangi neketinu dar kartą teikti kandidatūros, pasinaudodamas šia galimybe norėčiau padėkoti savo sekretariatui už didelę paramą, padėkoti labai norėčiau M. Rodas ir D. Pribaz ir taip pat savo kolegoms. Bendradarbiavimas buvo sėkmingas. Manau, kad daug ką pasiekėme. Būtų nuostabu, jeigu tai pavyktų padaryti ir su EPS. Norėčiau palinkėti visiems čia esantiems viso ko geriausio kitoje kadencijoje. Iš tikrųjų labai tikiuosi, kad prekyba vėl taps svarbi šiame Parlamente. Labai dėkoju.

Christofer Fjellner, rengėjas. – (SV) Gerb. pirmininke, man labai malonu, kad šiandien vyksta šios diskusijos. Šiuo metu, padidėjus protekcionizmo mastui, plintant, o ne mažėjant skurdui, mums labai svarbu užtikrinti atvirą Europos ir skurdžiausių pasaulio šalių prekybą. Tokia ir yra pagrindinė laikinųjų susitarimų paskirtis. Ekonominės partnerystės susitarimai siekia užtikrinti tolesnę prekybą ir vystymąsi kai kuriose skurdžiausių šalių pasaulyje.

Šioms šalims atsiranda rizika būti labiausiai paveiktoms didėjančios pasaulinės recesijos ir stiprėjančio protekcionizmo lenkynių. Todėl man nesuprantama kai kuri išsakyta kritika. Kai kurie asmenys tvirtina, kad šiuose susitarimuose nueita per toli ir jie yra per daug išsamūs. Kai kas iš kritikuojančiųjų geriau kalbėtų apie prarastas pajamas iš muitų nei apie naujos prekybos potencialą. Priešingai, manau, kad turėtume džiaugtis tiek daug pasiekę. Netikiu, kad tarp prekybos ir vystymosi egzistuoja konfliktas, kaip teigia kai kurie iš kalbėjusiųjų. Atvirkščiai, prekyba skatina vystymąsi, o muitai didina skurdą.

Buvau atsakingas už tarpinio susitarimo su Gana sudarymą. Pripažįstu, kad šiame susitarime yra kelios klaidos – pereinamoju laikotarpiu toliau taikomi ES muitai ryžiams ir cukrui, tačiau iš esmės šis susitarimas labai geras. Todėl svarbu jį pasirašyti kaip galima greičiau. Vykę prezidento rinkimai Ganoje buvo kliūtis tai padaryti, bet dabar norėčiau paraginti naująjį jos prezidentą Džoną Atta Millsą pasirašyti laikinąjį susitarimą. Taip pat tikiuosi, kad ES pasirašysime susitarimą, dėl kurio vyko derybos. Nepriimtina tai, kad viskas trunka taip ilgai, ypač dėl Tarybos vertimų tarnybos nesugebėjimo laiku atlikti darbo.

Naudodamasis šia galimybe norėčiau paskatinti visus pritarti susitarimui. Šiais neapibrėžtumo laikais pasauliui reikia daugiau prekybos, o ne mažiau.

Daniel Caspary, rengėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, manau, kad susitarimai, pasirašyti tarp ekonominių partnerių, yra labai svarbūs užtikrinant prekybinius santykius su Afrikos, Karibų regiono ir Ramiojo vandenyno šalimis. Turime skubiai nustoti teikti vystymosi pagalbą Afrikos šalims, kaip tai darėme pastaruosius penkiasdešimt ar šešiasdešimt metų. Pagaliau turime leisti šioms valstybėms tapti laisvoms visomis prasmėmis, kad jos galėtų pačios tvarkyti savo ateitį, kurti gerovę, taip, kaip tai darė kiti pasaulio regionai per pastaruosius kelis dešimtmečius.

Prekyba gali puikiai tam padėti. Viena vertus, kalbu ne tik apie prekybą tarp Europos Sąjungos ir šių šalių, bet ir apie šių šalių tarpusavio prekybą, būtent – su kitomis besivystančiomis šalimis. Esu įsitikinęs, kad reikia daryti tam tikrą spaudimą vyriausybėms ir valstybėms, kad jos atsisakytų ypač aukštų maito tarifų daugelyje sričių, siekiant sudaryti reikalingas sąlygas ekonominei šio regiono plėtrai.

Kodėl turėtume tai daryti? Šioms valstybėms būtina skubiai sudaryti sąlygas, leidžiančias žmonėms patiems kurti savo gerovę. Per diskusijas su šių šalių atstovais dažnai susidarydavau įspūdį, kad žmonės dėkingi už tai, kad kai kuriose srityse Europos Sąjunga daro spaudimą, taip pat už tai, kad keliame reikalavimus daugybei sričių ir verčiame šalių vyriausybes daryti kad ir nedidelę pažangą ekonomikos politikoje.

Būčiau laimingas, jei per ateinančias savaites ir mėnesius to neužmirštume, ypač vykstant deryboms. Taip būtų atsižvelgta ne tik į teisėtus vyriausybių norus, bet ir į mūsų reikalavimus, atitinkančius šių šalių žmonių reikalavimus.

Tikiuosi, kad šiuo atžvilgiu mūsų derybos bus vaisingos.

Kader Arif, rengėjas. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponais, vykstant šioms ilgoms diskusijoms šiandien, norėčiau, jums leidus, žvilgtelti į mūsų šiuo metu nuveiktus darbus.

Prisiminkime pirmąsias kai kurių šio Parlamento narių pozicijas didėjant susirūpinimui dėl Afrikos, Karibų regiono ir Ramiojo vandenyno šalių (AKR), demonstracijų prieš ekonominės partnerystės susitarimus, įspėjamųjų signalų iš nevyriausybinių organizacijų šiaurėje ir pietuose, mums reikalaujant šiuose susitarimuose pirmenybę teikti vystymuisi, tam, kas šiandien atrodo taip akivaizdu, tai nuolat kartojant Komisijai. Tačiau tuo metu P. Mandelsonas vos ne vos sugebėjo mums atsakyti, nes jam svarbiausia buvo skatinti prekybą, tarsi pašalinus maito mokesčius, stebuklingu būdų vyktų plėtra.

Žmonės vadino mus idealistais, manipuliuojamais nevyriausybinių organizacijų. Juos žeidė mūsų reikalavimui sukurti priemones, kurias viešoji valdžia galėtų panaudoti apsaugai, kontrolei ir intervencijai? Tačiau kas įvyko? Pasirodo, mes nesielgėme neatsakingai. AKR šalių vyriausybės nesutiko toliau tęsti derybų, kai joms daromas spaudimas ar grasinama. Rizika atveriant prekybą reali ir turi tiesiogines pasekmes – sumažės valstybių biudžetai netekus pajamų iš muitų mokesčių, susilpnės naujosios pramonės šakos žemės ūkio sektoriuje, grės pavojus žmonių maisto saugumui.

Apie tai mes kalbėjome jau seniai, prieš prasidedant alkanoms riaušėms ar finansų krizei. Ką galėtume pasakyti apie padėtį šiandien? Tarptautinis valiutos fondas, Pasaulio bankas ir Jungtinės Tautos pripažįsta, kad besivystančias šalis stipriai paveiks pasaulinė recesija.

Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos generalinis direktorius Jacques Diouf tai neseniai pabrėžė, klausdamas, ar išdrįstume pasakyti savo šalims partnerėms, kad esame pasirengę išleisti milijardus gelbėdami pasaulinę bankų sistemą, bet negalime išgelbėti jų gyventojų, mirštančių iš bado.

Gerb. Komisijos nare, būsiu visiškai sąžiningas ir kalbėsiu aiškiai. Jei aiškiai ir konkrečiai neįsipareigosite Komisijos vardu užtikrinti, kad EPS bus skirti vystymuisi, aš nebalsuosiu už tai. Tam neužteks pareiškimų ir ketinimų, nes jau daug kartų juos girdėjome. Norėtume, kad būtų pateikti konkretūs įsipareigojimai, kuriuos norėčiau išvardyti. EPS nebus tinkami, jei jie neskatins regioninės integracijos ir neprisidės prie AKR šalių plėtros bei Tūkstantmečio vystymosi tikslų įgyvendinimo.

Reikalaujame skatinti regioninę integraciją, norime, kad ji tikrai vyktų. Pavyzdžiui, Centrinėje Afrikoje, Kamerūnas buvo kritikuojamas ir smerkiamas savo kaimynių, pasirašius šį laikinąjį susitarimą su Europos Sąjunga. Pastebėjau, kad iš aštuonių regiono šalių penkios iš jų yra silpniausiai išsivysčiusios ir automatiškai visiškai atitinka Pasaulinės prekybos organizacijos taisykles, pagal kurias jos gali laisvai eksportuoti prekes į Europos Sąjungos rinką, neteikdamos jokių prekybinių lengvatų mainais. Beveik puikiai suprantu jų susirūpinimą, Komisijai prašant atverti rinką 80 proc. eksportui iš Europos.

Todėl ar Komisijos narė įsipareigodama skatinti integraciją regione taip pat įsipareigoja būti lankstesnė ir atsižvelgti į skirtingus mūsų partnerių išsivystymo lygmenis? Galbūt ji galėtų mums pasakyti, kodėl nepriima Centrinės Afrikos pateikto pasiūlymo dėl 71 proc. liberalizavimo?

Kitas esminis klausimas, dėl kurio norėtume išgirsti atsakymą, yra susijęs su „Singapūro klausimais“. Jie negali būti derybose primetami prieš partnerių šalių valią. Todėl norėčiau atkreipti dėmesį į viešuosius pirkimus. Aišku, kad skaidrumas privalomas, tam pritariu. Tačiau ar galime iš savo AKR partnerių atimti svarbią suverenumo priemonę, skirtą jų pramonei ir vietos paslaugoms remti, prinesdami viešųjų pirkimų liberalizavimą?

Trečiasis klausimas yra dėl paslaugų. Vykstant diskusijoms su Kamerūnu dėl EPS, Komisija ne kartą pabrėžė, kad mūsų partnerės norėjo derėtis dėl paslaugų. Galbūt tai tiesa, tačiau saugokitės tų, kurie panaudos šį argumentą taikydami paslaugų liberalizavimą visuose regionuose ir šalyse, ypač pateisinant viešųjų paslaugų liberalizavimą. Gerb. Komisijos nare, tikiuosi sulaukti iš Jūsų tvirto pasižadėjimo, kad viešųjų paslaugų nebus svarstoma derybose su visais regionais. Suprantame, kad netekus iš muitų gaunamų pajamų, sumažės mūsų partnerių šalių biudžeto pajamos. Joms sumažėjus, pirmiausia dėl to nukentės švietimo, sveikatos ir mokslinių tyrimų sektoriai. Todėl būtų nepriimtina, jei AKR vyriausybės netektų viešųjų paslaugų kontrolės. Kreipiuisi į Komisijos narę, kad ji tai patvirtintų.

Ketvirtasis jau minėtas punktas yra maisto saugumo užtikrinimas. Tai nėra susiję vien tik su tinkama priežiūra, bet ir su galimybe partnerėms šalims išlaikyti savo eksportą siekiant išlikti konkurencingoms pasaulinėje rinkose. Man žinoma, kad šioje srityje Pietų Afrikos vystymosi bendrijoje yra tam tikrų teigiamų pokyčių. Ar Komisija pasirengusi panašias priemones taikyti ir kituose regionuose?

Ir paskutinis punktas būtų šis. Mums žinoma, kad AKR šalių ekonomikai stiprinti prireiks didžiulio finansinio įsipareigojimo iš Europos Sąjungos pusės, siekiant apsaugoti nuo neigiamų liberalizavimo poveikio naujas pramonės šakas ir skatinant mūsų partnerių ekonomikos konkurencingumą. Deja, priešingai pakartotinėms mūsų politinės frakcijos rekomendacijoms, svarbiausias EPS finansavimo šaltinis yra Europos vystymosi fondas. Mums žinoma, kad praeityje Komisija ne itin gerai naudojo šias lėšas. Todėl norėčiau pabrėžti, kad svarbu šias lėšas naudoti skubiai ir atsižvelgiant į mūsų partnerių nustatytus prioritetus.

Gerb. Komisijos nare, baigdamas noriu pasakyti, kad šie susitarimai yra Europos Sąjungos įvaizdis pasaulyje – įvaizdis, kurį apie Europos Sąjungą susidarys skurdžiausios pasaulio šalys.

PIRMININKAVO : M. ROURE*Pirmininko pavaduotoja*

Glyn Ford, *rengėjas*. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau atsiprašyti Komisijos narės ir savo kolegų pranešėjų, kad nedalyvavau diskusijose ir atvykau tik prieš penkias minutes. Užtrukau ir sugebėjau atvykti tik paskutinę minutę. Tikiuosi, kad nekartosis to, ką jau yra pasakę kiti, o jei taip atsitiktų, prašau man atleisti. Iš tikrųjų norėčiau pasakyti nuomonę dėl dviejų dalykų – laikinojo ekonominės partnerystės susitarimo su Ramiojo vandenyno valstybėmis ir kaip pagalbinis pranešėjas dėl laikinojo ekonominės partnerystės susitarimo su Rytų ir Pietų Afrikos valstybėmis.

Šį vakarą vykstančios diskusijos nėra kokio nors Europos Komisijos ar Europos Sąjungos sprendimo priežastis, siekiant naujų prekybinių santykių su Afrikos, Karibų regiono ir Ramiojo vandenyno valstybėmis, bet sprendimo, kurį prieš dešimtmetį ar daugiau priėmė Pasaulinė prekybos organizacija, kad nesąžiningai diskriminuojame kai kurias besivystančias šalis kitų šalių sąskaita. Kai kas sakė, kad tai turėtų būti susiję tik su vystymusi, labai tam pritariu, tačiau turime prisiminti, kad vienas iš pagrindinių reikalavimų yra tas, kad mūsų su šiomis šalimis sudaromi susitarimai atitiktų PPO taisykles. Todėl pirmiausia turime tai padaryti.

Be to, kad jie atitiktų PPO taisykles, taip pat privalome pasistengti padaryti viską, kad pagerintume šių įvairių regioninių blokų padėtį ir pabandyti spręsti konkrečias situacijas, su kuriomis jie susiduria. Kalbant apie Ramiojo vandenyno valstybes, apie kurias rengiau pranešimą, tai keturiolika labai mažų valstybių ir Rytų Timūras. Iš tikrųjų viena iš jų – Nauru, yra pati mažiausia šalis pasaulyje, kurios gyventojų yra milijoną kartų mažiau nei Kinijoje. Net ir didžiausios valstybės, įeinančios į šią grupę yra palyginti mažos, todėl turime į tai atsižvelgti taikydami joms reikalavimus ir nustatydami sąlygas. Turime užtikrinti pakankamus pereinamuosius laikotarpius mažosioms ir vidutinėms įmonėms, nes atvirai kalbant, išskyrus tam tikras kalnų pramonės įmones Papua Naujoje Gvinėjoje, kitos įmonės yra mažosios ir vidutinės. Privalome padaryti viską, ką galime dėl regioninės prekybos, ypač atsižvelgti į ypatingus Ramiojo vandenyno šalių santykius su Australija ir Naująja Zelandija.

Iš keturiolikos šalių tik dvi iš tikrųjų pasirašė laikinuosius susitarimus. Iš paskutinio dalyvavimo Port Moresby mieste vykusiam AKR susitikime žinau, kad kitos Ramiojo vandenyno šalys taip pat norėtų pasirašyti išsamų susitarimą, atitinkantį jų reikalavimus. Dėl to aš pritariu laikiniams susitarimams. Tokia žinia mane pasiekė iš Papua Naujosios Gvinėjos ir Fidžio vyriausybės. Jas nevisiškai tenkina susitarimų sąlygos, yra klausimų, kuriuos jos norėtų persvarstyti, tačiau pritarė dėl laikinojo susitarimo pasirašymo, vėliau pasirašant išsamų, palankesnę vystymuisi ir skatinantį dalyvauti daugiau Ramiojo vandenyno šalių.

Taip pat norėtume panagrinėti konkrečius klausimus, taikytinus Papua Naujajai Gvinėjai ir Fidžiui bei kitoms Ramiojo vandenyno šalims, kurie galėtų būti taikomi ir kitiems tokio pobūdžio susitarimams. Norėtume panagrinėti derybas dėl intelektualinės nuosavybės teisių, apimančias ne tik žmogaus darbo produktus, sukurtus Vakarų šalyse, bet ir tradicines žinias. Turime užtikrinti, kad viešieji pirkimai būtų atviri sutartims iš Europos, pritaikytoms Ramiojo vandenynų šalių gyventojų poreikiams. Turime išnagrinėti klausimą dėl darbo vizų Europos Sąjungoje išdavimo galimybės Ramiojo vandenyno šalių gyventojams bent 24 mėnesiams, ne aukšto išsilavinimo lygio reikalaujančių specialybių darbams, bet tokiems darbams, kaip slaugytojų, ir panašaus pobūdžio.

Dėl Rytų ir Pietų Afrikos šalių galėčiau pasakyti, kad dauguma šių klausimų būtų taikytini ir joms. Labai norėčiau padėkoti D. Caspary, dirbusiam kartu su manim ties šiuo ir Ramiojo vandenyno šalių klausimu, rengtu J. P. Audy.

Dėl EPS turėtume ypač daug dėmesio skirti gero valdymo klausimams. Tai susiję su Zimbabve. Laikinas susitarimas man nekelia jokių problemų, bet manau, kad Parlamentui būtų sudėtinga pritarti galutiniam sprendimui, nebent dėl Zimbabvės būtų numatytas aiškus planas sukurti tinkamą demokratinį režimą, kuris padėtų įveikti šiuo metu kylančius sunkumus.

Paskutinis dalykas, kurį norėčiau paminėti dėl EPS, be to, kad pritariu D. Caspary pranešimui ir pateiktiems pakeitimais, tai Čagosos salynas. Dėl jo pateikiau pakeitimą, kuris buvo patvirtintas. Paprastai tokio pobūdžio susitarimuose tariamės su kaimyninėmis šalimis ir atskiromis teritorijomis. Čagosos salynas yra Seišelių, Mauricijaus ir Madagaskaro regiono viduryje. Šiuo metu ten esantys žmonės yra pabėgėliai iš Seišelių. Tikiuosi, kad galėsime pasitarti su jais, iki bus priimtas galutinis susitarimas dėl daromo poveikio jiems ir teritorijos, į kurią būtų suteikta teisė sugrįžti.

Jan Kohout, *einantis Tarybos pirmininko pareigas*. – (CS) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti Parlamentui už galimybę šiuo svarbiu metu posėdyje pareikšti nuomonę neabejotinai opiu klausimu dėl ekonominių partnerystės susitarimų.

Taip pat norėčiau padėkoti Parlamentui už teigiamą vaidmenį per šias derybas dalyvaujant politinėse diskusijose. Labai norėčiau padėkoti Tarptautinės prekybos ir Vystymosi komitetams už nenuilstamą darbą ir nemažėjantį susidomėjimą diskusijomis.

EPS visada buvo labai svarbus klausimas vystymosi ministerijoms Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos susitikimuose. Pastaraisiais metais beveik į visus tokius susitikimus buvo įtrauktos diskusijos su Komisija dėl Tarybos išsipareigojimo dėl EPS vykdymo. Tokiuose susitikimuose dažnai būdavo padaromos išvados. Kai ES Taryboje pirmininkaujanti Čekijos Respublika pateikė Parlamentui savo programą, pasakėme, kad šis laikotarpis yra svarbiausias ir pasižadėjome dėti visas pastangas užtikrinant tolesnę pažangą. Pasinaudojome galimybe atsakyti į daugybę klausimų ir įdėjome nemažai pastangų daugeliui klausimų spręsti. Ir toliau manome, kad bendradarbiavimas ir konstruktyvios diskusijos tarp institucijų yra geriausias būdas sukurti ir plėtoti tinkamą politiką.

Išsivysčiusios ir besivystančios šalys išgyvena precedento neturinčią visą pasaulį apėmusią finansų ir ekonominę krizę. Paklausus, kaip krizė veikia jų ekonomiką, besivystančios šalys atsako, kad prekyboje vyksta nuosmukis, dėl ko ekonominė plėtra šiuo metu mažiausia, žemas našumas ir aukštas nedarbo lygis. Prekybos nuosmukis ir eksporto rinkų, turėtų po daugelio metų pastangų, netekimas yra labai skaudūs besivystančioms šalims ir jų gyventojų gyvenimo sąlygoms ir gerovei.

Esant tokioms aplinkybėms, privalome išnaudoti kiekvieną galimybę kovojant su pasauline ekonomine krize, kad prekybos vystymasis vėl taptų tvarus. EPS prie to prisideda. Laipsniškai kuriant regioninę integraciją, suteikiama galimybė vykdyti regioninę prekybą ir didinti prekių be muitų mokesčių ir kvotų patekimą į mūsų rinką, užtikrinant didesnes prekybos su ES apimtis. Todėl EPS atitinka PPO taisykles. Šis veiksnys yra svarbus teisinis aspektas, išskiriantis EPS iš kitų ankstesnių komercinių muitų lengvatų, įgyvendintų pagal Cotonou konvenciją, padariusių žalą AKR ir Europos prekybai ir sukėlusių didelių neaiškumų.

Neaiškumas priešingas pasitikėjimui. Neaiškumai atbaido investicijas, o pasitikėjimas jas pritraukia. Visi žinome, kad nuo dabartinės krizės pradžios investicijos besivystančiose šalyse ryškiai sumažėjo. Dabartiniais neaiškiais laikais EPS gali užtikrinti teisinį aiškumą ir pasitikėjimą, kuris galėtų prisidėti prie ekonomikos atsinaujinimo. Šie susitarimai nėra panacėja, bet teigiama priemonė, kurią galima būtų taikyti kartu su kitomis priemonėmis.

Pastaraisiais metais buvo paskelbta nemažai įpareigojančių pranešimų, aprašančių, kaip ekonominė krizė galėtų sukliudyti įgyvendinti įvairiuose regionuose Tūkstantmečio vystymosi tikslus. Tai turėtų mus neraminti. EPS pasinaudoja lankstumu, teikiamu PPO taisyklių, padedant vystymuisi. Jos leidžia mūsų partnerėms iš AKR šalių tuo pat ir asimetriškai atverti rinkas, taikant ilgus pereinamuosius laikotarpius, išimtis ir reguliarią kontrolę. Taip pat jose nustatyti išsipareigojimai dėl politinių reformų. Tuo pat metu ES išsipareigojo, kad ji nepaliks savo partnerių vienų spręsti šios problemos. Kad šie susitarimai veiktų, teikiame specialiai tam skirtą finansinę paramą.

Džiaugiuosi, kad pastaruosiu metu vėl padidėjo susidomėjimas EPS tiek iš ES, tiek iš AKR šalių pusės. Naudodamasis šia galimybe norėčiau padėkoti Komisijos narei C. Ashton už pastangas ir skirtą dėmesį mūsų partnerių iš AKR šalių nuomonei. Po jos plano, pateikto dėl EPS Parlamentui praėjusių metų spalio ir lapkričio mėn. Tarybai, sustiprėjo mūsų ryšiai su kolegomis įvairiuose AKR regionuose. Didelė pažanga padaryta derybose su įvairiais regionais. Kiekvienas iš jų pasižymi tik jam būdingomis savybėmis ir vystymosi tempu. Per artimiausius mėnesius turėtume susidaryti aiškesnį vaizdą dėl šių derybų.

Manau, kad Europos Parlamentas pritaris EPS su CARIFORUM valstybėmis ir laikinajam EPS su Dramblio Kaulo Krantu. Tai suteiks vilčių visoms AKR valstybėms. Tai bus įrodymas joms, kad kantrybė vedant derybas duos abiem šalims priimtinus ir palankius rezultatus. Taip pat tai parodys, kad AKR valstybių ir ES partnerystė gali reaguoti į naujus iššūkius, nesvarbu, ar jie būtų teisinio, ekonominio ar politinio pobūdžio. Šiais įtemptais laikais kiekvienas naujas tarptautinis susitarimas reiškia stipresnę partnerystę ir naują viltį ateityje. Šių susitarimų pasirašymas būtų vertinga politinė žinia, kuri galbūt prisidėtų prie artėjančio dviejų jungtinių AKR ir ES institucijų susitikimo. Jungtinės Parlamentinės Asamblėjos susitikimas vyks balandžio pradžioje Prahoje, o Jungtinės ministrų tarybos – gegužės pabaigoje Bruselyje.

ES privalo toliau remti savo partnerius – ne tik CARIFORUM regioną, kuris pirmasis pasirašė išsamų EPS, bet ir kitas šalis ir regionus, žengiančius pirmuosius žingsnius, kuriuos būtina skatinti eiti toliau. Tarp jų yra

ir Dramblio Kaulo Krantas, su kuriuo sudarytas EPS taip pat laukia Parlamento pritarimo. Daugiau EPS yra rengiama. Komisija sunkiai dirba, kad partnerėms šalims nustatytų bendras sąlygas, kurių pagrindu būtų sudaryti išsamūs regioniniai susitarimai. Taryba visada pabrėžė Komisijai ir partnerėms, kad šie susitarimai yra vystymosi priemonės ir šios teikiančios pranašumų priemonės gali būti iki galo išnaudotos tik išsamiuose regionuose susitarimuose.

Bendra politinė ir ekonominė situacija, kuriai esant Parlamentas kviečiamas pritarti CARIFORUM EPS ir laikinajam EPS su Dramblio Kaulo Krantu, yra labai svarbi. Tačiau Parlamentas paprašė, kad Taryba ir Komisija pateiktų tam tikrus konkrečius paaiškinimus. Tai labai svarbus žingsnis ir teisėta proceso dalis, todėl bandau kaip galima išsamiau atsakyti į klausimus pagal savo kompetenciją. Žinau, kad buvo pateikti kiti klausimai, į kuriuos Komisijos narė C. Ashton yra pasirengusi atsakyti. Norėčiau pradėti nuo jau minėtų kai kurių klausimų.

Vienas iš pateiktų klausimų – kada ir kaip bus atlikta EPS peržiūra su CARIFORUM valstybėmis. Tiek Taryba, tiek AKR visiškai pritaria, kad reikia susirūpinti šiuo klausimu. Galiu patvirtinti, kad visapusiška EPS peržiūra įvyks ne vėliau kaip per penkerius metus nuo šių susitarimų pasirašymo datos – praėjusių metų spalio mėn. Peržiūra papildys įprastinę šių susitarimų įgyvendinimo kontrolę, kaip tai numato 5 straipsnis. Tokios peržiūros privalomos remiantis susitarimų sąlygomis ir yra viena iš užduočių, tenkančių jungtiniams organams, įskaitant parlamentinius ir patariamuosius susitarimus. Poveikio įvertinimai bus tokių peržiūrų dalis ir apims susitarimų išlaidas ir pasekmes. Keičiant EPS arba esant pasikeitimams dėl jų įgyvendinimo, garantuojamas parlamentų dalyvavimas, remiantis EPS pasirašiusių šalių įstatymais arba pagal parlamentinių komitetų, įsteigtų remiantis EPS, tvarką.

Antrasis Parlamentą dominantis klausimas yra susijęs su finansinėmis priemonėmis AKR regionų ir įmonių prekybai remti. Kaip jums žinoma, 2007 m. spalio mėn. Europos Bendrija ir jos valstybės narės įsipareigojo paramą prekybai iki 2010 m. padidinti iki 1 mlrd. EUR pagal ES strategijos dėl paramos prekybai programą. Beveik 50 proc. šios sumos bus skiriamos pačių AKR šalių nustatytoms prioritetinėms sritims, tarp jų ir poreikiams pagal EPS. Valstybių narių įsipareigojimai remti prekybą yra papildomi šalia paramos, teikiamos iš Europos vystymosi fondo. Visų savo įsipareigojimų tvirtai laikysimės.

Trečia, norėčiau dar kartą patikinti Parlamentą dėl svarbaus klausimo, susijusio su aprūpinimu vaistais. Galiu labai aiškiai pasakyti, kad nei vienas iš susitarimų nesumažins CARIFORUM valstybių aprūpinimo vaistais galimybių. Negalime atlikti išsamios teisinės analizės, bet, politiniu požiūriu, galiu dar kartą patikinti, kad šiuose susitarimuose tokių tikslų nėra.

Dėl integracijos pažangos CARIFORUM valstybėse, natūralu, kad dėmesio taip pat buvo skiriama šių susitarimų suderinamumui su tokiomis regioninėmis programomis, kaip bendra rinka ir CARICOM ekonominė erdvė. Pagrindinis EPS tikslas, be paramos vystymuisi ir pagalbos AKR šalims galutinai integruotis į pasaulinę ekonomiką, yra būtent nukreiptas remti regioninę integraciją.

EPS 4 straipsnyje aiškiai teigiama, kad įgyvendinant susitarimą bus tinkamai atsižvelgta į CARIFORUM valstybėse vykstančius integracijos procesus, įskaitant CARICOM bendrą rinką ir ekonominę erdvę. Ypatingas dėmesys bus skiriamas regioninės integracijos programoms ir tvariai ateičiai užtikrinti. Per derybas CARIFORUM valstybės garantavo, kad visi EPS numatyti įsipareigojimai turėtų visiškai atitikti Karibų regionų šalių priimtus regioninius įsipareigojimus pagal susijusias regionines integracijos programas.

Tačiau EPS suderinamumas su regionine integracija taip pat svarbus ir visiems kitiems regionams, šiuo metu vedantiems derybas dėl išsamių EPS. Kaip pavyzdį galėtume paminėti išsamų EPS, skirtą Vakarų Afrikos šalims. Išsamus regioninis EPS sustiprintų regioninę integraciją, padidintų konkurencingumą ir prisidėtų prie regiono vystymosi. Pats derybų procesas jau prisidėjo prie regioninės integracijos stiprinimo, kadangi bendrų išorinių tarifų skalės sukūrimas Vakarų Afrikos valstybių ekonominei bendrijai yra būtina sąlyga EPS deryboms vykti. Tą patį galima pasakyti ir apie kitus regionus, atsižvelgiant į konkrečius jų poreikius ir integracijos eigą.

Regioninė integracija neabejotinai sustiprės visiems regionams pasirašius susitarimus, atitinkančius konkrečius jų reikalavimus. Parlamentas pakartotinai paskatino lankstiai vertinti perėjimą nuo laikinųjų susitarimų prie išsamių. Šiuo klausimu tik norėčiau patvirtinti, kad Taryba laikosi tokios pat nuomonės ir akcentuoja lankstų požiūrį. Nepavykus išspręsti kelių sudėtingų klausimų per derybas, praėjusių metų gegužės mėn. kreipėmės į Komisiją, kad ji panaudotų visas galimas lankstumą ir asimetriją atitinkančias PPO taisykles, atsižvelgdama į AKR šalių ir regionų skirtingus poreikius ir išsivystymo lygį. Be to, taip pat ėmėmės ir kitų priemonių. Taryba paskelbė, kad AKR šalys ir regionai galėtų esant būtinybei nesilaikyti sąlygų, dėl kurių buvo susitarta su kitomis šalimis ar regionais per EPS derybas.

Matomas akivaizdus poreikis išsaugoti ryšį tarp atskirų EPS, ypač Afrikos šalyse. Tačiau būtina atsižvelgti į kiekvieno regiono konkrečius ypatumus. Su CARIFORUM pasirašytas EPS yra to pavyzdys, bet tikrai ne tokio pobūdžio susitarimų modelis.

Tikiuosi, kad mano pastabos padėjo aiškiau suprasti šiuos konkrečius klausimus ir suteikė garantijas dėl tam tikrų Parlamente pateiktų klausimų. Esu tvirtai įsitikinęs, kad Komisijos narė kartu su savo kolegomis, tiesiogiai svarsčiusiais šiuos klausimus su Cariforum valstybių ir kitų AKR regionų atstovais, išsamiau pakalbės dėl kitų klausimų.

Šiandien, 2009 m. kovo mėn., kai išgyvename didžiausią šių laikų ekonominę krizę, norėčiau pabrėžti, kaip svarbu visiems įvertinti pasiektus puikius rezultatus politikos srityje. Mažėjant prekybai ir vis dažniau taikant protekcionistines priemones šioje srityje, esant grėsmei, kad kai kuriuose regionuose galima netekti padarytos pažangos įgyvendinant Tūkstantmečio vystymosi tikslus, Europos Parlamentui pritarus EPS su CARIFORUM valstybėmis ir laikinajam EPS su Dramblio Kaulo Krantu, tai bus teigiamas ženklas, remiantis regioninę integraciją ir padedančią vystymuisi prekybą. Privalome reaguoti į dabartinę krizę toliau kurdami partnerystes, o ne jas ribodami. Europos Parlamentui pritarus EPS su CARIFORUM valstybėmis, tai suteiks vilties ir padrąsins kitus regionus, pradėjusius derybas, kuriems taip pat reikalingas pasitikėjimas ir tvirta partnerystė, kurią gali suteikti šie susitarimai.

Catherine Ashton, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, man labai malonu pareikšti nuomonę Parlamento posėdyje, kaip minėjo Davidas Martinas, labai svarbiu Europos Sąjungos ir Afrikos, Karibų jūros bei Ramiojo vandenyno (AKR) šalių santykiams klausimu.

Prieš pradėdama kalbėti, norėčiau pasakyti vieną dalyką – visiškai nesu suinteresuota vesti derybų su AKR šalimis dėl susitarimų, galinčių padaryti jas skurdesnes. Žinau, kad toks pareiškimas yra suprantamas, bet iš savo patirties žinau, kad turiu tai pasakyti aiškiai, o ne tikėtis, kad bus visiems suprantamas. Tikiuosi, kad gerbiamieji nariai balsuodami remsis mūsų šiandienos diskusijomis ir pateiktais argumentais, o ne savo išankstinėmis nuomonėmis.

Tikiu, kad šiandienos posėdis yra svarbus žingsnis į priekį dėl ekonominių partnerystės susitarimų (EPS). Jūsų bus prašoma pritari išsamiam EPS su Karibų regiono šalimis ir laikinajam EPS su Dramblio Kaulo Krantu. Pateikėte aštuonis rezoliucijų ir klausimų žodžiu variantus. Tai rodo didelį parlamento susidomėjimą ir norą pasakyti nuomonę dėl EPS. Norėčiau pareikšti pagarbą Tarptautinės prekybos ir Vystymosi komitetams už dideles pastangas diskutuojant šiuo klausimu.

Daugelį mėnesių įdėmiai klausiausi išsakomų nuomonių. Mano tikslas pareikšti nuomonę dėl EPS ir išsklaidyti susidariusius mitus apie juos, kad kiekvienas čia esantis narys atėjus laikui balsuoti būtų tinkamai informuotas. Manau, kad šie susitarimai yra geri susitarimai, remiantys ekonominį vystymąsi ir integraciją AKR šalyse, užtikrinantys stabilumą šiais neramiais ekonominiais laikais. Šiuos partnerystės susitarimus sieja bendras vystymosi tikslas, jam priskiriant prekybą, o ne atvirkščiai. Bet svarbiausia, kad šie susitarimai suteikia AKR valstybėms galimybę padėti išbristi savo piliečiams iš skurdo jų pačių darbo ir genialių idėjų dėka.

Manoma, kad sudarydama EPS Europos Sąjunga bėga nuo praeities ir vienašališkai iš naujo bando apibrėžti ES ir AKR partnerystę. Tiesa, kad EPS skiriasi nuo Lomės ir Cotonou konvencijų, formavusių Europos Sąjungos santykius su AKR šalimis trisdešimt metų, tačiau vienašališkos muitų lengvatoms, kurias numato šios konvencijos, tapo problema kitoms Pasaulinės prekybos organizacijos besivystančioms šalims. Susidūrėme su dilema, kaip užtikrinti AKR vystymosi reikalavimus ir tuo pat metu laikytis tarptautinių normų ir atlikti moralinę pareigą.

Atsakymas buvo dvejopas: „Viskas, išskyrus ginklus“ – mažiausiai išsivysčiusioms šalims ir ekonominės partnerystės susitarimai – besivystančioms šalims AKR. Visa tai sieja vienas bendras dalykas – prekyba dar nuo pirmosios Lomės konvencijos laikų. Prekyba visada apibūdino ES ir AKR santykius. Tai, ką anksčiau siejome su vienpusėmis muitų lengvatoms plataus vartojimo prekėmis ir žaliavai, XXI amžiuje pakeitė įvairiapusiškesnė prekyba prekėmis, paslaugomis ir idėjomis.

EPS suteikia AKR geriausias sąlygas patekti į ES rinkas ir užtikrina tolesnį mūsų įsipareigojimą sudaryti galimybes ekonominiam vystymuisi. Pagrindinis šio proceso tikslas buvo regioninė integracija AKR rinkų viduje ir tarpusavyje. Todėl nieko nuostabaus, kad šiam klausimui buvo skirta daug dėmesio, pateikiant klausimus žodžiu. Dėl pasaulinės ekonomikos dydis tapo labai svarbus – šią pamoką mes išmokome Europos Sąjungoje. Paprastindamos prekybos taisykles ir keisdamos sudėtingus dvišalius susitarimus paprastesniais prekybiniais santykiais tarp regionų, AKR šalys gali kurti didesnes regionines rinkas, patrauklesnes investicijoms, reikalingas besivystančių rinkų plėtrai ir kuriant darbo vietas.

Savaime aišku, kad susitarimai yra dviejų etapų procesas – laikinieji susitarimai užtikrina, kad nereikėtų susidurti su PPO problemomis ir atsirastų daugiau galimybių per antrąjį etapą – per derybas dėl išsamaus EPS. Pasirengimas 2007 m. gruodžio mėn. galutinei datai dėl laikinųjų EPS verčia AKR šalis nerimauti, bet norėčiau užtikrinti Parlamentą, kad šie laikinieji sprendimai yra tik trumpalaikis sprendimas užtikrinti ir pagerinti AKR šalių patekimą į Europos Sąjungos šalių rinkas.

Šie dokumentai pateko į mano rankas jau įpusėjus deryboms. Nuo to laiko susitikau su daugybe AKR šalių ministrų ir atstovų, taip pat su kitomis suinteresuotomis šalimis, dalyvaujančiomis EPS procese. Klausiau, ką jie kalbėjo. Aišku viena – EPS svarbiausia yra AKR šalių vystymasis. EPS yra ta vieta, kurioje prekyba susiliečia su vystymusi. Tai reiškia, kad mūsų prekybinių santykių, pagrįstų atviru ir sąžiningu dialogu, centre privalo būti vystymasis.

Esu tvirtai įsitikinusi, kad tokios partnerystės bus sėkmingos, jeigu jos taps tvirtos, grindžiamos pasitikėjimo ir abipusės pagarbos pagrindu. Šioje partnerystėje svarbiausia, ar mūsų ir AKR šalių partnerių ateities vizija yra tokia pati. Pietų Afrika yra regionas, kuris ginčą dėl EPS pavertė dialogu, per kurį mes išsprendėme pagrindinius rūpimus klausimus dėl eksporto mokesčių, naujų pramonės šakų apsaugos ir produktų saugumo. Karibų jūros šalys – tai regionas, trokštantis kurti naujovėmis pagrįstą ekonomiką. Vakarų Afrika – besiplečianti regioninė rinka, kurios buvimas daugeliui atrodė neįmanomas, o Rytų Afrikoje kuriasi munitų sąjunga, kurios nebuvo prasidėjus deryboms, ir ji EPS sieja su savo integracijos planais. Manau ir jaučiu, kad tai yra sėkmingos partnerystės pradžia.

Ateityje matau derybas dėl išsamaus EPS, kuriose atsispindėtų ir būtų gerbiama regioninė šio susitarimo šalių specifika. Tai lankstus procesas. Tai reiškia, kad būtina žvelgti į turinį, nes EPS turi veikti pasirašiusiųjų šalių labui, ir į derybų tempą. Tai taip pat reiškia, kad EPS turėtų būti dinamiškas, reaguojantis į įvykius ateityje, kuriame būtų įvertinti skirtingi regioniniai interesai ir poreikiai. Vykstant šiam procesui, Komisija toliau informuos Europos Parlamentą ir užtikrins skaidrų jo dalyvavimą.

Išlikdami pretenzingi, taip pat privalome toliau nepalaikyti dialogo tokiais klausimais, kaip viešieji pirkimai, kurie jau pašalinti iš derybų, o „Singapūro klausimus“ įtraukti į derybas tik tada, kai tam pritaria ir to nori susijusios šalys. Taip pat turime neskubėti teikti pagalbos dėl regioninio ir šalių reguliavimo, būtino tolesnėms deryboms. „Parama prekybai“ ir techninė pagalba taip pat labai svarbūs klausimai. Galiu užtikrinti, kad nebus svarstoma viešųjų paslaugų klausimo ir nebus daroma spaudimo dėl privatizavimo. Bus pripažįstama AKR šalių teisė reguliuoti savo rinkas ir nebus ribojama teisės į aprūpinimą vaistais ar dėl sėklų rinkimo. Iš tiesų turėtume siekti labiau stiprinti, o ne riboti AKR teises ir gebėjimus šiose srityse.

Visa tai apims mūsų įsipareigojimus, kad AKR regionai galėtų taikyti nuostatas, numatytas kituose EPS. Taip kiekvienas regionas galės toliau vystytis žinodamas, kad nepateks į nepalankią padėtį. Todėl Dramblio Kaulo Krantas gali tiesiogiai prašyti ir gauti tai, kas yra numatyta PAVB derybose ir dėl ko vyksta diskusijos. Tai pagrindinis lankstumo, kurį prašėte užtikrinti, veiksnys, suteikiantis galimybę AKR pakeisti visų AKR valstybių prekybos režimus vienu bendru, suderinančiu regioninius sprendimus su regioniniais poreikiais, nekenkiant AKR šalių solidarumui.

Dinaminių, o ne statinių EPS poreikis buvo pabrėžtas per dabartinę krizę. Derybos dėl EPS prasidėjo neturintį precedento investicijų, prekių ir paslaugų, taip pat plataus vartojimo prekių didėjimo laikotarpiu. Tik nedaugelis numatė, kad po kelerių metų pasaulinėje ekonomikoje vyks recesija ir labai sumažės kainos, kris valiutų kursas, rinka taps nepastovi, o prekybos srityje dėl kreditų trūkumo sumažės eksportuotojų ir importuotojų lėšų.

Mums nereikia fiksuoto susitarimo, kuris taptų nereikalingas nespėjus rašalui nudžiūti nuo popieriaus. Mums reikia susitarimo, kuriančio santykius, kurių institucijos ir kontrolė galėtų padėti pastebėti ir išspręsti kylančias problemas.

Konkretni problema dėl bananų, apie kurią klausė Erika Mann, yra įtraukta į laikinąjį EPS – šiuo atveju nustatant jų teikimą į ES rinką be muitų ir kvotų.

Kylant tokioms problemoms, turime į susitarimus įtraukti garantijas ir punktus, kuriais vadovaudamosi AKR šalys galėtų kontroliuoti importo antplūdį, maisto kainas ir mokesčines krizes. Konkretiems klausimams skirti punktai ir nuolatiniai peržiūros punktai, tokie kaip Karibų regiono šalių EPS, būtini vykdant parlamentinę priežiūrą ir kontrolę.

Grįžtant prie to, ką pasakiau, šiandien Parlamentas turi istorinę galimybę pritarti naujo tipo susitarimams, kuriantiems ypatingus santykius su AKR šalimis. Šie susitarimai pagrįsti tikra partneryste, o ne globa, kai prekyba yra kaip vystymosi varomoji jėga, skatinama regioninė integracija, padėsianti AKR šalims klestėti

globalizuotame pasaulyje. Šių susitarimų turinys lankstus, gerbiantis tradicijas, ilgalaikiai prekybiniai santykiai grindžiami pagarba suverenioms valstybėms. Trumpai kalbant, jie yra mūsų ateitis, ir tikiuosi, kad tuo remdamiesi Parlamento nariai pritaris šiems susitarimams.

PIRMININKAVO M. SIWIEC

Pirmininko pavaduotojas

Robert Sturdy, *autorius*. – Gerb. pirmininke, atsiprašau, kad vėluoju, dėkoju, kad vėl buvau įtrauktas į darbotvarkę. Gerb. Komisijos nare C. Ashton, pasakėte beveik viską, dėl ko norėjau pareikšti nuomonę, todėl kalbėsiu tik dėl vieno kito klausimo.

Laikinieji susitarimai yra geri susitarimai. Jų tikslas – padėti sustabdyti žlungančią AKR prekybą ir skatinti galutinę integraciją. Jie suteikia AKR šalims galimybę per prekybą išbristi iš skurdo. Manau, kad šių susitarimų pripažinimas apima ir kai kuriuos ginčytinus klausimus – paslaugas, didžiausio palankumo režimo kilmės taisyklės, į kurias daug kartų atkreipiau dėmesį. Tai turėsite pataisyti. Atsiprašau, jei praleidau Jūsų pasisakymą anksčiau šiais klausimais.

Pritarimo procedūra CARIFORUM valstybėms ir Dramblio Kaulo Krantui yra lemiamą, siekiant išnaudoti šių reformų potencialą. Pritarus šiems dokumentams bus galima tęsti formalias derybas. Tai užtikrins teisėtumą, būtiną AKR šalių rinkoms apsaugoti, ir stabilesnę aplinką. Dėl CARIFORUM rezoliucijų – vienintelio išsamaus Ekonominės partnerystės susitarimo (EPS) – kviečiu Parlamento narius pritari Tarptautinės prekybos komiteto pateiktam pradiniam dokumentui. Jame pateikiamas proporcingesnis požiūris dėl prekybos ir vystymosi, siekiant pritari pranešėjo pateiktiems kompromisams. Manau, kad šiose rezoliucijose pabrėžiamos galimybės ir problemos, su kuriomis susiduria derybų šalys, užtikrinant parlamentinę priežiūrą ir pritariant santykiams su AKR.

Gerb. Komisijos nare, savo kalbos pradžioje minėjote, kad labai svarbi prekyba. Visiškai tam pritariu. Taip pat sakėme, kad šiuo metu esame patekę į labai sudėtingą finansinę padėtį. Tikiu, kad į tai rimtai atsižvelgėte ir skyrėte tam visas jėgas. Didžiuojuosi tuo, kaip išsprendėte šiuos klausimus. Žaviuosi Jūsų drąsa, kaip mes sakome Jungtinėje Karalystėje.

Šiuo metu iš šios sunkios padėties vienintelė išeitis prekyba yra ne tik šioms šalims, bet ir visam pasauliui. Tai labai svarbu. Dėkoju už Jūsų atliktą darbą – pradėjote savo darbą, kai procesas jau buvo įpusėjęs, sunkiu metu. Sveikinu dar kartą.

Jürgen Schröder, *Vystymosi komiteto nuomonės rengėjas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti Komisijos narei C. Ashton už žodžius, kuriuos tikrai ilgai prisiminsime.

Prieš kelias savaites dalyvavau regioniniame AKR šalių aukščiausiojo lygio susitikime Gajanoje. Mano kolegų iš Karibų regiono šalių pagrindinė vyraujanti nuomonė buvo ta, kad atėjo laikas žiūrėti į priekį, liautis graužtis dėl nepataisomų dalykų ir kryptingai įgyvendinti Ekonominės partnerystės susitarimus.

Norint sėkmingai įgyvendinti šiuo susitarimus, labai svarbu, kad parlamentai galėtų šį procesą kontroliuoti pasitelkdami turimą parlamentinės priežiūros galią. Tik tada, kai parlamentai sugebės patvirtinti, ar naujomis taisyklėmis galima pasiekti tai, kas numatyta, Ekonominės partnerystės susitarimai taps varomąja vystymosi jėga. Tik tada, kai parlamentai vykdys šią priežiūros funkciją, būsimie tikri, kad finansinė parama pasieks tas sritis, kur ji reikalinga. Tai liečia tiek pat Karibų regiono šalių parlamentus, kiek ir Europos Parlamentą.

Visose pateiktose rezoliucijose dėl Ekonominės partnerystės susitarimų yra punktų, kuriuose minima parlamentinė kontrolė. Tačiau šios nuorodos nėra nuoseklios. PAVB EPS rezoliucijoje esantis tekstas yra puikus kompromisas šiuo klausimu. Jame užtikrinamas Europos Parlamento Tarptautinės prekybos ir Vystymosi komitetų bei AKR ir ES jungtinio parlamentinio komiteto dalyvavimas procese. Manau, kad šis kompromisas yra vykęs. Kartu su savo kolega R. Sturdy pateikėme pakeitimus, siekdami sukurti vienodus straipsnius visose EPS rezoliucijose. Man būtų labai malonu, jei pritarumėte šiai iniciatyvai.

Johan Van Hecke, *Vystymosi komiteto nuomonės referentas*. – Gerb. pirmininke, kaip Vystymosi komiteto nuomonės dėl laikinojo EPS su Dramblio Kaulo Krantu referentas, norėčiau padėkoti savo kolegei Erikai Manna, kad atsižvelgė į tam tikrus klausimus, pateiktus šiame komitete, t. y. kad būtina skubiai demokratiškai išrinkti vyriausybę Dramblio Kaulo Krante ir dėl šaliai reikalingos ES skiriamos prekybai paramos dalies.

Apskritai džiaugiuosi, kad Tarptautinės prekybos ir Vystymosi komitetams pavyko pasiekti kompromisą dėl to, kas vykdys kontrolę. Tai suteiks galimybes Jungtinei parlamentinei asamblėjai (JPA) atlikti vaidmenį, kurio ji verta.

Svarbu nepamiršti, kad šis EPS yra tarpinis susitarimas, t. y. tik laikinas sprendimas.

Norint, kad prekybos liberalizavimas turėtų tvirtą teigiamą poveikį visam regionui, būtina, kad VAVEB pasirašytų išsamų EPS.

Dėl to Vystymosi komitetas Parlamentui siūlo pritarti susitarimui, siekiant ratifikuoti Dramblio Kaulo Kranto tarpinį EPS.

Alain Hutchinson, *PSE frakcijos vardu.* – (FR) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, Komisijos nare, ponios ir ponai, buvau iš anksto pasiruošęs kalbėti dėl kelių klausimų, bet kalbėsiu apie kitus, nes jau daug kas buvo pasakyta ir nenorėčiau kartoti savo kolegų žodžių.

Esame svarbaus balsavimo, sakyčiau ypač svarbaus, net istorinio, išvakarėse, nes šią savaitę šiame Parlamente balsuosime dėl pirmojo Ekonominės partnerystės susitarimo. Apie tokius susitarimus kalbėjome daugelį metų, apie tai karštai ginčijomės per diskusijas, nors jų nebūdavo įtraukiami į darbotvarkes ar jiems pritariama.

Šiandien turėtų būti visiems labai malonu dėl to, kad pasikeitė situacija. Iš Jūsų ir Taryboje pirmininkaujančios valstybės narės pranešimų matyti, kad šiuo klausimu įvyko labai teigiamų pokyčių, ypač nuo tada, kai pasirodėte Jūs, gerb. Komisijos nare.

Deja, nuojauta man sako, kad kai kuriems iš mūsų vis dar esama problemų, kyla klausimų ir nuogastavimų dėl šių Ekonominės partnerystės susitarimų. Pirmiausia turime suvokti, kad šiandien turime tik vieną išsamų Ekonominės partnerystės susitarimą. Daugiau susitarimų dar nėra parengta. Šiuo metu sudaromi laikinieji susitarimai siekiant užtikrinti regioninę integraciją. Tik vienas iš visų susitarimų atitinka nustatytus kriterijus, kurio vis dar nėra pasirašiusi viena iš pagrindinių Karibų regiono šalių – Haitis. Tai daug ką sako.

Antra, kaip pastebėjote, prekybos srityje mus sieja istoriniai ryšiai. Jau seniai vyksta prekyba tarp Šiaurės ir Vakarų šalių. Pažiūrėkime, kaip ji vykdoma. Grobiame viską, ką galime, visas gėrybes. Kad ir tai – mūsų bendrovės kasa koltaną Kivu regione Kongoje, kad galėtų parduoti Šiaurėje, bet pažiūrėkime kokias pražūtingas pasekmes tai turi žmonėms Pietuose, jau nekalbant apie nelygiavertį pasidalijimą.

Bet to, dar reikėtų paminėti vystymosi politiką, mūsų vykdomą jau keturiasdešimt metų, sakant, kad Europa yra didžiausia paramos teikėja pasaulyje. Tačiau šiandien tokia politika nepasiteisina. Ją reikia peržiūrėti. Daugumos skurdžiausių pasaulio šalių padėtis per keturiasdešimt metų nepasikeitė, gal net pablogėjo. Todėl mūsų nuogastavimai ir klausimai pagrįsti. Kokias garantijas galite suteikti? Nekartosiu K. Arifo žodžių, bet pritarsiu jam. Norėtume, kad Komisijos vardu padarytumėte pareiškimą jo išvardytais klausimais. Baigdamas norėčiau pakalbėti dėl šalių parlamentų.

Mūsų, kaip Europos Parlamento narių, prašoma nuspręsti dėl Ekonominės partnerystės susitarimų. Jei derybos dėl jų nepavyks, pasekmės bus tragiškos gyventojams Pietuose, o ne mums. Dėl Ekonominės partnerystės susitarimo nesėkmių Europos piliečių padėtis nepablogės. Kita vertus, gyventojų Pietuose padėtis pablogės. Baigdamas norėčiau pasakyti paprastai. Gerb. Komisijos nare, norėtume, kad kalbėtumėte ne tik Jūs, bet žodis būtų suteiktas ir partnerių šalių parlamentams, nes jie atstovauja Pietų gyventojams.

Ignasi Guardans Cambó, *ALDE frakcijos vardu.* – (ES) Gerb. pirmininke, kaip jau minėjo anksčiau kalbėjusieji, šios diskusijos neabejotinai svarbios. Jos ką tik buvo pavadintos istorinėmis. Be kitų dalykų, šiam klausimui buvo skirta daug laiko ir vyko politinės diskusijos.

Manau, kad tai gerai, įvertinant sąmyšį, kilusį dėl šių diskusijų, kurio vis dar tam tikra prasme esama. Sakau tai, nors ir gerbdamas pilietinės visuomenės, nevyriausybinę organizacijų ir šalių parlamentų dalyvavimą sprendžiant šį klausimą. Svarbu suprasti, kaip ir kodėl mes patekome į padėtį, kurioje esame dabar.

Turime suprasti, kad derybos dėl šių susitarimų su AKR šalimis nėra Europos Sąjungos priimtas sprendimas. Nėra taip, lyg turėdami daugybę pasirinkimo galimybių, pasirinkome šią. Tai iš esmės yra teisinis reikalavimas, pagrįstas taisyklėmis, nustatytomis Pasaulinės prekybos organizacijos.

Tai būtinybė, atsiradusi dėl aplinkybių, susijusių su ankstesniais teisiniais dokumentais dėl prekybos su AKR šalimis. Turime šiandien nepamiršti, kad šalys, pasmerkusios Europos Sąjungos santykius su AKR valstybėmis, buvo kitos besivystančios šalys, reiškios pagrįstus reikalavimus patekti į mūsų rinkas, bet buvo paliktos nuošalyje, nes jos nebuvo ankstesnės dabartinių ES valstybių narių kolonijos.

Todėl Europos Sąjunga taikė ir vis dar tam tikra prasme taiko dvejopus kriterijus – vienokius ankstesnėms savo kolonijoms, o kitokius šalims, kurių išsivystymo lygis yra panašus, bet jos nepatenka į ankstesniąją grupę. Šie kriterijai tapo netvarūs ir kai kurios iš šalių apie tai pareiškė nuomonę Pasaulinėje prekybos organizacijoje.

Be viso kito, privaloma sistema, kuria ketiname pakeisti Lomės konvenciją ir Cotonou susitarimus, nėra būdas gauti trokštamų rezultatų. Niekas negali pasakyti, kad Cotonou sistema buvo visiškai gera. Jei taip būtų buvę, šiandien ES prekybos su šiomis šalimis apimtys būtų didesnės, nei yra dabar. Todėl negalime teigti, kad ketiname pakeisti tai, kas davė rezultatų, nes tai nėra tiesa.

Dėl šių priežasčių ekonominės partnerystės susitarimas galėtų būti puiki galimybė, ypač visiems, manantiems, kad šių šalių plėtra negali priklausyti vien tik nuo išorės pagalbos. Be abejo, daugiausia kalbu apie valstybes, sudariusias tokius susitarimus, kurios nėra mažiausiai išsivysčiusios. Šiuo atžvilgiu nuosavybės, savo likimo kontrolė ir nepriklausymas išimtinai nuo išorės pagalbos koncepcija yra politinė ir nesusijusi su partnerystės susitarimais.

Todėl mano frakcija iš principo visiškai pritaria Europos Komisijos deryboms dėl šių susitarimų ir tam, kad jie turėtų būti išsamūs ir visapusiški, apimantys ne tik prekes, bet ir paslaugas bei konkurencijos normas, ir kad jiems būtų bendrai pritaria.

Kitas dalykas, kurį reikėtų įvertinti, yra tas, kaip bus vedamos derybos ir sprendžiami konkretūs klausimai. Čia norėčiau paminėti, ką kiekvienas iš pranešėjų pasakė dėl skirtingų sričių. Kalbame apie bendrą požiūrį, bet iš tikrųjų kiekvienos derybos vyksta atskirai.

Kai kurie klausimai yra neišspręsti, keliantys nerimą. Pavyzdžiui, norėčiau paminėti tik vieną pavyzdį dėl atokių regionų, kuriems reikėtų skirti ypatingą dėmesį CARIFORUM valstybių atveju. Tačiau iš esmės, t. y. politiškai, visiškai pritariame šioms deryboms ir būtinybei jas tęsti, taip pat Parlamento veiksmingam derybų kontroliavimui.

Viename iš keleto mūsų pateiktų pakeitimų nustatyta, kad turėtų būti vykdoma vienoda parlamentinė kontrolė, o ne atsižvelgiant į tai, kokia tai šalis.

Liam Aylward, *UEN frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, džiaugiuosi, kad vyksta diskusijos, per kurias dar kartą galime atkreipti dėmesį į būtinybę įtraukti į visus ES prekybos susitarimus ir vykdyti sąlygas dėl vaikų įdarbinimo.

Ir tai nėra tik kovos su vaikų įdarbinimu tušti žodžiai ar paviršutiniškų, tariamų kontrolės sistemų kūrimas. Visos ES šalys yra pasirašiusios TDO konvencijas dėl minimalaus įdarbinimo amžiaus ir nepriimtinausių vaikų darbo formų panaikinimo ir taip pat kitos šalys, kurių skaičius didėja.

Todėl dabar, atsižvelgdami į prekybinius susitarimus, bendrųjų lengvatų sistemos susitarimus ir viešųjų pirkimų politiką, vykdykime prisiimtus įsipareigojimus. Tai reiškia, kad turime užtikrinti, kad ES veikiančiose bendrovėse nebūtų naudojama vaikų darbo.

Vaikų darbo nenaudojamas reiškia ne tik, kad tokio darbo nenaudojama kontroliuojančioje bendrovėje ar jos tiesioginiuose tiekėju. Tiekimo grandinės viršuje esanti bendrovė turi užtikrinti, kad visame tiekimo procese nebūtų naudojama vaikų darbo.

Šiandien daugiau nei 200 mln. vaikų visame pasaulyje galbūt dirba neteisėtai, neturėdami galimybės įgyti išsilavinimo, nei turėti vaikystės, o jų psichinė ir protinė sveikata gali būti pavojuje.

Vaikų klausimams turi būti numatyta pirmenybė visuose mūsų prekybos susitarimuose.

(Pirmininkas pertraukia kalbantįjį)

Margrete Auken, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DA) Gerb. pirmininke, šios diskusijos svarbios todėl, kad greitai savo darbą turėsime nutraukti dėl vykstančių rinkimų. Todėl turime užtikrinti, kad Prekybos generalinis direktoratas įvertintų mūsų ilgalaikę kritiką dėl Ekonominės partnerystės susitarimų turinio, nes direktoratas greitai ruošiasi šiuos susitarimus pasirašyti. Šiuo atžvilgiu turime pažymėti šių susitarimų, grįžusių tvirtinti į Parlamentą, svarbą.

Žaliųjų frakcijos/Europos laisvojo aljanso vardu, norėčiau pastebėti, kad daugiausia abejonių kyla dėl to, kaip buvo sudaryti šie susitarimai. Per derybas su AKR šalimis nebuvo visai kreipiama dėmesio į vystymosi klausimą.

Norėčiau pateikti porą konkrečių pastabų dėl dviejų susitarimų, kuriuos Parlamentas įsipareigojo svarstyti trečiadienį. Paaiškinsiu, kodėl Žaliųjų frakcija jiems nepitaria. Kalbant dėl susitarimų su CARIFORUM, Užjūrio šalių instituto atlikta išsami analizė rodo, kad Ekonominės partnerystės susitarimas su Karibų regiono šalimis yra tikriausiai mažiausiai palankus vystymuisi iš visų kada nors sudarytų susitarimų. Tai bus prastas pavyzdys vykstant deryboms dėl kitų regioninių susitarimų, ypač vystymosi požiūriu. Aišku, tai ne mums spręsti, ar mūsų nerimas pagrįstas, kai CARIFORUM valstybių vyriausybės pritaria šiems susitarimams. Tačiau manau, kad būtų tinkamiau atskirų šalių parlamentams, kuriuos šie susitarimai palies, leisti dėl jų balsuoti, prieš šiems susitarimams pritariant Europos Parlamentui.

Tačiau mūsų susirūpinimas dėl susitarimo su CARIFORUM yra pagrįstas bet kuriuo atveju. Šiandien, kai reikia geriau kontroliuoti pinigų judėjimą finansų rinkose, manome, kad visiškai nepriimtina leisti CARIFORUM susitarime visiškai liberalizuoti finansų paslaugas aštuoniose „mokesčių rojaus“ šalyse, sudarančiose CARIFORUM. Jei manimi netikite, pasižiūrėkite į savo dokumentus, prieš balsuodami trečiadienį. Juose galite perskaityti apie laisvą finansinių paslaugų, „parduodamų iš po prekystalio“, judėjimą. Kitaip tariant, vadinamuosius „neregistruotus spekuliacinius darinius“. Taip pat galite perskaityti apie teisę įsteigti fondus atskiriems gyventojams. Visa tai patenka į ES per mūsų pačių „mokesčių rojaus“ vietas, pavyzdžiui, Maltą ir Kiprą. Tai vyks tol, kol visoje ES nebus vykdoma priežiūra ir kontrolė. Dabar nėra tinkamas laikas saugoti tas struktūras, kurios labiausiai atsako už mūsų ekonomikų žlugimą.

Dėl susitarimo su Dramblio Kaulo Krantu vyksta vidinis konfliktas. Taigi galbūt nėra geras metas su šia šalimis sudaryti susitarimą.

Madeleine Jouye de Grandmaison, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, esu kilusi iš Martinikos salos ir visą laiką gyvenau Karibų regione.

Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, patikėkite, ekonominės partnerystės susitarimas tarp Karibų forumo, sudaryto iš Afrikos, Karibų regiono ir Ramiojo vandenyno šalių bei Europos Sąjungos, mane labai neramina.

Martinikos ir Gvadelupos salos ir Gajana yra atokiausi Europos regionai, todėl nebuvo atsižvelgta į visą Karibų regioną. Manau, kad šis susitarimas buvo iš esmės sudarytas prekybos tikslais, o Tūkstantmečio vystymosi tikslai dar kartą liko antroje vietoje. Karibų regiono šalys turės padengti nuostolius dėl negautų pajamų iš muitų plėsdamos prekybą su Europos Sąjunga.

Tai gali būti nelengva pasaulinės recesijos laikais. Faktai lieka faktais. Derybas dėl šių susitarimų visų pirma vedė Prekybos generalinis direktoratas ir man atrodo, kad Vystymosi komitetas šiame Parlamente laikėsi nuošaliai.

Šiame susitarime nustatyti vystymosi ir regioninės integracijos tikslai nėra suderinti su priemonėmis jiems pasiekti. Šios priemonės iš esmės susijusios tik su prekyba ir konkurencingumu. Dėl regioninės integracijos matyti neatitikimas tarp numatytų tikslų ir naudojamų išteklių.

Dabar konkrečiau kalbėsiu dėl Karibų regiono atokiausių vietovių. Šie regionai yra „gyvo vandens baseino“ viduryje. Viena iš pagrindinių Gajanos sienų yra bendra su Surinamu. Atokiausiuose regionuose gyvena daugiau nei 35 mln. gyventojų daugiau nei 40 šalyse ir užima daugiau nei du milijonus kvadratinį kilometrų. Tai labai didžiulė potenciali rinka.

Šis susitarimas buvo galimybė sumažinti tam tikrų vadinamųjų struktūrinių kliūčių, tokių kaip nuošalumas, poveikį siekiant suartinti mūsų salas. Kodėl nebuvo susitarta dėl konkrečios tarpregioninės Europos Sąjungos atokiausių regionų ir CARIFORUM šalių rinkos? Tuo metu, kai Europos Komisijai rūpi atkreipti dėmesį į Karibų regiono šalių menką išsivystymo lygį ir sudaryti EPS su šia šalių grupe siekiant atverti rinkas ir vykdyti regioninę integraciją, į atokiausias Karibų regiono šalių vietas atsižvelgiama tik tam, kad jos taptų CARIFORUM šalių atviros rinkos dalimi ir joms toliau būtų taikomos tos pačios rinkos principai, nustatyti visai Europos Sąjungai. Dėl šių principų galime patekti į nepatogią padėtį.

Tai buvo galimybė skatinti kultūrų dialogą, formuoti bendradarbiavimą, keitimąsi paslaugomis ir priartinti atokiausius regionus...

(Pirmininkas pertraukė kalbantįjį)

Syed Kamall (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, visi žinome, kad Ekonominės partnerystės susitarimai (EPS) sulaukė daug kritikos. Su kai kuria kritika sutinku. Sutinku, kad EPS neturėtų būti būdas tik agresyviai atverti rinkas ES bendrovėms. Jie turėtų taip pat būti naudingi verslininkams ir vartotojams skurdžiose šalyse.

Pritariu Erikos Mann išsakytam susirūpinimui dėl „vienas formatas visiems“ požiūrio EPS, neatsižvelgiant į regionų ir šalių tuose regionuose skirtumus. Pritariu tam faktui, kad iš tikrųjų laikinieji susitarimai buvo pasirašyti tik su tomis šalimis, kurios pareiškė norą juos pasirašyti.

Taip pat mane neramina Komisijos pareigūno Tarptautinės prekybos komiteto susitikime prieš keletą mėnesių išsakyta nuomonė, kad EPS apima daugiau nei prekybą ir vystymąsi, kad šie susitarimai taip pat susiję ir su regionine politine integracija. Kaip ir daugelis kolegų šiame Parlamente, manau, kad šį sprendimą turėtų priimti pačios šalys, ypač tos demokratinės šalys, kurios nenori dalyvauti regioninėje asamblėjoje kartu su to paties regiono valstybėmis, kuriose egzistuoja diktatūra.

Nepaisant to, palaikome Tarptautinės prekybos komiteto pritarimą dėl šių EPS. Kurį laiką buvau sunerimęs dėl tuščių socialistų kalbų, nukreiptų prieš prekybą, jiems balsuojant prieš ar susilaikant nuo balsavimo komitete. Galbūt šie EPS nėra tobuli, bet daugeliui mano draugų ir jų šeimos narių, gyvenančių skurdesnėse šalyse, jau įgriso tai, kad jie negali gauti prekių ir paslaugų ir yra priklausomi nuo valstybinių monopolijų ar bendrovių, susijusių su korumpuotais politikais. Tai, kad socialistai norėtų, kad taip ir liktų, mane neramina. Nepamirškime, kad dėl importo mokesčių labai dažnai skurdesnių šalių piliečiai turi mokėti daugiau už importuotus maisto produktus ir vaistus.

Norėčiau padėkoti Komisijos narei už ryžtą toliau tęsti derybas dėl Ekonominės partnerystės susitarimų. Jie nėra tobuli, tačiau turime padėti verslininkams ir vartotojams skurdesnėse šalyse gauti prieigą prie mūsų ES turimų prekių ir paslaugų.

Glenys Kinnock (PSE). - Gerb. pirmininke, kaip ir kiti, galiu patvirtinti, kad Cathy Ashton tapus Komisijos nare, iš esmės pasikeitė ne tik stilius ir pobūdis, bet ir žodynas bei turinys.

Esu įsitikinusi, kad Komisijos narė ir kiti čia esantys sutiks, kad mūsų vis dar laukia sunki užduotis, bandant sukurti ir atkurti pasitikėjimą po metų metus trukusių derybų, sukėlusių didelę įtampą ir pyktį.

Beveik po dešimties metų nuo Cotonou pasirašymo turime priminti sau, kas buvo išdėstyta susitarimuose dėl AKR ir ES prekybos perspektyvų. Jų formuluotė buvo tokia: „Nauja prekybos sistema atitinkanti esamą padėtį ir PPO normas“. Turime daugiau dirbti, kad įgyvendintume šiuos tikslus.

Vykdam politiką, kai sudaromi atskiri susitarimai su atskiromis šalimis, atsirado rimtų neatitikimų. Galiu patvirtinti nesusipažinusiems su Jungtinės parlamentinės asamblėjos darbu ir mažai bendraujantiems su parlamento nariais AKR šalyse, kad dėl to susidarė labai sudėtinga situacija ir buvo smarkiai pakenkta ryšiams, kuriuos pavyko praeityje užmegzti su AKR šalimis. Man žinoma, kad vos prieš kelias savaites naujasis Ganos prezidentas atsiuntė laišką ES Tarybai pirmininkaujanti valstybei visos AKR grupės vardu, kuriame teigia, kad EPS procesas toliau kelia grėsmę kai kurių regioninės integracijos grupuočių egzistavimui.

AKR šalių parlamento nariai per kiekvieną susitikimą mums sako, kad su jais beveik nebendraujama ar nesitariama. Norėčiau, kad Komisijos narė pasakytų mums, kokie veiksmai būtų tinkami ateityje.

Man malonu stebėti įvykių eigą PAVB derybose, bet dabar reikalingi aiškūs įsipareigojimai dėl turinio pakeitimo, tranzitinių laikotarpių tarifų sureguliuavimo, garantijų, kilmės taisyklių ir t. t. Tikiuosi, patvirtinsite, kad tai prieinama visoms AKR šalims, tęsiančioms derybas.

Komisijos nare, ar galėtume mums pasakyti, kad reikalavsite numatyti konkrečius įsipareigojimus EPS vystymosi programose ir liberalizuojant prekybą, susijusius su vystymosi gairėmis? Ką darysite tokiu atveju?

Ar padarysite viską, kad EPS būtų nustatyti teisiškai privalomi įsipareigojimai dėl iš anksto numatytų lėšų teikimo?

Komisijos nare, kaip jau minėjote anksčiau, manau, kad AKR šalys susiduria su lėtesnės plėtros laikotarpiu ir pirmą kartą per 25 metus pastangos mažinti skurdą neduoda rezultatų. Dar trumpai norėčiau pasakyti du dalykus. Pirmasis dėl CARIFORUM EPS – rezultatai nėra puikūs, bet vis tiek tam reikia garantijų.

Dėl Dramblio Kaulo Kranto – mums reikalingi patikinimai, kurių prašė Erika Mann ir J. Van Hecke. Tai labai svarbu.

(Pirmininkas pertraukė kalbantįjį.)

Fiona Hall (ALDE). - Gerb. pirmininke, žvilgtelėjus atgal į EPS procesą, 2000 m. Cotonou susitarimas nustatė, kad ES yra teisiškai įsipareigojusi atsižvelgti į besivystančių šalių interesus visose politikos srityse,

kurios, tikėtina, galėtų jas paveikti. 2005 m. Komisija pripažino, kad toks politikos ir vystymosi ryšys yra svarbiausias įgyvendinant Tūkstantmečio vystymosi tikslus.

Apgailestauju dėl tarp Tarptautinės prekybos ir Vystymosi komitetų įvykusio ginčo, kam tenka pagrindinis vaidmuo EPS, pamiršus pasižadėjimą, kad šie dokumentai taps vystymosi priemonėmis. Parlamentas galėjo reaguoti nuosekliau dėl tam tikrų punktų, vykstant EPS deryboms.

Galiausiai džiaugiuosi, kad Komisijos narė paminėjo paslaugas, nes mane ypač neramino bankininkystės sektoriaus atvėrimas. Vakarų šalims nepavyko tinkamai sureguliuoti didžiulių tarptautinių bankų, veikiančių jų teritorijose, todėl reikia paklausti, ar tikrai protinga atidaryti bankininkystės sektorių šalyse, kuriose beveik nėra kontrolės, ir tokie veiksmai nėra būtini pagal PPO normas. Bankininkystės sektorius galėtų padėti didelėms bendrovėms, tačiau vietos bankai gali pradėti ieškoti vertingų klientų ir nekreipti dėmesio į smulkiuosius verslininkus, dėl ko jų galimybės gauti kreditus dar labiau sumažėtų.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE). - (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, einantis Tarybos pirmininko pareigas, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pasveikinti savo kolegą G. Fordą dėl kokybiško pranešimo ir gebėjimo rasti kompromisą. Mes sugebėjome spręsti šį klausimą Papua Naujoje Gvinėjoje Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno valstybių jungtinėje parlamentinėje asamblėjoje. Mačiau, kaip jis dirbo kartu su šalių parlamentų nariais, todėl labai dėl to džiaugiuosi.

Gerb. Komisijos nare, norėčiau prisidėti prie Jums skirtų sveikinimų dėl šių Ekonominės partnerystės susitarimų, dėl kurių vyko derybos siekiant išvengti prekybos tarp AKR šalių ir Europos Bendrijos žlugimo. Būtent per šias derybas buvo sudarytas tarpinis partnerystės susitarimas su Fidžio Respublika ir Papua Naująja Gvinėja – tai vienintelės šalys iš Ramiojo vandenyno regioninės grupės, sutikusios sudaryti laikinąjį susitarimą, ir mes pripažinome, kad reikia papildomo darbo, norint sudaryti išsamius regioninius susitarimus.

Į šiuos susitarimus įtrauktos visos priemonės, būtinos norint sukurti laisvosios prekybos erdvę. Rezoliucijoje pažymima, kad Ekonominės partnerystės susitarimas privalo prisidėti prie ekonominės plėtros stiprinimo, regioninės integracijos, ekonominio diversifikavimo ir skurdo mažinimo. Svarbu prisiminti, kad tikra regioninė rinka būtina norint sėkmingai įgyvendinti laikinąjį Ekonominės partnerystės susitarimą, o regioninė integracija ir bendradarbiavimas būtini socialiniam ir ekonominiam Ramiojo vandenyno šalių vystymuisi.

Šis susitarimas gali tapti nauja varomąja jėga prekybiniais santykiams ir dėl garantijų patekti į Europos rinką atleidus nuo muitų mokesčių ir netaikant kvotų daugumai prekių. Norėčiau primygtinai pareikalauti, kad 2 mlrd. EUR parama būtų suteikta iki 2010 metų. Baigdamas norėčiau pridurti, kad ekonominiu lygmeniu neturėtų būti jokių patentų ar kitų intelektinės nuosavybės teisių, veikiančių prekybą, pažeidimų. Kalbant apie žmogaus teises, esu nustebęs, kad turime reikalų su Papua Naująja Gvinėja, kurioje vis dar baudžiama už kitokią seksualinę orientaciją. Galiausiai dėl politinės srities norėčiau pasakyti, kad mums labai svarbu sudaryti sąjungą su AKR šalimis Pasaulinės prekybos organizacijos sistemoje.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). - (EL) Gerb. pirmininke, sėkmingas derybų dėl Ekonominės partnerystės susitarimų tarp Europos Sąjungos ir AKR šalių užbaigimas yra didžiausias iššūkis Europos prekybos ir vystymosi politikai.

Mums reikalingi susitarimai, atitinkantys tarptautinius Europos Sąjungos įsipareigojimus, žinant, kad vienašalis preferencinis režimas, Europos Sąjungos taikomas AKR šalims, lyginant su kitomis besivystančiomis valstybėmis, buvo pripažintas neatitinkančiu PPO taisyklių.

Tačiau, be teisinių klausimų, svarbiausias iššūkis yra sudarymas susitarimų, skatinsiančių šių šalių vystymąsi, didinant jų prekybos galias, diversifikuojant ekonomiką ir gerinant regioninę integraciją.

Naujasis prekybinis režimas, reguliuosiantis santykius tarp Europos Sąjungos ir AKR šalių, turėtų užtikrinti, kad visos šios šalys būtų integruotos į tarptautinę prekybos sistemą, pasaulinę ekonomiką, apimtą precedento neturinčios krizės, veikiančios tiek išsivysčiusias, tiek besivystančias šalis ir besiformuojančios ekonomikos šalis.

Visi pritariame, kad AKR šalių rinkų atvėrimas Europos Sąjungai turėtų būti asimetriškas ir galutinis, pakankamai lankstus kvotų atžvilgiu opias problemas sprendžiančiuose sektoriuose, taip pat turėtų būti nustatyti ir įtraukti veiksmingi apsaugos punktai. Kaip žinote, derybų tikslas buvo įtraukti tokius sektorius, kaip paslaugos, investicijos, intelektinės nuosavybės teisės, ir sustiprinti komercinę veiklą bei užtikrinti prekių patekimą į rinką.

Todėl pritariame sričių susitarimuose, kad reikia tai plėsti iki tokių apimčių, kurios būtų naudingos pačioms AKR šalims. Gyvybiškai svarbu yra įtraukti punktus dėl vystymosi į Ekonominės partnerystės susitarimus ir suteikti tinkamą paramą prekybai.

Glensy Kinnock (PSE). - Gerb. pirmininke, norėčiau pareikšti nuomonę dėl dviejų klausimų kalbant apie pritarimą. Minėjau CARIFORUM. Visi labai patenkinti ir optimistiški dėl CARIFORUM susitarimo, bet iš tikrųjų jam vis dar reikia tam tikrų garantijų. Tai aiškiai pasakė per susitikimą Gajanoje šios šalies prezidentas ir kiti parlamento nariai.

Buvo paminėtas bananų klausimas. Gerb. baronienė C. Ashton, kaip minėjote, bus panaikinti muitai ir kvotos. Tai labai gerai, bet esmė ta, kad po susitarimų su Centrine Amerika, vėliau su Mercosur ir Andų pakto šalimis pasirašymo joms bus sumažinti tarifai. Todėl dabartiniai mūsų veiksmai nepadės bananų gamintojams AKR šalyse išlikti konkurencingiems. Tai labai svarbus klausimas. Šie susitarimai buvo sudaryti dar nespėjus nudžiūti rašalui CARIFORUM susitarime.

Taip pat labai susirūpinusios Karibų regiono šalys dėl įgyvendinimo padalinių, kad jie iki šiol nesukurti. Taip pat vis dar esama problemų dėl įtampų, tyrančios tarp įvairių Karibų šalių. Taip pat dar yra ir Haičio klausimas. Pagalbos teikėjų konferencijoje nebuvo pasiekta norimų rezultatų ir esama tam tikro susirūpinimo dėl to, ar bus galutinai susitarta dėl EPS nedalyvaujant Haičiui.

Taip pat norėtume sulaukti aiškių garantijų dėl Dramblio Kaulo Kranto. Tai šalis, per daugelį metų patyrusi daug neramumų, neaiškumų ir nestabilumų. Todėl labai svarbu, kad pritarėtume šiam susitarimui ir kad sulauktume Jūsų minėtų garantijų raštu, kurios būtų nusiųstos derybininkams Dramblio Kaulo Krante ir Dramblio Kaulo Vyriausybei, kad derybos būtų sąžiningos, o jų rezultatai būtų tinkami šios šalies žmonėms.

Marie Anne Isler Béguin (Verts/ALE). - (FR) Gerb. pirmininke, J. Kohout, C. Ashton, klausiausi, ką jūs kalbėjote.

Gerb. J. Kohoutai, kalbėjote apie ekonominį stabilumą. Šiandien aš klausiu savęs, ką tai reiškia. Ką tai reiškia vykstant ekonominei, finansinei ir aplinkosaugos krizei? Kokias garantijas mes galime suteikti? Nepaisant Komisijos narės raminamų žodžių, klausiu, ar šie svarstyti kitame pasaulio gale susitarimai – mūsų siūlomas projektas Afrikos, Karibų jūros ir Ramiojo vandenyno šalims partnerėms – vis dar yra tinkamas dabartinėje situacijoje?

Aš asmeniškai taip nemanau. Dalyvaujame susitikimuose su nevyriausybėmis organizacijomis, MVI. Neseniai buvome Gajanoje, kurios prezidentas mums pasakė: prašote mūsų gaminti daugiau prekių, bet pasakykite mums, kokias prekes gali pagaminti mūsų maža šalis, kurios galėtų konkuruoti su Brazilijoje ar Venesueloje gaminamomis prekėmis?

Todėl manau, kad turime į tai reaguoti. Jūs kalbate apie lankstumą ir apie PPO taisykles. Atleiskite man, bet šie du dalykai visiškai nedera tarpusavyje, tam būtų reikalingi pertvarkymai. Visi labai gerai žinome, kad pertvarkymas padidintų skurdą šiose šalyse.

Todėl nemanau, kad ką siūlome šiandien ir ką siūlėme praityje, yra tinkama. Ar įvertinome vystymosi modelio, sukurto prieš daugiau nei keturiasdešimt metų, rezultatus? Jis buvo nesėkmingas ir apie tai jau pasakė kalbėjusieji prieš mane. Todėl manau, kad ši nesėkmė tęsis toliau. Padėtis pablogės sudarius šiuos partnerystės susitarimus, nes jie visiškai nepritaikyti atsižvelgiant į pasaulinę ekonominę, socialinę ir aplinkosaugos padėtį.

Daniel Caspary (PPE-DE). - (DE) Gerb. Komisijos nare, po abiejų pranešėjų pastabų norėčiau užduoti vieną klausimą. Ar sutinkate su tuo, kad per paskutiniuosius dvidešimt metų kai kurių pasaulio šalių gerovės lygis labai pakilo be jokių EPS? Ar šie susitarimai taip pat galėtų būti taikomi tokioms šalims?

Jan Kohout, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (CS) Gerb. pirmininke ir Europos Parlamento nariai, dėkoju už konstruktyvias ir įdomias diskusijas. Leiskite pareikšti nuomonę dėl dviejų minėtų klausimų. Pirmasis susijęs su lankstumu. Iš kai kurių EP narių kalbų supratau, kad derybose dėl Ekonominės partnerystės susitarimų norima užtikrinti reikiamą lankstumą.

Norėčiau pažymėti, kad Tarybai labai gerai žinoma dėl dviejų svarbių lygmenų lankstumo. Pirmasis iš jų – lankstumas visiškai išnaudojant asimetrinių susitarimų, grafikų ir apsaugos priemonių pagal PPO taisykles galimybes. Todėl negaliu sutikti su nuomone ar bendro pobūdžio išvada, kad keturiasdešimt metų teikta pagalba besivystančioms šalims buvo katastrofa. Manau, kad be ES ir kitų šalių pagalbos, padėtis galėjo būti

dar blogesnė. Taip pat manau, kad mūsų taisyklės leidžia užtikrinti tokio lygio lankstumą, kad kiekviena iš šių šalių, aš pasitikiu Komisija ir Komisijos nare, sugebėtų rasti sprendimą, atitinkantį jų poreikius ir interesus.

Kitokio pobūdžio lankstumas yra mūsų siūlomas, kai nuo laikinųjų EPS sąlygų pereinama prie išsamių regioninių susitarimų, remiančių regioninį bendradarbiavimą. Kitas klausimas, pateiktas per diskusijas, į kurį norėčiau atsakyti, susijęs su vystymosi aspektu EPS. Nei kiek neabejoju, kad šie susitarimai nėra įprasti prekybos susitarimai, nes jiems būdingas stiprus vystymosi aspektas. Šiuose susitarimuose numatomi ilgalaikiai iki dvidešimt penkerių metų trukmės sandoriai ir numatomos išimtys – iki 20 proc. prekių iš AKR šalių gali būti neliberalizuojamos. Susitarimuose yra sąlygos dėl kontrolės ir peržiūros, kurioje dalyvaus Parlamentas. Joms įgyvendinti bus skirtas finansinės pagalbos prekybai paketas. Manau, kad tai įrodo, kad šie susitarimai yra skirti vystymuisi remti.

Taip pat ES pirmininkaujantis Čekijos ir Tarybos vardu norėčiau pasakyti, kad mes atidžiai stebėsime EPS derybas, ir norėčiau pareikšti paramą Komisijai ir Komisijos narei C. Ashton už pastangas vykdamas Tarybos jai skirtas pareigas. Čekijai pirmininkaujant ES gegužės mėn. vyksiančiame Bendrųjų reikalų ir išorės santykių tarybos susitikime dėmesį skirsime vystymosi bendradarbiavimui. Jeigu mums ir mūsų partneriams ministrams iš AKR šalių pavyks susitarti, šis klausimas taip pat bus įtrauktas į AKR ir ES Ministrų Tarybos gegužės mėn. vyksiančio jungtinio susitikimo diskusijų darbotvarkę. ES pirmininkaujant Čekijai, Taryba taip pat priims AKR ir ES jungtinę parlamentinę asamblėją Prahoje balandžio mėn. pradžioje, kuri susitiks po kelių dienų, skaičiuojant nuo dabar. Esu įsitikinęs, kad EPS bus viena iš svarbiausių diskusijų temų.

Labai susidomėjęs lauksiu jūsų balsavimo rytoj. Manau, kad tai svarbiausia EPS akimirka. Kaip mums teko girdėti, derybos vis dar vyksta daugelyje regionų, bet Karibų regione jau gauta svarbių ir gerų rezultatų. Dėl Dramblio Kranto Kaulo pasiekėme svarbiausią tašką tolesnės pažangos atžvilgiu. Daugelis šalių laukia Europos Parlamento pritarimų. Kartu baigsis ir kelerius metus vykusios derybos. Esu tvirtai įsitikinęs, kad Parlamentas duos teigiamą ženklą pasauliui, kuris taip reikalingas šiuo metu. Manau ir tikiu, kad netgi esant dabartinei krizei, kuri buvo paminėta keletą kartų čia, ši priemonė tikrai padės, net ir per šiuos didelius neramumus, kuriuos visi išgyvename. Visi žinome, kad tai padės šių šalių vystymuisi.

Catherine Ashton, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, norėčiau tik pareikšti nuomonę dėl kelių čia pateiktų pastabų.

I. Guardans Cambó, A. Hutchinson ir F. Hall, jūs visi kalbėjote apie praeitį ir tai, kad reikia veikti geriau. Pritariu tam. Galbūt nelabai sutinku su atlikta analize, bet sutinku, kad tai yra galimybė judėti į priekį, ir to dalis yra šio parlamento ir kitų parlamentų AKR dalyvavimas procese. Aišku, kad kiekviena valstybė turi pati spręsti, kaip įtraukti savo parlamentus. Turime būti labai atsargūs ir žinau, kad gerbiamieji nariai norėtų, kad jokiai šaliai nebūtų primetama, ką aš galvoju. Norėčiau pasakyti G. Kinnock, kad laukiu susitikimo su Jungtine parlamentine asamblėja (JPA).

D. Martinas ir kiti kalbėjo dėl poreikio nuolat atlikti peržiūras. Visiškai pritariu, kad esant dabartinei ekonominei situacijai būtina kontroliuoti ir atlikti peržiūras. Norėčiau toliau tęsti dialogą su gerbiamaisiais nariais dėl Parlamento dalyvavimo šiame procese ir išgirsti iš jūsų, kaip galėtume vykdyti šią kontrolę ir peržiūrą veiksmingomis priemonėmis, kad su mumis dirbančios šalys būtų pozityviai nusiteikusios šiuo klausimu.

Gerb. R. Strudy ir D. Martin, „didžiausio palankumo režimas“, kaip jau buvo minėta yra skirtas pritraukti didelėms valstybėms, kurios nebuvo remiamos per šį procesą. Tai nekenkia Pietų valstybių tarpusavio prekybai ar šių šalių, norinčių pradėti prekybą, galimybių veikti būdui, formai ir jų suverenumui. Dėl to mes esame nustatę, kokios apimties prekybą privalo vykdyti šalis, prieš taikant šią konkrečią sąlygą. Noriu pasakyti, kad mes visada ieškome galimo lankstumo.

Kalbant apie iš maitų gaunamas pajamas, gerb. K. Arifai ir M. Jouye de Grandmaison, iki 2013 m. EVF jas padengs ir esame suinteresuoti, kad ekonominė plėtra ir mokesčiai pasikeitimai taip pat būtų parama, kad jos nebūtų išimtinai priklausomos nuo šių pajamų, bet pačios rastų naujų būdų savo ekonomikai remti.

Kad ir kas nutiktų su bananais, maitų lengvatos, taikomos šioms šalims, padės labiau nei kas nors kita. Mes labai daug dėmesio skiriame lengvatų mažėjimo klausimui, todėl nagrinėdami susitarimus, kurių laukėme tiek daug metų, turime į tai atsižvelgti, ką aš ir ketinu padaryti.

Gerb. J. Van Hecke, E. Mann ir G. Kinnock – tai, kas taikytina vienai šaliai, taikytina ir kitoms. Norėčiau dėl to pasakyti labai aiškiai – man malonu rašyti laiškus bet kam, bet kur ir, be abejo, Dramblio Kranto Kaului, pranešant, kad lankstumas, dėl kurio buvo diskutuojama su Pietų Afrikos vystymosi bendrija (PAVB), bus jai taikomas taip pat, tik vienas kitas dalykas gali būti susijęs konkrečiai su tuo regionu, kurio galima ir

nenorėti, bet jei bus pageidaujama kitų lankstumo formų, mes jas surasime. Su malonu pateikiu tai raštu, kas to norės. Todėl prašau pasakyti, ką turėčiau daryti.

G. Ford ir C. Fjellner kalbėjo bendrai apie prekybos svarbą ir visiškai tam pritariu. Manau, kad C. Fjellner kalbėjo apie tai, kad esant dabartinei ekonominei padėčiai geriau būna vykdyti didesnio masto prekybą nei mažesnio. Su tuo irgi visiškai sutinku.

D. Caspary sakė, kad šalys turėtų pačios spręsti dėl savo ateities. Pritariu ir tam. Tokios šalys yra Indija ir Kinija, kurių ekonomika vystėsi savarankiškai be jokių EPS.

S. Kamall tai pat kalbėjo šiuo, mano nuomone, labai svarbiu klausimu, kad turėtume leisti šalims pačioms vystytis. Tai turėtume daryti leisdami joms plėtoti savo ekonomiką ir teikti paramą kartu susiejus vystymąsi ir prekybą.

Gerb. G. Kinnock, vystymasis yra labai svarbus. Privalomas įsipareigojimas dėl paramos teikimo jau yra numatytas Cotonou susitarime. Per EPS mes turime suteikti bendras muitų lengvatas ir nustatyti pirmenybę vystymuisi, nes tai labai svarbu.

Baigdama norėčiau pareikšti pagarbą savo komandai, dirbančiai su manimi. Pagrindinis derybininkas sėdi už manęs. Jis atliko visą darbą dėl PAVB. Mano kolegos yra čia, todėl norėčiau būti tikra, kad visi suvokia, kad jie labai palaiko ir yra atsidavę mano išdėstytiems darbotvarkėms klausimams.

Aš pati tikiuosi, kad balsuodami atsižvelgsite į mano žodžius. Pasižadu toliau tęsti savo darbus, bet labai tikiuosi sulaukti iš jūsų paramos, kad galėčiau toliau tai daryti. Tai man būtų labai svarbu, todėl tikiuosi, kad šiandien galėsite tai padaryti.

David Martin, *pranešėjas*. – Gerb. pirmininke, prieš pradėdamas norėčiau pasakyti, kad šios diskusijos buvo labai geros. Sulaukėme teigiamo bendradarbiavimo iš Tarybos ir Komisijos.

Konkrečiai norėčiau pakalbėti dėl Tarybos žodžių, kad CARIFORUM yra pavyzdys, bet ne modelis kitiems EPS. Visiškai tam pritariu. Šis susitarimas galėtų būti pagrindas kitiems susitarimams, tačiau kiekvienas iš jų yra savitas ir mes taip pat galime pasimokyti iš CARIFORUM derybų.

Antra, džiaugiuosi, kad Taryba sugebėjo įsipareigoti dėl paramos prekybai turėdama tikslą, kad valstybės narės ketina teikti šią paramą.

Taip pat man labai malonu, kad Taryba ir Komisija užtikrino dėl apsirūpinimo vaistais, ir penkerių metų peržiūra įvertins, ar buvo įgyvendinti vystymosi tikslai.

Džiaugiuosi, kad Komisijos narė išdėstė savo įsitikinimus, kad turi būti numatytas reguliavimas prieš pradėdant bet kokią liberalizavimą ir atveriant finansinių paslaugų rinką. Kai kuriems iš mūsų šiuose Rūmuose tai taip pat labai svarbu. Ji pasakė tai, ką mes jau žinojome, kad šiuose susitarimuose nebus verčiama pradėti paslaugų privatizavimo nei vienoje iš Karibų regiono šalių, ir nesitikima, kad bus vykdoma viešųjų paslaugų privatizacija. Labai svarbu, kad jos žodžiai buvo užfiksuoti. Taip pat labai džiaugiuosi dėl jos įsipareigojimų dėl didžiausio palankumo režimo statuso.

Atsižvelgiant į Komisijos narės ir Tarybos žodžius, kurie buvo užfiksuoti šiame Parlamente, man, kaip pranešėjui, labai malonu rekomenduoti Parlamentui pritarti Karibų regiono šalių EPS.

Norėčiau kalbėti dėl atskiro klausimo – rezoliucijos. Keli mano kolegos iš konservatorių frakcijos dėl jos pateikė pastabų. Socialistams vis dar kelia nerimą dabartinė rezoliucijos būklė, kuri skiriasi nuo tos, kuriai galima pritarti balsuojant. Iš tikrųjų Taryba ir Komisija įsipareigojo pataisyti rezoliucijos tekstą ir atsižvelgti į pateiktas pastabas. Todėl jeigu Parlamentas pritaria Tarybai ir Komisijai, nematau jokių priežasčių, dėl ko negalėtų pritarti mūsų pateiktiems kompromisams ir tekstui ir tai įtraukti į Parlamento rezoliuciją.

Tikiuosi, kad galėsime pritarti susitarimui ir balsuoti už kompromisinę rezoliuciją, atveriančią kelią prekybai ir įtvirtinančią įsipareigojimus dėl vystymosi.

Erika Mann, *pranešėja*. – Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Komisijos narei ir Tarybai. Šiandien buvo sutarta suteikti Dramblio Kaulo Krantui tai, ko jau kurį laiką prašė Parlamentas, todėl manau, kad ši šalis bus dėl to labai laiminga. Gerb. Komisijos nare, ar galite užtikrinti, kad bus pasiūstas asmuo ar pati nuvyksite į Dramblio Kaulo Krantą kaip galima greičiau pranešti šią gerą žinią ir ją taip pat patvirtinsite laišku? Šis susitarimas visiškai patenkina mūsų parašymą.

Norėčiau pakalbėti dėl kelių dalykų, kurių šiandien nebuvo išsamiai svarstoma. Norėtume, kad būtų vykdoma kontrolė. Žinau, kad tai sudėtinga padaryti ir mums prireiks Tarybos pagalbos. Norėtume, kad kontrolę vykdytų Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija, ir nuo laikinojo susitarimo būtų pereinama prie išsamaus. Tik taip mes galėsime suprasti, dėl ko ketinate derėtis. Nes priešingu atveju šio laikotarpio pabaigoje gausime tik susitarimo projektą, kuriam turėsime pritarti arba ne. Nenorėtume, kad taip būtų.

Nenorime dalyvauti derybose, bet norėtume tikrinti jūsų veiklą. Tai nebūtina padaryti šiandien, nors būtų gerai, jei su tuo sutiktumėte. Man būtų malonu kartu su savo kolega aptarti su Jumis šį procesą. Tai darėme ir anksčiau, turėdami skirtingus susitarimus ir esant įvairioms aplinkybėms, tačiau esu įsitikinusi, kad Tarybai sutinkant rasime bendrą sprendimą.

Paskutinioji mano pastaba skirta Komisijos narei ir Tarybai. Norėtume sulaukti garantijų, kad jos padarys viską, kas yra jų galioje, kad įgyvendintų tikslus, dėl kurių buvo susitarta Dohos plėtros raunde. Tai klausimai dėl bananų ir medvilnės teikimo kitoms šalims. Esama ir kitų klausimų, svarbių besivystančioms šalims. Žinau, kad negalite pasižadėti dėl to šiandien, tačiau garantuokite mums, kad padarysite viską, ką galite, kad būtų sudaryti susitarimai dėl to.

Baigdama norėčiau padėkoti dviem savo kolegoms – pirmiausia Glenys Kinnock už pagalbą, man malonu, kad ji rekomenduoja pritarti Dramblio Kaulo Kranto susitarimui. Žinau, kad šis klausimas labai sudėtingas ir esu labai dėkinga už jos pagalbą. Taip pat norėčiau padėkoti savo kolegai Syed Kamallui, kiek galima padėjusiam dėl rezoliucijos. Žinau, kad kartais tai prieštaravo jo įsitikinimams dėl prekybos. Jis pasisako už atvirą prekybą, todėl jam nėra lengva pritarti susitarimui. Dėl to labai džiausiuosi galėdama padėkoti abiem savo kolegoms ir dar kartą dėkoju Komisijai ir Tarybai.

Pirmininkas. - Gavau devynis pasiūlymus dėl rezoliucijos⁽¹⁾, pateiktus remiantis Darbo tvarkos taisyklių 108 straipsnio 5 dalimi.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2009 m. kovo 25 d., trečiadienį.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Mary Lou McDonald (GUE/NGL), raštu. – Dėl tarptautinės ekonominės krizės turėtume naujai nagrinėti ir keisti ES politiką dėl liberalizavimo ir reguliavimo panaikinimo ne tik ES, bet ir su besivystančiomis šalimis.

Parlamentui pateikti Ekonominės partnerystės susitarimai priešingai veikia ir tik stiprina šį neigiami veikiančią požiūrį.

Derybos dėl šių susitarimų vyko ES darant didelį spaudimą besivystančių šalių vyriausybėms ir neatsižvelgiant į šių šalių gyventojų nuomonę, kurie labiausiai nukentėtų įgyvendinus šiuos susitarimus.

Migloti pažadai dėl lankstumo įgyvendinant šiuos susitarimus nepakeičia realių išipareigojimų.

15. Kosmetikos gaminiai (nauja redakcija) (diskusijos)

Pirmininkas. - Kitas darbotvarkės klausimas yra D. Roth-Behrendt pranešimo Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl kosmetikos gaminių (nauja redakcija) (COM(2008)0049 – C6-0053/2008 – 2008/0035(COD)) (A6-0484/2008).

Dagmar Roth-Behrendt, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, tikriausiai man neprireiks diskusijų pradžioje skirtų keturių minučių, nes šios diskusijos vyksta dėl labai paprasto ir malonaus klausimo – naujos Kosmetikos gaminių direktyvos, kuri šiuo metu yra reglamentas. Iš tikrųjų šis reglamentas bus atnaujintas, nes norėtume jį patobulinti, kad jis taptų nuoseklesnis.

Kalbėsiu apie tris nedideles tobulinimo sritis. Viena vertus, reglamentas užtikrina kancerogeninių medžiagų naudojimo kosmetiniuose gaminiuose uždraudimą, tačiau turime tai daryti proto ribose. Dėl to tokios medžiagos kaip vitaminas A ar alkoholis, neleidžiamos naudoti maisto produktuose, nėra draudžiamos naudoti kosmetikos gaminiuose. Šį klausimą Komisija teisingai įvertino ir į tai atsižvelgė teikdama savo pasiūlymą.

(1) Žr. protokolą

Komisija tai pat teisingai pripažino tą faktą, kad būtina ypatingą skirti dėmesį naujoms technologijoms –nanotechnologijoms, ypač kalbant apie mikroskopines dalelytes, galinčias prasiskverbti per odos sluoksnius. Tiesiog norime užtikrinti, kad jos nekeltų jokio pavojaus. Todėl man labai malonu, kad mums pavyko pasiekti kompromisą, kuriam galiu visa širdimi pritarti.

Baigdama, norėčiau pasakyti, gerb. pirmininke, kad turime atkreipti dėmesį į dar vieną dalyką – gaminio informaciją. Privalome taip pat tai išnagrinėti ir atnaujinti. Sakykime, šiandien rytą skubėdami atvykti čia, ant savo dezodoranto perskaitėme, kad jis stabdo prakaitavimą keturiolikai valandų, tačiau jau šį vakarą vėl toliau prakaituojame. Tikėtina, kad dėl to nustebtume ir sakytume, kad pateikta informacija nėra teisinga. Tikro, patikimo produkto svarbi dalis yra teisinga informacija. Turime teisės aktus, užtikrinančius saugius ir tuo pat metu tikrus ir aiškius produktus.

Esu labai dėkinga už puikų bendradarbiavimą su ES Taryboje pirmininkaujančia Čekija. Labai norėčiau padėkoti M. Popadičová, negalėjusiai šiandien čia dalyvauti, padariusiai viską, ką galėjo, o tai nėra visada lengva šioje Taryboje.

Taip pat norėčiau labai padėkoti Komisijai už ypač konstruktyvų ir sėkmingą bendradarbiavimą. Tai irgi ne visada būna lengva šiame Parlamente. Be to, taip pat norėčiau padėkoti savo kolegoms, būtent kolegėms, kurios ilgai dirbo šiuo klausimu. Norėčiau padėkoti

Françoise Grossetête, Margret Auken, Hiltrud Breyer ir taip pat Frédérique Ries, negalėjusiai šiandien čia dalyvauti, už bendradarbiavimą. Mūsų nuomonės ne visada sutapdavo dėl pranešimų, susijusių su nanotechnologijomis, ir kaip tokiais atvejais turi būti ženklinama, tačiau sugebėjome pasiekti puikų kompromisą. Labai dėl to džiaugiuosi.

Tai pat norėčiau pakalbėti dėl ženklinimo. Manau, kad kai kurios delegacijos, galbūt net mano valstybės narės delegacija turėtų atkreipti dėmesį į kelis dalykus. Ženklimas neturi nieko bendro su išpėjamaisiais ženklais. Iš etikečių vartotojai gali laisvai ir pagrįstai pasirinkti. Vartotojai turi teisę žinoti apie nanotechnologijas ir tai, kad konkrečioje medžiagoje yra labai mažų, mikroskopinių dalelių. Jie turi teisę nuspręsti, ar norėtų naudoti losjoną nuo saulės patys, ar duoti savo vaikams. Vartotojai turi turėti apsisprendimo teisę. Aš pati su malonumu tai daryčiau ir naudočiau tokį produktą. Kiti to nedarytų. Tačiau svarbu užtikrinti, kad visi žmonės galėtų patys pasirinkti.

Gerb. Komisijos nary G. Verheugen, žinau, kad šiandien ketinate padaryti pranešimą dėl kelio užkirtimo padirbtiems vaistams. Esu labai dėkinga ir tikiuosi, kad taip pat pakalbėsite ir dėl prekybos internetu pavojų. Jei tai padarysite, rytoj balsuojant dėl kompromisinio varianto, už kurį Taryba jau balsavo praėjusią savaitę, bus daug geresnė diena kai kuriems iš mano kolegų, pritariantiems šiam kompromisui, bet norintiems sulaukti papildomų garantijų. Labai Jums dėkoju.

Günter Verheugen, Komisijos pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau nuoširdžiai padėkoti pranešėjai D. Roth-Behrendt ir jos pagalbinėms pranešėjoms F. Ries ir F. Grossetête už konstruktyvų ir intensyvų bendradarbiavimą, dėl kurio sugebėjome pasiekti sutarimą per pirmąjį svarstymą.

Tai reglamentas, turintis tris svarbias pasekmes ir tris svarbius žingsnius į priekį. Mes užtikriname didesnę saugumą ir skaidrumą vartotojams ir taip pat labai supaprastinome šiuo metu galiojančius teisės aktus. Saugumo klausimas buvo svarbiausias atliekant šį darbą.

Norėčiau kalbėti dėl kelių punktų. Mes pirmą kartą kuriame mechanizmą, kurį galėčiau pavadinti „kosmetikos kontrole“, t. y. nuolatine kosmetikos gaminių kontrole. Tai jau darome farmacinių gaminių srityje. Didiname valstybių narių vykdomos rinkos priežiūros lygmenį ir kuriame sistemą, numatančią privalomą kosmetikos gaminių stebėjimą. Visa tai taikoma visiems gamintojams, pradedant mėgėjais ir baigiant didmenininkais bei mažmenininkais, t. y. visiems platinimo tinklo dalyviams.

D. Roth-Behrendt jau kalbėjo dėl nanotechnologijos klausimo. Radome jo sprendimą, kurį galėtume laikyti modeliu, nes toks pats sprendimas bus taikomas dar kartą šią savaitę kituose svarbiuose teisės aktuose. Šiuose konkrečiuose punktuose dėl kosmetikos gaminiuose naudojamų nanomedžiagų numatomas mechanizmas, nurodantis būtinos informacijos pateikimą prieš tokioms medžiagoms patenkant į rinką. Taip bus pateikiami reikalingi duomenys dėl saugumo, o valdžios institucijos turės laiko imtis reikiamų atsargumo priemonių, susijusių su saugumu.

Vyko ilgos, intensyvios ir davusios naudos diskusijos, ar išimtiniais atvejais galėtų būti naudojamos kancerogeninės, mutageninės ar toksiškos medžiagos. Labai džiaugiuosi, kad Taryba ir Parlamentas kartu su Komisija sutarė, kad turėtų būti toliau draudžiama naudoti šias medžiagas kosmetikos gaminiuose.

Komisija pasiūlė nedideles išimtis, skirtas tik neatitikimams teisės aktuose dėl maisto produktų išvengti, nes iš karto nėra aišku, kad alkoholi galima gerti, bet draudžiamą jį naudoti kosmetikos gaminiuose.

Siekiant užtikrinti produkto saugą, pasiūlyme yra patobulintas vartotojams teikiamos informacijos lygis. To pavyzdys yra sudėtinių dalių sąrašo papildymas informacija dėl nanomedžiagų. Be to, teisės akte numatomas konkretus gamintojų pateiktos informacijos patikrinimas. Džiaugiuosi, galėdamas patvirtinti, kad valstybės narės ir Komisija, glaudžiai bendradarbiaudamos šiuo klausimu, siekia užkirsti kelią vartotojų klaidinimo galimybei.

Kaip minėjau, šis reglamentas yra mūsų supaprastinimo programos dalis. Taip iš 33 metų senumo direktyvos, per visą šį laiką keistos 55 kartus, bus pašalintos visos dviprasmybės ir prieštaravimai. Šiuo metu turbūt mažai kas ją gali suprasti. Todėl mes nusprendėme labai supaprastinti ES teisės aktus.

Taip pat norėčiau pastebėti, kad sukūrus centrinę sistemą, kuriai reikėtų pranešti apie kosmetikos gaminius, prieš teikiant juos į rinką ES, tai padėtų pramonei sutaupyti pinigų.

Taip pat pažymėjau, kad Europos Parlamentas, Taryba ir Komisija glaudžiai ir konstruktyviai dirbo kartu. Komisijos vardu pritariu visiems pakeitimams, pateiktiems pranešėjos D. Roth-Behrendt.

Komisija taip pat pateikė Parlamento prašomus paaiškinimus dėl direktyvos pakeitimo į reglamentą, prekybos internetu, padirbtų gaminių, pereinamųjų nuostatų ir reglamento įsigaliojimo datos bei nanomedžiagų apibrėžimo klausimo. Taupant laiką, norėčiau, kad pritarumėte visiems paaiškinimams, perduotiems konferencijos tarnybai, nes jų turinys jau žinomas Parlamentui.

Komisijos pareiškimai

Komisija atkreipė dėmesį į valstybių narių pareikštą susirūpinimą dėl direktyvų pakeitimo į reglamentus.

Komisija mano, kad jei nuostatos direktyvoje yra pakankamai aiškios, tikslios ir išsamios, jas galima paversti tiesiogiai taikomomis nuostatomis reglamento naujojoje redakcijoje. Tai ypač taikytina tada, kai svarstomos nuostatos yra techninio pobūdžio ir jau buvo visiškai perkeltos valstybių narių į nacionalinę teisę.

Atsižvelgdama į išreikštas skirtingas nuomones, Komisija sutinka, kad konkretus Kosmetikos gaminių reglamento atvejis nebus naudojamas kaip precedentas aiškinant Tarpinstitucinio susitarimo nuostatas šiuo klausimu.

Komisija išpareigoja išnagrinėti padėtį dėl kosmetikos gaminių pardavimo internetu prieš pradėdant taikyti šį reglamentą.

Kaip ir Europos Parlamentui, Komisijai kelia nerimą tas faktas, kad kosmetikos sektorių gali veikti suklastoti gaminiai ir dėl to gali padidėti pavojus žmonių sveikatai. Todėl siekdama kovoti su klastojimu ji imsis veiksmų, kad pagerintų šalių kompetentingų institucijų bendradarbiavimą.

Komisija parengs aiškinamąjį raštą dėl pereinamųjų nuostatų ir reglamento taikymo datos (ypač atsižvelgdama į 7, 8, 10 ir 12a straipsnius).

Komisija pažymi, kad toliau vyksta darbas siekiant susitarti dėl bendro nanomedžiagų apibrėžimo. Todėl Komisija patvirtina, kad būsimuosiuose Bendrijos teisės aktuose reikėtų atsižvelgti į pažangą nustatant bendrą apibrėžtį, ir pažymi, kad pasiūlyme numatyta komitologijos procedūra leis taip pat atnaujinti apibrėžimą, pateiktą šiame pasiūlyme.

Françoise Grossetête, PPE-DE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau nuoširdžiai pasveikinti ne tik Tarybą, bet ir pranešėją D. Roth-Behrendt, Europos Komisiją, mano koleges pagalbines pranešėjas ir ypač F. Ries atlikus šį darbą. Kartais tarp mūsų kildavo nemažų nesutarimų, tačiau pabaigoje mes sugebėjome pasiekti labai gerą rezultatą, kuris, viena vertus, didina kosmetikos gaminių saugumą vartotojų labui, o kita vertus, mažina administracinę našta, tapusią beprasme mūsų Europos pramonei. Šis reglamentas buvo būtinas, nes reikėjo vėl sugrąžinti aiškumą teisės akte, kuris per paskutiniuosius trisdešimt metų buvo keistas beveik penkiasdešimt kartų. Perkeliant šią direktyvą 27 valstybėse narėse kilo problemų. Buvo keletas teisinių neaiškumų, tekstas tapo labai sudėtingas, o jo įgyvendinimas iš verslininkų reikalavo daug pastangų. Kiek pamenu, Europos Sąjungos kosmetikos bendrovės pirmąją pasaulį šiame sektoriuje, kurį sudaro daugiau nei 3 000 kosmetikos gamintojų. Tai labai pažangi pramonė, kurios rinką sudaro 65 mlrd. EUR ir tiesiogiai arba netiesiogiai sukuriama daugiau nei 350 000 darbo vietų. Todėl labai svarbu domėtis kosmetikos pramone.

Kaip minėjau, šiuo reglamentu yra gerinamas saugumas, kontroliuojant rinką didinama gamintojo atsakomybė ir kartu mažinama biurokratija. Užtikrinamas geresnis kosmetikos gaminių atsekamumas, atsakingų asmenų nustatymas, teikiama išsamesnė informacija apie kosmetikos gaminių ir gamybos būdą.

Tiesą sakant, labai daug diskusijų vyko dėl nanomedžiagų naudojimo kosmetikos gaminiuose, ypač apsaugos nuo saulės gaminiuose. Jiems naudoti turėtų būti taikomi labai griežti reikalavimai dėl saugumo, bet neužkertant kelio inovacijoms. Todėl atsakingas asmuo turi pranešti apie gaminį, kuriame esama nanomedžiagų, bet ne apie pačią nanomedžiagą.

Baigdamas, norėčiau atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad iš tikrųjų turime kovoti su kosmetikos gaminių klastojimu, nes vis dar yra reali grėsmė. Dar daug ką reikia padaryti šioje srityje.

Daciana Octavia Sârbu, *PSE frakcijos vardu*. – (RO) Saugūs produktai yra labai svarbūs Europos vartotojams. Dėl to privalome jiems skirti tinkamai dėmesio.

Manau, kad Komisijos iniciatyva pateikiant pasiūlymą dėl direktyvos persvarstymo ir jos pakeitimo reglamentu buvo pateikta pačiu laiku. Taip bus panaikinti direktyvoje esantys teisinio pobūdžio neatitikimai ir neaiškumai ir bus išvengta skirtumų perkeltant jos nuostatas į šalių teisę.

Atsižvelgiant į patirtį Europos lygmeniu, kuri parodė, kad požiūris dėl „atskirų sudėtinių dalių“ nėra perspektyvus ar pakankamas, gamintojams turi būti taikoma didesnė atsakomybė, o vidaus rinkoje – vykdoma griežtesnė kontrolė.

Nanomedžiagų naudojimas šioje srityje yra daug žadantis sprendimas, tačiau šias medžiagas turėtų įvertinti ir pripažinti saugiomis mokslinis komitetas dėl produktų, skirtų naudoti vartotojams, nors alternatyvių metodų iniciatyva ir toliau turėtų būti remiama.

Manau, kad minėto komiteto dalyvavimas yra būtinas dėl kancerogeninių, mutogeninių ar toksiškų medžiagų naudojimo patvirtinant jų naudojimą kosmetikos gaminių gamyboje.

.

Siekiant veiksmingai įgyvendinti šią direktyvą, manau, kad valstybės narės privalėtų vykdyti tam tikrus patikrinimus ir radusios neatitikimų, reguliariai apie tai pranešti Komisijai.

Chris Davies, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, artėja šio Parlamento kadencijos pabaiga. Kai kurie iš mūsų pradeda ruoštis rinkimams. Bent jau Jungtinėje Karalystėje yra daugybė euroskeptikų ir eurofobų, norinčių kritikuoti mūsų darbą pasitaikius bet kokiai galimybei. Ir šio teisės akto istorija tai jiems leidžia daryti – per paskutiniuosius trisdešimt metų jis buvo pakeistas penkiasdešimt penkis kartus. Dėl to jis tapo dar sudėtingesnis ir painesnis, sunkiai suprantamas pramonės darbuotojams ar vartotojams.

Tačiau pastebėjau, kad jų kritika nėra labai pagrįsta. Iš tikrųjų tokie asmenys nesistengia sužinoti, ką Europos Sąjunga daro bandydama pagerinti esamą padėtį praktikoje. Mūsų kritikai mano, kad esame statiški. Taigi, prieš mus yra teisės aktas, kuris padėjo supaprastinti esamą tvarką, sumažinti biurokratinę našta, o jo turinys tapo visiems aiškesnis. Direktyva buvo pakeista į reglamentą.

Mano šalyje padėtis yra pasibaisėtina, valstybės narės gali šiek tiek laisviau ją interpretuoti, tačiau tikrovėje, kaip tai atsitiko su REACH, o dabar vyksta su šia direktyva, pramonei nereikalingi 27 skirtingi ES teisės akto aiškinimai. Jai reikalingos sąlygos, kurios apibrėžtų jos vietą šioje rinkoje ir užtikrintų didesnę rinkos dalį pasaulyje.

Ar mūsų kritikai pripažins, kad klydo reikalaudami uždrausti CMR medžiagas? Ar jie pasakys, kokias medžiagas turėtume naudoti kosmetikos gaminiuose, taip pat kad juose naudojamos medžiagos, kurių mes nededame į maisto produktus, nors kai kuriuos iš šių kosmetikos gaminių mes tepame ant odos, lašiname į akis ar net dedame į burną? Ar jie pasipriešins tam, kad būtų atliktas tinkamas kosmetikos gaminių įvertinimas ar bendrai teikiama informacija, nors tai, kaip teisingai paminėjo Komisijos narys, padėtų pramonei sutaupyti savo lėšų? Nemanau, kad jie tai darys.

Mano kolegė Frédérique Ries, šiandien negalėjusi čia dalyvauti, norėjo užtikrinti, kad būtų imtasi priemonių, padėsiančių išvengti suklastotiems gaminiams patekti į rinką, būtų padidintas gaminio atsekamumas ir sugriežtintas klaidingos informacijos apie šių gaminių produktų naudingumą nurodymas. Ji norėjo, kad ženklinant gaminius būtų aiškiai nurodomos nanomedžiagos. Visose šiose srityse buvo padaryta pažanga. Todėl jos vardu norėčiau padėkoti pranešėjai, pagalbinėms pranešėjoms ir Komisijos nariui G. Verheugen.

Manau, kad šis teisės aktas yra geras. Ir aš asmeniškai, dalyvaudamas rinkimuose, galėsiu jį pateikti kaip puikų Europos Sąjungos veiklos pavyzdį.

Roberta Angelilli, *UEN frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Europos kosmetikos pramonė yra labai svarbus sektorius ekonomikos ir užimtumo prasme. Kaip jau buvo sakyta, jos apyvarta sudaro daugiau nei 35 mlrd. EUR ir ji suteikia daugiau kaip 350 000 darbo vietų pardavimo, platinimo ir transportavimo srityse. Tai didelių naujovių sektorius, tačiau taip pat pabrėžiu, kad turi būti užtikrintas aukštas žmonių sveikatos lygis ir aukštas vartotojų informacijos lygis.

Būtent šiuo pagrindu sveikinu pranešėją dėl puikaus darbo ir norėčiau pabrėžti kai kuriuos momentus, kurie, mano nuomone, yra ypač reikšmingi. Teisinga produktams taikyti įvertinimą dėl saugumo, kuris taip pat uždeda pareigą platintojams atlikti reikiamus patikrinimus prieš pradėdant prekybą. Geras dalykas ir draudimas, kurį naujieji įstatymai taiko daugiau nei tūkstančiui medžiagų, naudojamų kosmetikoje, kurios priskirtos kancerogeninių ar toksinių kategorijai.

Kitas svarbus aspektas yra leistinių dažiklių, konservantų ir saulės filtrų sąrašas. Taip, labai svarbus didesnis aiškumas ženklinant kosmetikos funkciją, tinkamumo laiką, ypatingus įspėjimus dėl naudojimo ir sudedamųjų dalių sąrašas mažėjančia tvarka pagal svarbą. Svarbiausia etiketėje turi būti žodžiai, žymos ar paveikslėliai, priskiriantys gaminiui tikrai turimas savybes ar funkcijas, o ne tas, kuriomis jis nepasižymi.

Todėl svarbu užtikrinti gaminio atsekamumą vien dėl to, kad turime užkirsti kelią nerimą keliančiam kosmetikos klastojimo reiškiniai ir vadinamajam „lygiagrečiam importui“. Užbaigsiu, gerb. pirmininke, norėdama atkreipti dėmesį į tai, kad vien tik Italijoje kosmetikos gaminių už 120 mln. EUR, įskaitant kvėpalus ir dantų pastą, iš tikrųjų atvyksta iš lygiagrečios rinkos, esant galimoms rimtoms pasekmėms sveikatai.

Hiltrud Breyer, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, žmonių sveikatos apsauga yra pagrindinis tikslas ir tuomet, kai kalbame apie kosmetikos gaminius. Šis balsavimas yra istorinis. Tai pirmas kartas, kai parengiami konkretūs reglamentai dėl nanomedžiagų naudojimo kosmetikos gaminiuose, ir tiesiami nauji keliai. Aš, žinoma, ypač džiaugiuosi, galėdama pasakyti, kad būtent Žaliųjų frakcijos/Europos laisvojo aljanso iniciatyva buvo atvertas kelias šiam novatoriškam įvykiui. Mes, Žalieji, buvome varomoji jėga, mes įtraukėme tai į darbotvarkę, todėl norėčiau iš visos širdies padėkoti pranešėjai D. Roth-Behrendt už aiškią ir tvirtą paramą. Taip pat džiaugiuosi galėdama pagirti Komisiją už tai, kad pakeitė savo nuomonę. Iki šiol ji nuolat pabrėždavo, kad egzistuojančių įstatymų pakanka, siekiant užtikrinti nanomedžiagų saugumą. Dabar ji aiškiai pareiškė, kad mums iš tiesų reikia specialių reglamentų.

Tai taikoma ne tik Kosmetikos reglamentui. Tai taikoma ir reglamentui, kurį dar turime aptarti šią savaitę dėl naujų maisto produktų, kadangi nanotechnologijos iki dabar buvo lyg juoda skylė. Jos buvo pateiktos į rinką nepateikus pakankamo paaiškinimo apie riziką. Todėl tai gera diena sveikatos ir vartotojų apsaugai, nors tenka apgailestauti, kad nanomedžiagų apibrėžimas nebuvo padarytas pakankamai suprantamas, o tik apribotas netirpiomis ir biopatvariomis medžiagomis. Tačiau vis tiek svarbu, o mums net labai svarbu, kad buvo priimti reglamentai būtent dėl nanomedžiagų.

Taip pat tikiuosi – ir jau dabar norėčiau prašyti jūsų palaikymo šiuo klausimu – kad reglamentas dėl naujų maisto produktų susilauks sėkmės šią savaitę, kadangi tas atvejis neturi tokio didelio Komisijos palaikymo. Mums reikia nuoseklumo – ir ne tik dėl alkoholio klausimo, kai kalbame apie du dalykus – kosmetiką ir maisto produktus. Tas pats paprastai taikoma ir nanotechnologijų srityje. Ten mums taip pat reikia nuoseklumo tarp kosmetikos ir maisto produktų. Taip pat nuoširdžiai tikiuosi, kad pagaliau surengsime atviras diskusijas dėl nanotechnologijų tikslo ir naudojimo. Taip pat džiaugiuosi, kad nesusyrvavome dėl CMR medžiagų uždraudimo, dėl kurio buvo sutarta 2008 m. ir kurį pasiūlė Žalieji.

Eva-Britt Svensson, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (SV) Gerb. pirmininke, aš ir mano frakcija džiaugiamės dėl kompromiso, kurį pavyko pasiekti Tarybai ir Parlamentui šioje Kosmetikos direktyvos redakcijoje.

Būtent nanomedžiagos buvo didžiausias kliuvinys derybose su Taryba. Tai susiję su ypač mažų struktūrų naudojimu, kad būtų pagamintos naujos medžiagos, kurios įgyja naujų savybių ar funkcijų būtent dėl to, kad dalelės yra tokios smulkios. Pavyzdžiui, medžiaga gali tapti kietesnė, tvirtesnė, plonesnė, nedrėkstanti vandenyje, išlaikanti šilumą ar įgyti kitokių savybių. Iš tikrųjų mes vis dar labai daug apie tai nežinome. Kai kurioje veidui skirtose kosmetikoje ir kremuose yra nanodalelių ir įmanoma, kad šios dalelės gali įsiskverbti į pažeistą odą ir patekti į kūną, kur jų visiškai neturi būti.

Ar tuomet turėtume leisti aktyvią medžiagą būti kosmetikos gaminiuose visiškai be jokių kontrolės priemonių? Žinoma, atsakymas yra neigiamas. Reikia įgyti daugiau žinių ir informacijos apie nanomedžiagas. Todėl džiaugiuosi dėl šio susitarimo, dėl kurio turime rytoj balsuoti. Tai žingsnis teisinga kryptimi.

Susitarimas sudarys sąlygas geresnei Europos vartotojų apsaugai tais atvejais, kai nanomedžiagos naudojamos plaukų dažuose, UV filtruose ir pan. Bus pereitas saugumo įvertinimas prieš gaminiams patenkant į rinką, kosmetikos gaminių pramonė taip pat turės pranešti Komisijai apie nanomedžiagų naudojimą bet kuriuose kituose savo produktuose, o Komisija savo ruožtu galės konsultuotis su Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetu esant įtarimams, kad nanomedžiagos gali kelti riziką sveikatai.

Norėčiau labai padėkoti atsakingajai pranešėjai ir Komisijai už tai, kad parengė tokią gerą redakciją.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Norėčiau padėkoti pranešėjai. Puiku, sveikinu, gerb. Dagmar, už jūsų darbą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento projekto, kurį mums pristatė Komisija. Tai itin svarbus dokumentas dėl vartotojų sveikatos apsaugos. Mes visi, be abejonės, naudojame kosmetikos gaminius, kadangi į juos įeina ne tik grožio produktai, bet ir vadinamoji kosmetika kasdieniam naudojimui, pavyzdžiui, dantų pasta, dezodorantai, šampūnai, gaminiai plaukams ir nagams, lūpų dažai ir pan.

Nuo paskutniosios direktyvos praėjo jau trisdešimt treji metai ir tai pakankamai ilgas laikas, nepaisant pakeitimų. Juk patys laimėjimai chemijos ir kosmetikos srityse įnešė didžiulį ir esminių pokyčių. Kalbu apie taip dažnai minimą nanomedžiagų naudojimą. Jos gali turėti tiek teigiamą, tiek neigiamą poveikį žmonių sveikatai. Todėl sutinku su nuomone, kad visos kosmetikos gaminiuose naudojamos medžiagos, turinčios kancerogeninį poveikį, turi būti uždraustos. Taip pat turime labai atidžiai pagalvoti dėl medžiagų, kurių mutageniškas ir toksiškas poveikis negali būti pašalintas, naudojimo.

Vartotojai dažnai perka kosmetikos gaminius, vadovaudamiesi klaidinančia reklama ar neišsamia informacija, taigi padedami savo Europos agentūrų, dabar įskaitant Europos cheminių medžiagų agentūrą ir Europos maisto saugos tarnybą, turime bandyti sukurti priežiūros direktyvas ir gaires. Turime nepamiršti, kad kosmetikos gaminiai yra dažniausiai padirbami gaminiai, o tai tik didina tikimybę, kad juose gali būti kenksmingų medžiagų. Be šių įspėjimų, turime bandyti informuoti vartotojus apie galimą riziką sveikatai net dėl gerai žinomų kompanijų gaminių.

Horst Schnellhardt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, mano nuomone, lemiamas momentas prieš mus esančiame pranešime yra pokytis teisinio pagrindo link. Nors Europos Sąjungos valstybės narės vystėsi skirtingu tempu ir vis dar yra didelių skirtumų tarp jų šia prasme, mes tik pasieksime daugiau teisinio tikrumo, jei reglamentas bus pageidaujamas, o būdo pasirinkimas taip ir liks atėityje.

Esama direktyvų, kurios turėjo daugiau žalos konkurencijai ir atsirado daugiau neteisybės, nei jos buvo anksčiau, dėl skirtingų būdų, kuriais jos buvo įgyvendinamos valstybėse narėse. Todėl teisinga, kad pranešime direktyva ir jos nacionalinis įgyvendinimas buvo sutelkti viename išsamiajame reglamente. Taigi natūraliai padidės teisinio tikrumo lygis, kuris yra nepaprastai svarbus, ypač to sektoriaus įmonėms, kurios dalyvauja ir moksliniuose tyrimuose. Žinoma, taip pat labai sveikintinas Komisijos išpareigojimas per trumpą laiką sumažinti 25 proc. privalomą registraciją. Žengėme pirmąjį žingsnį su šiuo reglamentu. Sveikinu, gerb. Komisijos nary.

Šis pranešimas taip pat paaiškina, kaip greitai nauji produktai gali atsirasti rinkoje ir priversti įstatymų leidžiamąją valdžią veikti. Mes nagrinėjome Kosmetikos direktyvos keitimo klausimą prieš kelerius metus. Nanomedžiagų naudojimas privertė mus šį klausimą vėl svarstyti. Dėl profilaktinės vartotojų apsaugos – sprendimai dėl ženklinimo sveikintini, tuo tarpu priimtina ir preliminaraus priėmimo galimybė turint omenyje mokslinių atradimų būklę. Dabar taip pat norėčiau išpėti dėl sąmyšio kėlimo, kaip nutiko kitų laimėjimų atveju, ir patarti visus šiuos dalykus moksliskai iširti.

Dėl reikalavimų, kuriuos įgyvendiname, būtent, kad reklamos teiginiai ir etiketės nusakytų tik tikrąsias gaminio savybes, veikiame kaip vartotojų gynėjai. Tačiau dezodoranto atvejis, kurį minėjo D. Roth-Behrendt, yra kitas reikalas. Jis gali būti teisingas vienam asmeniui, bet neteisingas kitu atveju. Kartais ta pati medžiaga mane vieną dieną veikia, bet neveikia kitą dieną. Todėl neturėtume priimti šio dalyko taip rimtai.

Aš tik tikiuosi, kad Komisija nesusiaurins teisinio požiūrio dėl per didelio kiekio priemonių pagal komitologijos procedūrą. Todėl prašau jūsų neišžėsti per daug šios procedūros.

Margrete Auken (Verts/ALE). - (DA) Gerb. pirmininke, visi naudojame kosmetikos gaminius. Tai nėra prabangos prekės, tiesiogiai susijusios tik su viena lytimi ar tik su suaugusiaisiais. Muilas, šampūnas, dantų pasta, losjonai, dezodorantai, įdegio losjonai – jie visur mus supa ir visus mus veikia. Svarbu, kad jie būtų

saugūs ir kad visos šalys turėtų logiškas, aiškias taisykles – būtent to ir siekėme šiuo pasiūlymu. Norėčiau pasinaudoti proga ir kaip visi kiti padėkoti D. Roth-Behrendt už jos puikų darbą.

Džiaugiamės, kad išsaugotas ir patobulintas CMR medžiagų draudimas. Jei etanolis būtų uždraustas kosmetikos gaminiuose, tai būtų greičiausiai sukūrę problemų ir tuo pačiu metu atrodytų šiek tiek keistai, nes mes jį geriamame santykinai dideliais kiekiais. Tačiau gerai, kad Tarybai nepavyko susilpninti nuostatų. Nukrypimai nuo draudimo dabar turi apsiriboti iki medžiagų, kurios patvirtintos maiste ir kol kas nekelia problemų, ir kad pažeidžiamos grupės, pavyzdžiui, maži vaikai ir nėščios moterys, gali jas toleruoti. Tačiau svarbiausias dalykas yra tas, kad pagaliau įtrauktos nanomedžiagos. Tai buvo sunki kova – lyg pramonė bandytų užgniaužti diskusijas dėl nanomedžiagų saugumo. Jie labai džiaugtųsi, jei mes tiesiog priimtume šias medžiagas kaip neproblemiškas ir puikias. Pavyzdžiui, nebuvo užsimenama apie visuomenės susirūpinimą dėl GMO.

Mes, Žaliųjų frakcijos/Europos laisvojo aljanso nariai, didžiuojamės tuo, kad nanomedžiaga dabar įtraukta. Ji turi būti testuojama, ženklinama, nes yra aktuali daugybei produktų – UV filtrai, dažai ir konservantai – dabar būtent gamintojas turės užtikrinti saugumą, tuo tarpu Komisija turi pateikti smulkią informaciją ir rasti laiko prižiūrėti visa kita. Galiausiai mums pavyko įtraukti ženklimą, kad vartotojai galėtų matyti, ką jie perka ir tepa ant savo odos. Taip pat įtraukėme nuostatą dėl persvarstymo, reikalaujančią, kad Komisija užtikrintų, kad tiek nanomedžiagų apibrėžimas, tiek saugumo procedūros būtų patenkinamos. Galiausiai gerai, kad neleidžiama reklamuoti produkto, kaip turinčio savybes, kurių jis neturi. Bus įdomu stebėti, kaip visi kremai nuo raukšlių, kuriuos tepame ant veido ir kurie aiškiai neveikia, bus parduodami ateityje.

Péter Olajos (PPE-DE). - (HU) Kosmetikos pramonėje, kaip ir daugelyje kitų sektorių, šiuo metu vyksta perversmas. Prieš kelerius metus nanotechnologijos pradėjo užkariauti ir šią pramonės šaką, dėl ko dabar atsivėrė beprecedentės galimybės ir perspektyvos. Žinoma, nanotechnologijos tikrai nėra naujas išradimas – žmonės naudojo šias technologijas keturis tūkstančius metų, nors tik per pastaruosius dvidešimt metų jie sužinojo, kad jas naudoja.

Tuo pačiu metu svarbu, kad šį klausimą spręstume su reikiamu atsargumu; neužlaikydami naujų atradimų ir jų įgyvendinimo vis tiek turime atkreipti dėmesį ir į riziką sveikatai. Turime apsaugoti mūsų piliečius nuo šių galimų pavojų, būtent naudodami diferencijuotą, riziką pagrįstą požiūrį.

Yra nano- taikymo būdų ir produktų, skirtų tiesioginiam vartojimui, pavyzdžiui, drabužiai ir maistas, įskaitant kosmetikos gaminius, kurių atveju nepakankamai atsargus požiūris gali lemti tai, kad žmonės gali patirti tiesiogiai savo kūnu galimas kenksmingas pasekmes.

Būtent dėl šios priežasties svarbu, kad žmonės žinotų, kokios rūšies preparatus jie naudoja; todėl būtinas tinkamas ir detalus ženklimas, o gamintojo atsakomybė yra esminė. Kalbame apie gigantišką ir nuolat besiplečiantį sektorių, kadangi ES kosmetikos pramonė generuoja 65 mlrd. EUR metinių pajamų. Viena iš pirmaujančių Europos kosmetikos įmonių – viena iš 3000 – vien tik moksliniams tyrimams ir vystymuisi kasmet išleidžia 450 mln. EUR ir suteikia darbą beveik 3000 mokslininkų ir tyrinėtojų.

Pagal Europos Komisijos apskaičiavimus 2006 m. 5 proc. kosmetikos gaminių buvo nanomedžiagų. Šis skaičius dabar galėjo padvigubėti. Tam, kad įveiktume kai kurias globalines problemas, kurias sukėlėme, mums reikia nanotechnologijų, taigi ramia sąžine balsuosiu už šią teisėkūros rezoliuciją, bet turime nepamiršti, kad kiekviena moneta turi dvi puses.

Sveikinu D. Roth-Behrendt, F. Grossetête ir D. Wallis, kurios pateikė pasiūlymą dėl rezoliucijos – jos atliko puikų darbą.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, minimalių standartų nustatymas dėl kosmetikos gaminių saugumo simbolizuoja reikšmingą žingsnį link daug aukštesnių saugumo lygių Europos vartotojams užtikrinimo. Šis naujasis reglamentas tuo pačiu metu mažina administracinę naštą Europos gamintojams, suteikiantiems darbo vietas daugiau nei 350 000 žmonių. Ilgos diskusijos buvo sutelktos daugiausia į ženklimą todėl, kad jis dažnai klaidina vartotojus, todėl labai džiaugiuosi dėl to fakto, kad nauji tvirtinimai apie produktų poveikį turės būti pagrįsti dokumentais. Buvo labai gyvai diskutuojama – ir ne tik čia – apie nanomedžiagų licencijavimą ir, žinoma, kancerogeninių medžiagų pašalinimą iš kosmetikos gaminių. Nesutinku, kad žinutės apie nanomedžiagų turinį produktuose turi įgauti įspėjimų formą. Mums svarbu turėti licencijuotų nanomedžiagų, kurios nėra kenksmingos, sąrašą ir pagerinti produkto kokybę. Aišku, nėra reikalo gąsdinti vartotojų. Minimalūs standartai turi užtikrinti vartotojų saugumą. Tikrai manau, kad klastojimas yra svarbi problema, tad taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į ribotą priežiūros įstaigų pajėgumą nacionaliniu lygiu, kad iš tikrųjų būtų galima viską stebėti.

Džiaugiuosi, kad į dokumento tekstą įtrauktas vienodas nanomedžiagų apibrėžimas, taip pat ir dėl to fakto, kad galėsime jį keisti, kad jis neatsilikytų nuo naujausių mokslinių laimėjimų. Taip pat džiaugiuosi dėl to fakto, kad direktyva iš tiesų taps reglamentu ir turės didesnės teisinės reikšmės. Todėl pritariu šiam darbui ir sveikinu visus pranešėjus už tai, kad sugebėjo pasiekti konsensusą tokiu subtiliu klausimu, kaip kosmetikos gaminių pateikimas į Europos rinką, pagrįstą moksliniais laimėjimais.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). - (FI) Gerb. pirmininke, dėl laiko spaudimo kompromisai, pasiekti pirmojo svarstymo metu per pastaruosius teisėkūros metus, labai greitai tapo kasdienybe. Be to, tai tenkina mažąsias frakcijas, nes susitarimai, pasiekti prie derybų stalo, padaro juos galingesnius, nei dera jiems pagal dydį. Tačiau jei ši praktika plis, ji pakenks parlamentinės demokratijos patikimumui šiuos Rūmuose.

Tačiau šįkart demokratija laimėjo todėl, kad didžiausios frakcijos rado bendrą pagrindą, o pasiektą rezultatą tikrai palaiko dauguma.

Buvo akivaizdu, kad reikia perrašyti Kosmetikos direktyvą. Reikėjo patikslinti ir atnaujinti jos nuostatas. Gairių direktyva turėjo tapti reglamentu, kad galėtų užtikrinti aukštą žmonių sveikatos apsaugos lygį visoje ES ir vidaus rinkos funkcionavimą. Šie principai logiškai išplaukia iš darbo, kuris buvo pradėtas, kai buvo aptariamas REACH.

Atgyvenę teisės aktai kosmetikos pramonėje kelia ypatingą grėsmę sveikatai ir mūsų pasitikėjimo įstatymu mastui. Pareiškimai dėl nanodalelių ir kosmetikos gaminių yra geras to pavyzdys. Dabar, kai esame daugiau ar mažiau susipažinę teigiamomis nanomedžiagų savybėmis, rizikos didžiąja dalimi neatskleistos. Taip pat nebuvo įmanoma aiškiai patikrinti specialių kosmetikos gaminių savybių, galinčių daryti tiesioginį poveikį sprendimui jas įsigyti.

Štai kodėl buvo svarbu sukurti bendrą politiką, apimančią tris didžiausias politines grupes, kad būtų galima atsižvelgti į sveikatos, aplinkos, komercijos ir visuomenės aplinkybes ir taip pat būtų įmanoma susitarti su Taryba. Todėl labai vertinu darbą, kurį, kaip šešėlinė pranešėja, atliko mano kolegė F. Grossetête. Bendradarbiaudama su Parlamento pranešėja D. Roth-Behrendt ir savo kolegomis liberalais ji užtikrino, kad tai būtų daugumos pozicija, ir padarė įmanomą tokį galutinį rezultatą. Tikra demokratija išsiklauso į kiekvieną, bet išreiškia daugumos nuomonę.

Pirmininkas. – Niekas nepareiškė noro kalbėti. Todėl prieš suteikdamas žodį pranešėjai norėčiau jums pranešti, kad kol kas kalbėjo keturiolika narių, iš kurių vienuolika buvo moterys.

Günter Verheugen, Komisijos pirmininko pavaduotojas. - (DE) Gerb. pirmininke, ketinau trumpai pakomentuoti jūsų paskutinę pastabą, bet nusprendžiau to nedaryti. Vyrų taip pat suinteresuoti kosmetika – iš tiesų vis labiau ir labiau. Bet kokiu atveju jie suinteresuoti užtikrinti, kad mūsų kosmetikos gaminiai būtų saugūs.

Dabar man beliko padaryti tik vieną dalyką. Norėčiau nuoširdžiai padėkoti jums už sutikimą ir paramą. Kaip sakė C. Davies, tikrai pateikėme gerą pavyzdį to, ką gali pasiekti Europos teisės aktai.

Jei leistumėte man duoti jums patarimą, gerb. C. Davies, jis būtų štai toks. Jūsų gimtinėje turbūt verta pažymėti, kad Europoje turime reglamentus dėl kosmetikos, kurie neegzistuoja niekur kitur, būtent kosmetikos bandymų su gyvūnais draudimas. Tai draudžiama Europoje. Dar daugiau – prieš keletą dienų įsigaliojo reglamentas, kuris nustato, kad produktai, kurie bandomi su gyvūnais, negali būti pateikti į Europos rinką. Turint omenyje tai, kad britai gerai žinomi kaip gyvūnų mylėtojų tauta, tai argumentas, kurį jūs taip pat galėtumėte naudoti.

Dagmar Roth-Behrendt, pranešėja. - (DE) Gerb. pirmininke, labai jums ačiū, gerb. Komisijos nary, labai jums ačiū. Ponios ir ponai, esu ypač dėkinga Komisijos nariui G. Verheugen už tai, kad dar kartą pabrėžė draudimą atlikti bandymus su gyvūnais, nes tai priminė man, kad dabar vyko trečiasis kosmetikos gaminių teisės aktų persvarstymas, kuriame man teko garbė dalyvauti. Šios redakcijos – tai šeštasis pakeitimas, septintasis pakeitimas, o dabar pakeitimas į reglamentą.

Mums tikrai pavyko uždrausti bandymus su gyvūnais. Pavyzdžiui, pavyko užtikrinti, kad vartotojai turėtų žinoti produkto tinkamumo laiką, naudojant mažą langelį, kuriame yra skaičius, nurodantis jiems, kiek laiko produktas gali būti naudojamas. Šias pastabas skiriu ir kai kuriems kolegoms, pavyzdžiui, Z. Roithová, kuri, deja, negalėjo dalyvauti šių diskusijų pradžioje. Etiketės niekada nebuvo įspėjimai. Jei produktas nėra saugus, jis neturi būti pateiktas į rinką, juo neturi būti prekiaujama. Visi produktai Europos rinkoje turi būti saugūs ir nekenksmingi. Tačiau ženklavimas sudaro sąlygas vartotojams rinktis. Štai kas yra demokratija ir pasirinkimo laisvė.

Turime puikų teisės aktą. Bandžiau procesą paversti labai skaidriu. Kaip F. Grossëtete sakė, bandžiau sutaikyti skirtingas nuomones. Taip dariau todėl, kad norėjau užtikrinti teisės akto sukūrimą, kuris būtų tinkamas visiems, būtent vartotojams Europos Sąjungoje, pramonei, kuri turės vadovautis šiuo teisės aktu, ir galiausiai visiems, kas iš jo turi naudos.

Tik norėčiau dar kartą pasakyti H. Schnellhardt, taip, dezodorantai žmones veikia skirtingai, bet vis dėlto tvirtinama, kad juos naudodami „nepraktikuojate“. Štai kodėl svarbu, kad pasakymai dėl didelių ratilų aplink mano akis po savaitės darbo Strasbūre yra tam tikru mastu teisingi ir tikri.

Dar kartą norėčiau padėkoti Komisijos nariui, ypač už paaiškinimus, kuriuos jis pateikė, taip pat savo kolegoms ir kitiems žmonėms, su kuriais dirbau, padariusiems didžiąją darbo dalį. Labai jums ačiū.

Pirmininkas. – Tai buvo ypač produktyvios ir įdomios diskusijos.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas įvyks rytoj, antradienį, 2009 m. kovo 24 d.

16. Biocidinių produktų pateikimas į rinką – Naujas biocidų persvarstymo pasiūlymas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – bendros diskusijos šiais klausimais:

- D. O. Sârbu pranešimas Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento direktyvos ir Tarybos iš dalies keičiančios direktyvos 98/8/EB dėl biocidinių produktų pateikimo į rinką dėl tam tikrų laikotarpių pratęsimo (COM(2008)0618 – C6-0346/2008 – 2008/0188(COD)) (A6-0076/2009) ir

- Komisijos pareiškimas dėl naujo pasiūlymo dėl Biocidų direktyvos persvarstymo.

Daciana Octavia Sârbu, pranešėja. – (RO) Norėčiau pabrėžti, kad laikau sėkmingu susitarimą, kurį pasiekėme kartu su Komisija ir Taryba, dėl aktyviųjų medžiagų įvertinimo laikotarpio pratęsimo iki 2014 m., tam, kad tinkamu laiku biocidiniams produktams būtų sukurta sureguliuota rinka.

Tai veikė ir Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto balsavimo rezultatus. Štai kodėl norėčiau padėkoti kolegoms, kurie palaikė šį trijų institucijų kompromisą.

Pereinamojo laikotarpio pratęsimas ypač svarbus tam, kad užtikrintume, kad visi biocidiniai produktai, kuriuose yra aktyviųjų medžiagų, būtų pateikti į rinką teisėtai.

Maniau, labai svarbu, kad šios direktyvos persvarstymas būtų atliktas per pirmąjį svarstymą, kad nerizikuotume grįžti dešimt metų atgal ir vėl sistemingai analizuotume biocidinius produktus ir netiesiogiai atsisakytume išimti jų iš rinkos nuo 2010 m.

Laikotarpio ilginimas užtikrins, kad valstybės narės turėtų pakankamai laiko įvertinti šias medžiagas iki 2014 m., kai greičiausiai įsigalios iš esmės peržiūrėta Biocidų direktyvos redakcija.

Kitas klausimas, siūlomas pranešimo projekte, yra maksimaliai iki dvejų metų apriboti tolesnio terminų ilginimo galimybę kitiems dokumentams taikant komitologiją tam, kad išvengtume galimybės be galo užtęsti visą procesą. Ši priemonė labai svarbi, esant tokiai situacijai, jei direktyvos persvarstymas nebus baigtas iki 2014 m.

Tikimės, kad iš esmės persvarstant Biocidų direktyvą, bus sprendžiami aspektai, susiję su duomenų apsauga ir „dykai gaunamų dalykų“ praktika, kai įmonės naudoja informaciją, kurią įregistravo kitos įmonės kaip nacionalinio plano dalį.

Norėčiau paminėti, kad pakeitimai, priimti Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komitete, sudaro dalį susitarimo su Komisija ir Taryba, kaip jie pateikiami galutiniame projekte, dėl kurio bus balsuojama rytoj plenariniame posėdyje. Kai plenariniame posėdyje balsavimas bus baigtas, turėsime Tarybos palaikymą, kad pasiektume susitarimą per pirmąjį svarstymą.

Stavros Dimas, Komisijos narys. – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjai D. O. Sârbu už uolumą ir pastangas per pirmąjį svarstymą pasiekti susitarimą dėl pasiūlymo keisti Direktyvą 98/8 dėl biocidinių produktų pateikimo į rinką.

Norėčiau pasakyti, kad Europos Komisija pasirengusi priimti kompromisų paketą, ypač dėl klausimo, susijusio su būtinybe pratęsti pereinamąjį laikotarpį ketveriais metais vietoj trejų, ir klausimą, susijusį su dveju metų apribojimu visais kitais pratęsimo atvejais, kad palengvintume peržiūrėjimo programą.

Christa Kläß, *PPE-DE frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary S. Dimos, ponios ir ponai, galime didžiuotis tuo faktu, kad Europos Sąjungoje nustatėme tokius aukštus sveikatos ir higienos standartus. Biocidų naudojimas įnešė didelį indėlį, kad būtų pasiekti šie laimėjimai. Kai naudojami kaip dezinfekcijos priemonės ar pesticidai, jie saugo mus nuo pavojingų ligų, ar kaip gali atsitikti – nuo jų nešiotojų. Biocidai yra nepakeičiami. Jie turi būti nekenksmingi žmonėms ir aplinkai – štai kodėl dabar mums reikia persvarstyti visus biocidines medžiagas.

Saugumui reikia laiko, ir peržiūra dabar užtrunka ilgiau, nei buvo iš pradžių planuota. Negalime rizikuoti prarasti svarbių produktų dėl to, kad jų registracija nebaigta. Štai kodėl pritariu tam faktui, kad Parlamentas, Taryba ir Komisija per pirmąjį svarstymą sutarė dėl greito Biocidų direktyvos terminų pratęsimo iki, manau, gerb. Komisijos nary, 2014 m.

Tačiau, kodėl šis pasiūlymas atsirado taip vėlai? Pavojus, kad medžiagos gali netekti aktualumo dėl pasibaigusių terminų, buvo tai, ką galėjome per ilgą laiką numatyti, bet mūsų diskusijos Parlamente dabar turi vykti labai spaudžiant laikui.

Gerb. Komisijos nary, dabar jau kurį laiką laukiame pasiūlymo iš Komisijos dėl Biocidų direktyvos persvarstymo. Svarbios sritys dabar turi būti skubiai suderintos ir sureguliuotos. Tarp tokių pavyzdžių yra patvirtinimo kriterijų apibrėžimas, patvirtinimo trukmė ir svarbiausia duomenų apsauga. Gamintojams reikia aiškių taisyklių ir tikrumo. Taisyklių reikia ir kai kalbame apie produktų naudojimą ir tvarkymą. Aktyviosios medžiagos ištyrimas kainuoja keletą tūkstančių eurų, ir ši investicija gali atsipirkti tik tada, jei rezultatai bent tam tikrą laikotarpį bus neprieinami kitiems kandidatams. Niekas nenori prarasti aukštų higienos standartų. Turime išlaikyti juos, kad susidorotume su naujais iššūkiais.

Tikiuosi, kad Komisija pateiks aiškų ir pagrįstą pranešimą, kuris atitiks visuos šiuos reikalavimus, ir, manau, kad ji tai padarys kaip įmanoma greičiau.

Vittorio Prodi, *ALDE frakcijos vardu.* – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ačiū, gerb. G. Verheugen, kad atvykote ir suteikėte mums progą kartu aptarti šį dokumentą. Kalbant apie pasiūlymą pakeisti direktyvą dėl biocidinių produktų pateikimo į rinką, Parlamentas sutiko dėl būtinybės pratęsti peržiūros laikotarpį, reikalingą siekiant teisingai įvertinti pagrindines tam tikrų biocidinių produktų aktyviausias medžiagas, atsižvelgiant į ypatingą būtinų tyrimų pobūdį ir rinkos reikalavimus. Tačiau turite žinoti, kad, manome, jog nuodugnesnė Direktyvos 98/8/EB dėl biocidinių produktų peržiūra turės įtakos mūsų nuomonėms dėl turinio. Todėl norėčiau Komisijai pasiūlyti apsvarstyti kelias idėjas.

Pirmiausia būtų naudinga nuo direktyvos pereiti prie reglamento – teisėkūros įrankio, kuris sudarytų sąlygas toms pačioms nuostatomis tuo pat metu įsigaliooti visose valstybėse narėse, taigi vienodai sureguliuoti sektorių. Svarbus momentas bus dalijimasis duomenimis pagal ES gaires ir, kaip jau įgyvendinta REACH, turi būti atsisakyta bandymų su stuburiniais gyvūnais arba jų labai sumažinta, o dėl biocidinių produktų privalomojo dalijimosi duomenimis, gautais atliekant tokius pačius bandymus, registruojant tą pačią aktyviąją medžiagą, būtų išvengta tyrimų dubliavimosi.

Dalijimasis duomenimis sudarys sąlygas didesniai efektyvumui bylų vertinimo sistemoje ir sumažins šių bylų sudarymo išlaidas, tai turėtų didelės reikšmės tiek mažosioms ir vidutinėms įmonėms, tiek nacionalinėms valdžios institucijoms, atsakingoms už paraiškų nagrinėjimą.

Turi būti skiriama dėmesio procedūrų supaprastinimui ir abipusio leidimo konkrečiam produktui ir jo naudojimo skirtingose valstybėse pripažinimo taikymui, siekiant paspartinti abi procedūras ir biocidinių produktų pateikimą į rinką anksčiau minėtose šalyse. Tuo remiantis, turi būti suderinta mokesčių skalė ir nustatyti bendri paraiškų nagrinėjimo laikotarpiai skirtingose šalyse, supaprastintas leidimų išdavimo procesas formulavimų atveju esant minimaliems skirtumams ar variacijomis, pavyzdžiui, kalbant apie spalvas, galima išvengti papildomų specialiųjų bandymų, kuriems reikalingas tolesnis kiekvienos valstybės narės vertinimas.

Galiausiai turime išvengti diskriminacijos tarp Europos gamintojų, kurių prekės apdorotos biocidiniais produktais, ir ne Bendrijos prekių, kuriose esama tokių produktų. Palieku Komisijai pačiai priimti sprendimą, kurį, manome, naujasis Parlamentas galės palaikyti.

Urszula Krupa, *IND/DEM frakcijos vardu.* – (PL) Mr Gerb. pirmininke, teisės aktų dėl biocidinių produktų suderinimas Europos Sąjungoje atrodo dar reikalingesnis, turint omenyje tai, kad reglamentai konkrečiose

šalyse labai skiriasi. Bendrų teisės nuostatų nebuvimas kelia pavojų žmonių sveikatai ir gyvybei, taip pat sudaro grėsmę aplinkai, ypač esant laisvosios rinkos sąlygoms.

Tačiau pirminėje teksto versijoje buvęs pasiūlymas, būtent dešimties metų teisės aktų įgyvendinimo laikotarpis, atrodo nerealus, turint omenyje itin sudėtingas ir brangias šiems produktams naudojamų chemikalų registravimo procedūras. Ironiška, tačiau šios procedūros, kurių paskirtis buvo užtikrinti didelį saugumo lygį, galėjo prisidėti prie kontrolės lygio sumažėjimo, kuris taps dar problemiškesnis, turint omenyje tą faktą, kad kai kuriais atvejais nacionaliniai reglamentai kontroliavo biocidinius produktus, jau patekusius į rinką.

Tačiau šių mechanizmų pašalinimas ir ne tokių veiksmingų ir ne tokių brangių vertinimo procedūrų nustatymas gali apriboti biocidinių produktų pardavimus. Centrinis aktyviųjų medžiagų Europos registras, kuriuo galima naudotis biocidinių produktų atveju, taip pat neužtikrins saugumo, ypač turint omenyje tą faktą, kad biologiniai veiksniai itin nepastovūs ir atsparūs aktyviems veiksniams. Ribotas veiksmingų junginių pasirinkimas tik prisidės prie atsparumo lygių padidėjimo. Dar daugiau – didelės išlaidos ir sudėtingos procedūros išstums iš rinkos mažąsias įmones ir sudarys sąlygas tam, kad didelės įmonės, veikiančios šiame sektoriuje, monopolizuotų rinką.

Pasiūlymas pratęsti pereinamąjį laikotarpį iki keturiolikos metų, tai reiškia, kad jis gali būti prailgintas dar dvejais metais, tapo dar sunkiau suprantamas dėl to fakto, kad bus neįmanoma užregistruoti aktyviųjų medžiagų ar perkelti šių reglamentų į nacionalinę teisę iki 2014 m.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, norėčiau užduoti klausimą Komisijos pirmininkui, nes laikaisi kitokios nuomonės. Man gaila, kad ES nesugeba per dešimt metų, kitaip tariant iki 2010 m., užbaigti apie 900 dezinfekcijos priemonių, konservantų ir pesticidų, parduodamų Europos rinkoje, peržiūros ir registracijos. Mane stebina tai, kad mums tam reikia dar trejų metų, o pranešėjas pridėjo dar vienerius metus. Tai reiškia, kad atidedamas harmonizavimas ir geresnė rinkos apsauga šių žalingų medžiagų atžvilgiu. Matyt, neturėjome kitos išeities, kaip tik paskelbti apie atidėjimą todėl, kad priešingu atveju daugelis produktų dingtų iš rinkos. Tačiau leiskite pasvarstyti. Gali būti naudinga, kad kai kurie produktai, įvežami iš nekontroliuojamų Azijos rinkų, turėtų apiešti mūsų rinką. Tai paspartintų alternatyvių saugesnių medžiagų kūrimą. Norėčiau išgirsti, ar Komisija bandė bendradarbiauti su bandymų centrais ir valstybių narių institucijomis ir pasinaudoti jų ištekliais, kad būtų pasiektas pirminis trumpesnis terminas. Ar gali Komisija ar pranešėjas pateikti man atsakymą į šį klausimą?

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, dėl išskirtinio šių teisės aktų pobūdžio ir galimo neteisingo interpretavimo pavojaus turime atkreipti ypatingą dėmesį į biocidinių veiksmų klausimą.

Sutinku su pranešėju, kuris kalbėjo apie tai, kad labai svarbu pratęsti pereinamąjį laikotarpį aktyviosioms medžiagoms, naudojamoms biocidiniuose produktuose, vertinti iki 2014 m., siekiant ES teisės aktus pritaikyti rinkai sureguliuoti. Jei nebūtume žengę šito žingsnio, ar nacionalinės nuostatos, kurios baigiasi 2010 m., baigtųsi tuo, kad daugelio biocidinių produktų pardavimas taptų neteisėtas, lemiantis daugybę paradoksalių situacijų?

Per pereinamąjį laikotarpį nacionaliniai teisės aktai turi būti naudojami tam, kad būtų griežtai prižiūrima ši ypatinga rinkos dalis. Verta pridurti, kad turime būti ypač atsargūs, kai turime reikalų su teisės aktais dėl biocidinių veiksmų, ir nepamiršti, kad šių produktų paskirtis yra sunaikinti ir atbaidyti žalingus organizmus, taip pat kad juose yra aktyvių cheminių veiksmų. Bet koks neatidumas iš mūsų pusės gali turėti nesugrąžinamų pasekmių.

Stavros Dîmas, Komisijos narys. – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti kalbėtojams už konstruktyvias pastabas ir pasakyti, kad aktyviosioms medžiagoms įvertinti iš tikrųjų reikės daugiau laiko, nei buvo iš pradžių optimistiškai numatyta. 2000 m., kai buvo išleistas teisės aktas, vertinimo programos nebuvo pradėtos tučiuojau; apytiksliai ketveri metai buvo praleisti įvairioms parengiamosioms procedūroms, ir vertinimo procedūros, kurias už tai atsakingos nacionalinės valdžios institucijos neabejotinai taiko, buvo pradėtos tik 2004 m. Nors iki šios dienos atlikta daug ir reikšmingo darbo, iki gegužės mėn. daug aktyviųjų medžiagų nebus spėtos įvertinti.

Atsižvelgiant į tai, kad direktyva nustato, kad biocidiniai produktai, kuriuose yra aktyviųjų medžiagų, neįtrauktų į direktyvos Priedą Nr. 1 ar 1A, turi būti pašalinti iš rinkos ne vėliau kaip iki 2010 m. gegužės 14 d., buvo nuspręsta, kad būtina pratęsti vertinimo procedūros užbaigimo terminą; priešingu atveju, jei kai kurias šias medžiagas išimsime iš rinkos dėl to, kad jos neperėjo vertinimo procedūros, gali kilti grėsmė tiek sveikatai, tiek aplinkai Europos Sąjungoje, taip pat neabejotinai bus kliudoma ir prekybai.

Dėl C. Klass paliesto klausimo norėčiau pasakyti, kad jis susijęs su duomenų, pateiktų aktyviosioms medžiagoms vertinti, apsauga. Tai labiau taikoma tais atvejais, kai įmonės, kurios nedalyvavo stengiantis pateikti minėtus duomenis – „mėgėjos gauti dykai“ – nepaisydamos nieko gali laikyti savo produktus rinkoje iki pereinamojo laikotarpio pabaigos.

Komisijos pasiūlymas dėl Biocidų direktyvos esminio persvarstymo yra galutiniame etape, ir šis dalykas buvo aiškiai parodytas vykusių konsultacijų metu, kai buvo formuluojamas minėtasis pasiūlymas ir rengiamas jo projektas. Be abejonės, bus atsižvelgta į daugelį pastabų, kurias pateikė V. Prodi ir kiti kalbėtojai.

Komisija spręs anksčiau minėtą klausimą persvarstydama direktyvą iš esmės. Komisijos pareiškimas šiuo klausimu bus išsiųstas Europos Parlamento sekretoriatui, kad šis būtų įtrauktas į šiandienos posėdžio protokolą.

Minėtame pasiūlyme bus aptariami ir kiti Parlamento akcentuoti klausimai, pavyzdžiui, veikimo srities išplėtimas prekėms ir medžiagoms, apdorojamoms naudojant biocidus, patobulintos biocidų patvirtinimo procedūroje, privalomo apsikeitimo duomenimis nustatymas licencijuojant produktus ir patvirtinant aktyviąją medžiagą pagal REACH reglamento principus, lygiuojantis į kitų teisės aktų geriausią praktiką, pavyzdžiui, į tą teisės aktą, kuris buvo neseniai išleistas dėl augalų apsaugos produktų.

Baigdama, Komisija reiškia pasitenkinimą dėl derybų rezultatų. Komisija pasirengusi priimti visus kompromisinius pakeitimus ir žada per pagrindinės direktyvos peržiūrą atsižvelgti į šiandien tiek Tarybos, tiek Parlamento pareikštą susirūpinimą dėl duomenų apsaugos.

Komisija pasižymi klausimus dėl duomenų apsaugos, dalijimosi duomenimis ir „tariamų mėgėjų gauti dykai“, kurie buvo iškelti per diskusijas dėl pasiūlymo pratęsti tam tikrus laikotarpius pagal Biocidų direktyvą. Komisija apsvarstys atitinkamus sprendimus, susijusius su nurodytomis problemomis iš esmės persvarstydama Biocidų direktyvą.

PIRMININKAVO: L. COCILOVO

Pirmininko pavaduotojas

Daciana Octavia Sârbu, *pranešėja*. – (RO) Norėčiau dar kartą padėkoti savo kolegoms, šešėliniams pranešėjams, su kuriais labai gerai bendradarbiavome. Šį pranešimą rengėme labai stropiai, nors jis nėra toks reikšmingas, koks bus tikrasis direktyvos persvarstymas.

Kaip matėte, visi mano kolegų daugiau kalbėjo apie šį persvarstymą ir mažiau – apie pranešimą, kurį šiandien aptariame todėl, kad laukiame būtent persvarstymo.

Reikia pripažinti, išgirdome, kad pereinamojo laikotarpio pratęsimas nuo trejų iki ketverių metų nėra pageidaujamas, bet, manau, kad mums yra daug svarbiau užtikrinti, kad visi produktai būtų pateikti į rinką teisėtai ir kad būtų atliktas tinkamas šių produktų įvertinimas.

Dar kartą jums dėkoju ir, kaip sakiau, kaip galima greičiau laukiame Biocidų direktyvos persvarstymo.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas įvyks antradienį, 2009 m. kovo 24 d.

17. Vieneri metai po Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikimo: ES ir Afrikos partnerystės veikimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – M. Martens pranešimas (A6-0079/2009) Vystymosi komiteto vardu, kurio tema – Vieneri metai po Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikimo: ES ir Afrikos partnerystės sąveika (2008/2318(INI)).

Louis Michel, *Komisijos narys*. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti Vystymosi komitetui ir jo pranešėjai M. Martens už šį pranešimą, kuris pirmą kartą įvertina Afrikos ir ES strateginę partnerystę, praėjus vieneriems metams po Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikimo.

Žinoma, su didžiu pasitenkinimu stebiu teigiamus veiksmus, akcentuojamus šiame pranešime, ir pažangą, kuri pasiekta per metus, o tai palyginti trumpas laikas tokiai didelei ir svarbiausia politiškai ambicingai veiklai. Paminėsiu tik vieną iš jų – šią popietę turėjome susitikimą tarp Parlamento *ad hoc* delegacijos santykiams su

Afrikos Sąjungos visos Afrikos Parlamentu ir Afrikos Sąjungos visos Afrikos Parlamento *ad hoc* komiteto santykiams su Europos Parlamentu dėl parlamentų vaidmens įgyvendinant ir prižiūrint Afrikos ir ES strategiją.

Šis rezultatas pats savaime yra konkretus. Tarp šių dviejų žemynų sukurta nauja institucinė struktūra ir abu pirmininkus noriu pasveikinti už jų atliktą darbą.

Užuot gilinęs į teigiamus M. Martens pranešimo aspektus, norėčiau pakalbėti apie tris svarbiausius momentus, kurie pabrėžiami pranešime dėl ES ir Afrikos Sąjungos partnerystės gerinimo. Pirmas dalykas susijęs su parlamentų vaidmeniu. Jūs žinote, kaip tikiu parlamentų, kaip demokratinio proceso dalyvių ir kaip atidžių tyrinėtojų, vaidmeniu. Būtent dėl tokios didelės reikšmės Europos ir visos Afrikos parlamentai kviečiami dalyvauti Afrikos ir ES strateginėje partnerystėje.

Todėl galiu jus patikinti, kad visapusiškai palaikau pasiūlymus, pateiktus Europos Parlamente, ir visos Afrikos parlamento bendrą pasiūlymą, pakartotą pranešime. Jie pirmiausia susideda iš dalyvavimo tam tikru lygiu bendrose ekspertų grupėse, susijusiose su keturiomis teminėmis mus dominančiomis partnerystėmis. Antra, dalyvavimas rengiant metines pažangos ataskaitas. Trečia, dalyvavimas bendroje laikinojoje darbo grupėje. Ketvirta, pirmininkų dalyvavimas Afrikos ir Europos Sąjungos aukščiausiojo lygio susitikime.

Galėčiau pridurti, kad kai kurie iš šių pasiūlymų jau įgyvendinti ar yra šio proceso įgyvendinimo tam tikrame etape. Dėl pilietinės visuomenės ir nevalstybinių subjektų – esu labiau nei bet kas kitas įsitikinęs, kad didžiausias 2009 m. iššūkis susideda iš apčiuopiamų rezultatų įgyvendinimo paspartinimo iki laikotarpio vidurio, kai vyks įvertinimas, numatytas 2009 m. rudenį, ir partnerystės ambicijos, kurios centre yra žmonės ne iš institucijų, įgyvendinimo.

Šiomis sąlygomis įtraukiami nevalstybiniai subjektai, kad atliktų reikšmingą vaidmenį dalyvaudami bendrose ekspertų grupėse dėl kiekvienos iš aštuonių teminių partnerysčių. Europos iniciatyva praeitą pavasarį jau buvo sudaryta pilietinės visuomenės iniciatyvinė grupė, kad prižiūrėtų ir dalyvautų įgyvendinant partnerystę. Afrikos iniciatyva, padedant Ekonominėi, socialinei ir kultūrinei Afrikos sąjungos tarybai, irgi neseniai buvo sudaryta pilietinės visuomenės iniciatyvinė grupė.

Europos ir Afrikos pilietinės visuomenės turi susitikti forume 2009 m. balandžio mėn. pabaigoje, kad parengtų konkrečius pasiūlymus dėl išipareigojimo bendram Afrikos/Europos Sąjungos ministrų tretėjui.

Dėl strateginių partnerysčių, ypač dėl tos strateginės partnerystės, kuri susijusi su valdymu ir žmogaus teisėmis, – pritariu Parlamento žingsniui dėl valdymo sąvokos, kuri man labai brangi: tai geras vykdomųjų funkcijų ir galių, suteiktų valstybės, kuri elgiasi teisingai teisingai ir gali patenkinti savo piliečių poreikius ir lūkesčius, viešosios teisės užtikrinimas.

Todėl, turėdami tai omenyje, prieš dvejus metus sukūrėme 2,7 mlrd. EUR valdymo segmentą visoms AKR šalims. Šis požiūris pagrįstas trimis principais: dialogu, skatinančiomis reformomis ir šių reformų priklausymu šaliai partneri. Tačiau pranešime išreikštos abejonės ir susirūpinimas, ypač kalbant apie valdymo profilius: kaip jie sudaromi, kaip jie naudojami ir koks jų galimas neigiamas poveikis Afrikos tarpusavio vertinimo mechanizmui.

Norėčiau jums priminti, kad valdymo profiliai, apimantys visas dimensijas – politines, ekonomines, socialines, institucines, aplinkos apsaugos ir pan. – buvo tik pradžios taškas ir jokių būdu į tai neįėjo šio sektoriaus programavimas.

Dar daugiau – šios analizės rezultatai ir išvados buvo aptarti su šalies partnerės vyriausybe programavimo dialogo metu. Tuo remiantis, vyriausybė buvo paraginta paaiškinti savo reformos planą arba, jei reikia, jį užbaigti ar detalizuoti; taip pat pademonstruoti šių reformų svarbą, ambicijas ir patikimumą remiantis trimis vertinimo kriterijais – tai sudarė sąlygas nustatyti finansinio skatinimo lygį kiekvienai šaliai. Atsižvelgiant į tai, ypatingas dėmesys buvo skiriamas šalims, kurios išipareigojusios Afrikos tarpusavio vertinimo sistemos mechanizmui ir kurios atliko apžvalgą, parodydamos troškimą toliau eiti ta linkme. Ši veikla akivaizdžiai palengvino sudėtingą kiekvienos šalies padėtį; konkrečius reformos nustatymo poreikius ir skirtingas galimybes sudaryti ir pasiūlyti valdymo planą. Todėl skirstant valdymo skatinimo fondą, buvo reikalingas lankstumas ir pragmatizmas. 2009 m. sausio mėn. Komisija paskelbė tarpinę ataskaitą dėl skatinimo fondo proceso ir nusiuntė ją visoms Europos Sąjungos institucijoms, kad ir kokių tikslų ji prisidėtų.

Maria Martens, pranešėja. – (NL) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, ponios ir ponai, aptariame pranešimą „Vieneri metai po Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikimo: Afrikos ir ES partnerystės veikimas“, kuris yra Bendros Afrikos ir ES strategijos įgyvendinimas dėl Afrikos vystymosi, kaip buvo išdėstyta ES ir Afrikos aukščiausiojo lygio susitikime 2007 m. gruodžio mėn.

Šis aukščiausiojo lygio susitikimas buvo reikšmingas įvykis. Iš tiesų tai buvo pirmas kartas, kai Europos Sąjunga ir Afrikos Sąjunga kartu įtvirtino strategiją vadovaudamosi bendromis vertybėmis ir principais bei abipuse pagarba, kai jos patvirtino susitarimus, kad kartu įgyvendintų Tūkstantmečio plėtros planus ir kartu rastų bendrų problemų sprendimus tokiose srityse, kaip saugumas, migracija ir klimatas.

Visi žinome apie kritišką vertinimą mūsų pačių šalyse, kai žmonėms kyla klausimų, ar tikrai yra prasmės toliau investuoti pinigus į Afriką, ypač šiais ekonominės krizės laikais. Dar kartą norėčiau pabrėžti, kokios svarbios yra tolesnės mūsų pastangos, skiriamos Afrikos vystymuisi, ir tai taikytina abiem žemynams. Komisijos narys L. Michel taikliai pasakė, visai neseniai kalbėjęs šiuo klausimu susitikime, kad kuo daugiau skurdo, tuo daugiau nestabilumo. Tai taip pat svarbu demografinių tendencijų požiūriu. Greitai Afrika sudarys 20 proc. pasaulio gyventojų, tuo tarpu Europa – tik 5 proc. Turime bendrų problemų, susiduriame su bendrais iššūkiais. Kai žmonėms pritrūks galimybių Afrikoje, natūralu, kad jie jų ieškos Europoje. Afrika nusipelno mūsų paramos ir ne tik dėl šios priežasties.

Šiandien diskutuojame apie numatytos strategijos įgyvendinimą ir turime veiksmų planą. Turime ir toliau veikti kartu, kad įgyvendintume strategiją ir veiksmų planą. Aš džiaugiuosi dėl iki šiol pasiektų rezultatų partnerysčių atžvilgiu. Savo ankstesniuose pranešimuose visada išreiškėdavau susirūpinimą dėl aiškaus konkretaus parlamentų vaidmens trūkumo, kai kalbama apie bendros strategijos įgyvendinimą. 2007 m. Visos Afrikos Parlamentas ir Europos Parlamentas padarė bendrą pareiškimą, kuris iš tikrųjų gana glaudžiai apibendrina esmę. Dabar perskaitysiu jį anglų kalba.

„Kaip institucijos, atstovaujančios žmonių valiai, mūsų parlamentai turi prižiūrėti, kad jų poreikiai būtų patenkinti, jų rūpesčius išgirstų sprendimus priimančias asmenys ir kad jų norai būtų matomi juos valdančių institucijų siūlomose politikose. Mūsų parlamentai turi atlikti esminį vaidmenį vesdami diskusijas dėl bendrų prioritetų mūsų žemynų ateities klausimais; jie parodo įvairias mūsų visuomenių nuomonių sroves, todėl būtent taip turi būti rengiamos diskusijos ir taip gali būti suderintos skirtingos nuomonės ir surasti kompromisai.“

(NL) Todėl džiaugiuosi, kad šiame susitikime mes sutarėme, koks bus parlamentų vaidmuo. Susitarimas dėl parlamentų vaidmens buvo pasiektas ir M. Gahlerio, mūsų kolegų Visos Afrikos parlamente ir visų susijusių asmenų dėka. Tai dėl dalyvavimo ekspertų grupėje dėl aštuonių partnerysčių ir laikinosios darbo grupės koordinavimo. Parlamentai turi įnešti savo indėlį į metines pažangos ataskaitas, o Europos Parlamento ir Visos Afrikos Parlamento pirmininkai turi būti pakviesti pateikti savo vizijas Afrikos aukščiausiojo lygio susitikimuose. Tai svarbus momentas.

Baigsiu užduodama dar vieną klausimą Komisijos nariui. Žinome, kad OPV definicijos netrukus – balandžio mėn. – bus vėl įtrauktos į derybų darbotvarkę ES-SEDAC ir kad Europos Komisija jose dalyvaus. Ar gali Komisijos narys mums pasakyti, kokia yra jo vizija dėl šios diskusijos ir koks bus Europos Komisijos indėlis?

Filip Kaczmarek, PPE-DE frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, vystymosi politika – viena iš svarbiausių ES politikos sričių, kurios tikslas yra spręsti globalines problemas. Laimei, ir tai jokiū būdu neatsitiktinumas, kad pirmoji bendros partnerystės strategija buvo skirta Afrikai ir įtraukiant Afriką.

Viena iš didelio vystymosi politikos reikšmingumo priežasčių yra tas faktas, kad ji tapo istoriškai orientuotos politikos priemone. Atsižvelgiant į tai, pagrindinis bendradarbiavimo dėl vystymosi klausimų tikslas yra neutralizuoti praeities procesus ir mechanizmus. Jomo Kenyatta, Kenijos nepriklausomybės pradininkas, apibūdino tai paprastai, bet vaizdingai. Žinau, kad Komisijos narys žino šią garsią citatą: „Misionieriams atvykus, afrikiečiai turėjo žemę, o misionieriai Bibliją. Jie mokė mus melstis užmerktomis akimis. Kai mes atsimerkėme, jie turėjo žemę, o mes turėjome Bibliją.“

Tačiau istoriškai orientuota politika nėra vienintelė priežastis dėl Europos dalyvavimo su vystymusi susijusiose problemose. Yra ir pragmatiškesnių priežasčių. Afrika išlieka skurdžiausias žemynas pasaulyje. Tačiau pirmą kartą per trisdešimt metų ji išgyvena ekonominės plėtros laikotarpį. Bet kokiū atveju galime pridurti, kad ši ekonomikos sparta yra didesnė nei Europoje. Žinoma, yra Afrikos šalių, kurios dėl neprotingų vyriausybių veiklos iš tiesų sugebėjo sužlugdyti savo pačių ekonomiką. Apskritai kalbant, galime teigti, kad Afrika yra žemynas, turintis nepanaudoto potencialo. Džiaugiuosi, kad ES padeda atgaivinti ir aktyvinti šį potencialą.

Štai kodėl vienas iš strategijos tikslų yra užtikrinti platesnį dialogą ir bendradarbiavimą kitose srityse, nei tos, kurios tradiciškai susijusios su vystymosi klausimais. Strategija apima platų politikos spektrą, įskaitant saugumą, energetiką ir klimato kaitą. Tačiau kelia nerimą tai, kad daugelyje šių sričių pasiekta nedidelė pažanga. Taip pat turime pripažinti, kad kai kurios valstybės narės nebuvo tokios atsidasavios partnerystei

su Afrika kaip kitos. Esu įsitikinęs, kad antrieji partnerystės metai bus geresni ir kad greičiau galėsime pasiekti savo tikslus.

Alain Hutchinson, *PSE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, metus džiaugėmės šio naujo proceso vystymusi, šiuo nauju susitarimu tarp Europos Sąjungos ir Afrikos. Tad šiuo klausimu leiskite, gerb. Komisijos nary, būti ne tokiam santūriam kaip paprastai. Manau, pirmųjų metinių proga reikia pripažinti keletą dalykų.

Ten trūksta visko. Trūksta vadovų, gydytojų, mokytojų ir technikų. Mes kalbame apie valdomą migraciją, nors vis dar nesiėmėme priemonių, reikalingų diasporoms, pavyzdžiui, pristatyti jiems jų pačių šalių paslaugas. Ten net nesugebama pamaitinti savo tautų. Čia mes atnaujiname eksporto subsidijas dėl mūsų žemės ūkio produktų ir skatiname biokurą, o tai skatina milžiniškas monokultūras ten.

Ten ir toliau viskas griūva, plinta skurdas, ligos ir trūksta vandens. Čia mes daug kalbame, žadame, diskutuojame ir balsuojame dėl rezoliucijų; bet kas gi daroma praktiškai Afrikos žmonėms? Aš manau – kaip ir jūs šiuo klausimu, ir žinau, kad jūs esate tvirtai tuo įsitikinę – kad metas suartinti šių šalių parlamentus ir tokiu būdu suartinti jų tautas. Manau, kad nė vienas procesas, vykstantis tarp Europos Sąjungos ir Afrikos, nebus sėkmingas tol, kol liksime politikų ir technikų lygiu. Turi būti suartintos Afrikos tautos, ir tai turime padaryti per jų parlamentus.

Džiaugiuosi girdėdamas, kad esama noro plėtoti šiuos ypatingus santykius parlamentiniu lygiu. Tačiau turiu abejonių, gerb. Komisijos nary, todėl, kad kaip tik prieš šias diskusijas ilgai diskutavome su jūsų kolege C. Ashton dėl Ekonominės partnerystės susitarimų. Keista, tačiau beveik neįmanoma pasiekti šalių partnerių parlamentų dalyvavimo tuose susitarimuose. Mums nepavyksta įtikinti pusės šių Rūmų, taip pat Komisijos, kad tikrai būtina jų parlamentams pareikšti nuomonę pirmiausia prieš klausiant mūsų – Europos Parlamento – nuomonės dėl klausimų, kurie tiesiogiai turi įtakos ten gyvenančių žmonių gyvenimui. Tikiuosi, kad šiuo atžvilgiu požiūris į šiuos reikalus ateityje keisis.

Taip pat manau, kad svarbu – laimei, jūs irgi tai pabrėžėte – daug labiau ir daug geriau įtraukti NVO ir Afrikos pilietinę visuomenę į procesą; taip pat minėjau diasporas, bet ir jos susijusios su šiuo dalyku. Nežinau, kokie praktiniai veiksmai buvo padaryti šiuo atžvilgiu, tačiau bet koku atveju manau, kad jie suteikia sėkmės šansą procesui, kurį pradėjote.

Toomas Savi, *ALDE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, 2007 m., deja, buvo antri metai iš eilės, kai išsivysčiusiame pasaulyje sumažėjo įnašai į oficialią vystymosi pagalbą. Todėl džiaugiuosi, kad pranešėja pakartojo būtinybę raginti Europos Sąjungos valstybes nares laikytis savo įsipareigojimų.

Manau, kad valstybės narės turi persvarstyti savo dabartinę pagalbą tikslinėms šalims, kadangi 2008 m. Tūkstantmečio vystymosi tikslų diagrama rodo, kad Afrika į pietus nuo Sacharos yra vienintelis regionas, smarkiai atsiliekantis nuo numatytos pažangos. Norėčiau pasinaudoti šia proga ir paraginti valstybes nares padidinti įnašą į Afrikos regioną į pietus nuo Sacharos, kuris yra mažiausiai išsivystęs visame pasaulyje. Taip pat tikslinės šalys ne visada imlios sąlygiškam ES paramos pobūdžiui. Turime toliau stengtis tas šalis labiau įtraukti.

Globalinė ekonominė krizė mus visus apsunkina, bet vis tiek turime nepamiršti ir paisyti to fakto, kad mažiausiai išsivysčiusios šalys yra ir labiausiai pažeidžiamos dabar. Dar daugiau – esant statiškai padėčiai Afrikoje, Europa vis labiau baiminasi imigracijos srautų, kurie gali pareikalauti daug gerovei skirtų lėšų. Daug išmintingiau spręsti besivystančių šalių žmonių problemas, kol tos problemos nevirto dideliais rūpesčiais, kuriuos turėsime spręsti čia, Europoje.

Wiesław Stefan Kuc, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Mr Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, vėl Europos Parlamente diskutuojame apie Afriką. Šiandien nekalbame apie karą, žmogaus teises ar pagalbą besivystančioms šalims. Vietoj to stengiamės apibendrinti dabartinę padėtį dėl Afrikos ir Europos Sąjungos partnerystės. Deja, ši partnerystė faktiškai neegzistuoja.

Kalbant sąžiningai, tikrai turime didžių siekių pasiekti supratimą ir bendradarbiavimą tarp Afrikos Sąjungos, Afrikos Sąjungos Parlamento ir Afrikos Sąjungos komisijos. Tačiau Afrika išlieka skurdžiausias žemynas mūsų planetoje, čia žmonės gyvena trumpiausiai pasaulyje, neregėtu mastu siaučia badas ir ligos, o švietimo ir sveikatos lygis, ypač skurdžiuose miesto rajonuose ir kaimuose, yra beveik nulinis.

Teigiamas Afrikos Sąjungos poveikis ekonominei situacijai yra toks menkas, kad iš esmės tai tik butaforinė organizacija, neturinti jokios įtakos kalbant apie kasdienių problemų sprendimą. Tai politikų, kurie naudojami ja globaliniame politiniame gyvenime, organizacija. Afrika – tai žemynas, turintis gausių gamtos išteklių,

kuriais naudojasi visas pasaulis. Tačiau tai neturėjo teigiamo poveikio, kad kiltų gyventojų gyvenimo lygis ar mažėtų skurdas. Įvairios organizacijos bando spręsti skurdo problemą, bet pažanga beveik nepastebima. Pranešėja M. Martens aiškiai konstatavo šį faktą.

Mes tikrai nežinome, kaip padėti Afrikai, o pranešime irgi nepateikta jokie sprendimo. Prisiminkime, kokia taiki vos per kelias dienas tapo kiaurai permerkta krauju Kenija. Kaip galime užtikrinti, kad įvairių šalių finansinė pagalba būtų tinkamai paskirstyta? Tai klausimas, kurį aptarėme prieš keletą mėnesių. Taip pat kalbėjome apie žingsnius, kuriuos žengia Kinija. Galbūt Kinija rado teisingą kelią? Turime atidžiai iširti šį kelią.

Luisa Morgantini, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, ES ir Afrikos strategija pirmiausia yra didelis iššūkis, metas mums parodyti, kad sugebame naujai pažvelgti į save ir savo politiką. Manau, mes vis dar turime labai atidžiai permąstyti savo santykius tarp dviejų žemynų ir savo vystymosi strategijas.

Tai ilgas procesas; negalime tikėtis visko išspręsti iš karto, ir jis labai sudėtingas, bet pirmiausia, mano nuomone, tai turi būti viską apimantis ir kolektyvinis procesas, vykdomas iš apačios į viršų – partnerystė tarp lygių.

Lisabonos aukščiausiasis susitikimas negalėjo aprėpti visos apimties galbūt dėl skubotumo, dėl kurio buvo įtrauktas šis klausimas, ir nei Europos Sąjunga, nei Afrikos Sąjunga nenorėjo ar negalėjo suteikti struktūrinio vaidmens parlamentams ir Afrikos ar Europos pilietinei visuomenei. Dabar jau praėjo metai nuo šio aukščiausiojo susitikimo, ir kaip tvirtai pabrėžiama M. Martens pranešime, mūsų Parlamentas, Afrikos Parlamentas ir pilietinė visuomenė vis dar neturi realaus žodžio nustatant strategiją.

Todėl labai svarbu – dar ir tam, kad įvykdytume Tūkstantmečio vystymosi tikslus siekdami nugalėti skurdą ir ligas ir dėl žemės ūkio ir švietimo vystymosi – kad viskas būtų įtraukta kartu su visais klausimais, kurie buvo iškelti – nuo žemės virtimo dykuma iki klimato kaitos ir energetikos.

Todėl labai svarbu, kad turėtume visišką nuosavybę ir demokratinę partnerystę, atvirą visuomenei ir neapsiribojančią tik vyriausybėmis ir komitetais. Mes, Europos Parlamentas, pageriname santykius su Visos Afrikos parlamentu ir nekęla abejonių, kad šie žingsniai į priekį turi teigiamos įtakos bendrai ES ir Afrikos strategijai.

Tačiau 2007 m. kilo abejonių dėl finansavimo. Ar bus rasta lėšų bendrai strategijai įgyvendinti? Kokia ateitis laukia AKR šalių ir Kotonu susitarimo? Kokie bus mūsų santykiai su kitomis organizacijomis – Pasaulio banku, Tarptautiniu valiutos fondu ir PPO? Dirbkime kartu, kad šios organizacijos taptų demokratiškesnės.

Apibendrinama, manau, kad turime rimtai įvertinti ir veržtis į priekį su šiuo iššūkiu todėl, kad Afrika – kaip sužinojome pastaraisiais metais – tai žemynas, turintis daug žmogiškųjų ir ekonominių išteklių, yra tikra partnerė. Fantastiška matyti – Komisijos narys L. Michel, kurį labai gerai pažįstu, tai žino – kad ten yra didelių turtų, o ne tik mirtis, destrukcija, karas, nors, žinoma, turime dirbti ties šiomis sritimis, kad sukurtume taiką ir demokratiją.

Bastiaan Belder, *IND/DEM frakcijos vardu.* – (NL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjai M. Martens už šį svarbų pranešimą. Gerai, kad Parlamentas ne tik pritaria partnerystės paskelbimui, bet ir tikrai mato apčiuopiamus rezultatus. To ir reikia Afrikai – sėkmingos partnerystės su Afrika pagrindams reikalingas geras valdymas ir žmogaus teisių užtikrinimas. Tai esminis dalykas žemyne, kuriame merai gali nuversti prezidentus, kuriame vienas prezidentas kenkė savo žmonėms, vykdydamas disidentų persekiojimą. Taryba ir Komisija turi paversti tai pagrindiniu prioritetu.

Kai paminiu gerą valdymą, galvoju ir apie Kinijos vaidmenį, kuris tik prabėgomis paminėtas šiame pranešime. Man dingteli, kad nėra jokios kritiškos pastabos apie kartais tragiškas Kinijos dalyvavimo Afrikoje pasekmes. Europos Sąjunga turbūt gali pasimokyti dėl 2 mlrd. EUR, kuriuos Kinijos ir Afrikos vystymosi fondas investuoja į Afriką. Tas faktas, kad Pekinas taip pat investuoja į tokias šalis kaip Zimbabvė, pasako viską apie Kinijos indėlį į ilgalaikę demokratiją ir gerą valdymą Afrikoje.

Taip pat turiu pasakyti pastabą pranešėjai. 46 paragrafe ji kalba apie Afrikos maisto saugumą ir apsirūpinimo maistu suverenumą. Mano nuomone, šioje rezoliucijoje trūksta įsigilinto ir problema, kuri egzistavo vienerius metus, būtent užsienio valstybių nuomojami ar perkami dideli žemės ūkio paskirties žemės plotai, kurių derlius, tenkantis užsienio investuotojams, jokiu būdu neatneša naudos nusilpusiems dėl prastos mitybos gyventojams. Tokios situacijos tikrai kelia sielvartą. Dar daugiau – šios investicijos neaprupina darbo vietomis.

Gaila, kad rezoliucijoje nekalbama apie šią ypatingą problemą, kuri šiuo metu vėl susilaukia daug žiniasklaidos dėmesio .

Michael Gahler (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, kaip *Ad hoc* delegacijos santykiams su Visos Afrikos parlamentu pirmininkas, šiandien naudodamasis proga norėčiau padėkoti daugeliui sprendžiant šią situaciją dalyvaujančių žmonių. Pirmiausia norėčiau padėkoti Marijai Martens, kuri parengė puikų pranešimą dėl pažangos, pasiektos sutartos ES ir Afrikos strategijos atžvilgiu. Antra, norėčiau padėkoti sprendžiant šį klausimą dalyvaujančioms institucijoms. Mes sugebėjome heksaloge – tai yra, dalyvaujant šešioms pašnekovams – pasiekti dviejų parlamentų supratimą. Abi Komisijos susitarė, kaip ir du parlamentai bei dvi tarybos. Kalbant apie Tarybą, norėčiau ypač išskirti teisės tarnybą, kuri visada buvo itin svarbi, kai kalbame apie tokius dalykus, kadangi bendros pozicijos šiuo atveju kartais išsiskiria. Tačiau po pirmojo susitikimo Adis Abeboje buvusiam antrajame susitikime šiandien mums pavyko įgyvendinti ir galiausiai susitarti dėl to, ką buvome sutarę dviejų parlamentų dalyvavimo klausimu.

Norėčiau pakomentuoti dėl to, ką pasakė gerb. Hutchinsonas. Kas iš tiesų vyksta? Taip, Afrikoje vyksta daug blogų dalykų. Tačiau man susidaro įspūdis – turbūt tai atsitiktinis dalykas – kad nuo susitarimo dėl šios bendros strategijos Afrika kitaip reagavo į valstybės perversmus. Mauritanijoje, Gvinėjoje, Bisau Gvinėjoje ir Madagaskare Afrika reagavo sustabdydama šių šalių narystę. To nenutikdavo praeityje. Anksčiau viskas būtų vykę kaip įprasta.

Šiuo atžvilgiu taip pat norėčiau pareikšti, kad mes, kaip Europos vyriausybės, taip pat turime atsižvelgti į šiuos faktus. Jei ši partnerystė pagrįsta bendromis vertybėmis, tuomet europiečiai taip pat turi reaguoti, kai afrikiečiai reaguoja, kuomet Afrikoje kas nors nepavyksta. Štai kodėl esu tikras, kad, jei mes, kaip parlamentai, labiau dalyvausime įgyvendinant šią strategiją ateityje, galėsime tai laikyti kaip šios partnerystės pridėtine verte.

Ana Maria Gomes (PSE). – (PT) Noriu pasveikinti M. Martens dėl šio svarbaus pranešimo ir pabrėžti, koks reikšmingas yra šio parlamento vaidmuo prižiūrint Bendros Afrikos ir ES strategijos ir atitinkamo veiksmų plano įgyvendinimą.

Buvo imtasi svarbių žingsnių kelių iš aštuonių partnerystės, dalyvaujančių strategijoje, atžvilgiu, konkrečiau – dėl bendrų ekspertų grupių ir įgyvendinimo komandų sudarymo ir dialogo pradėjimo, atsižvelgiant į šias partnerystes.

Tačiau apgailestauju, kad baigiantis pirmiesiems metams, kai kurios partnerystės vis dar yra darbo metodų apibrėžimo procese ir dar neparengė deliverables, tvarkaraščių ar biudžeto asignavimų.

Tikiuosi, kita bendra pažangos ataskaita bus daug konkretnė nei pirmoji, kai bus pristatomi rezultatai ir nurodomi finansiniai paketai. Itin svarbu, kad būtume budrūs dėl pagarbos išsipareigojimams, kuriuos priėmė Europos Sąjunga ir jos valstybės narės, prasme, turint tikslą atrinkti Tūkstantmečio vystymosi tikslus. Taip pat turime užtikrinti, kad globalinė recesija, kuri veikia kiekvieną, nesudarytų neproporcingai daug sunkumų Afrikos šalims ir tautoms, turint omenyje, kad jos ir taip yra labiausiai pažeidžiamos.

Vystymasis ir demokratinis valdymas Afrikoje turi sudaryti visų mūsų išėjimo iš krizės strategijos dalį. Šiuo atžvilgiu turime matyti visų partnerystės sričių didesnę pažangą, įskaitant tas, kurios politiškai jautresnės, tokios kaip valdymas ir žmogaus teisės.

Europos Parlamento vaidmuo šiame procese turi būti sustiprintas oficialiai jam suteikiant priežiūros funkcijas ir įtraukiant jį į strategijos įgyvendinimo komandų darbą. Taip pat labai svarbu užtikrinti subjektų, atstovaujančių tiek Europos, tiek Afrikos pilietinėms visuomenėms, dalyvavimą šiame procese, ypač nacionalinius parlamentus, NVO ir žiniasklaidą.

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau atkreipti dėmesį į tris šių diskusijų klausimus. Pirmiausia 2007 m. gruodžio mėn. Europos Parlamentas priėmė naują ES ir Afrikos strategiją, kurios tikslas – užtikrinti abiejų pusių lygybę. Pagrindinis šios strategijos tikslas buvo sumažinti skurdą Afrikos šalyse. Tačiau praeitais metais šioje srityje buvo pasiekta nedidelė pažanga.

Antra, deja, besitęsianti finansinė ir ekonominė krizė gali pabloginti situaciją, su kuria susiduria Afrikos šalys. Pirmaujančios pasaulinės finansinės institucijos pateikia tokias prognozes: 2009 m. TVF numato, kad pasaulio BVP sumažės 1 proc., o Pasaulio bankas apskaičiavo, kad – kris 2 proc. PPO prognozuoja 9 proc. pasaulio prekybos vertės kritimą. Tai bus pirmas kartas per penkiasdešimt metų. Krizė, su kuria susiduria labiausiai išsivysčiusios šalys, pasak TVF, toliau veiks besivystančias šalis, įskaitant Afrikos šalis, o didėjantis nedarbas ir skurdas gali sukelti pilietinius neramumus, o kai kuriais atvejais net karą.

Tikiuosi, kad turint omenyje šią krizę ir jos atgarsius, kuriuos toliau jausime kelis ateinančius metus, ES ir Afrikos bendradarbiavimo strategija reikiama pasikeis, kad užkirstų kelią tiems pilietiniams neramumams ar galbūt net ginkluotam konfliktui, kurį gali sukelti globalinė ekonominė krizė.

Juan Fraile Cantón (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, 2007 m. gruodžio mėn. Lisabonoje valstybės vadovai arba Europos Sąjungos vadovybė priėmė Bendrą Afrikos ir ES strategiją ir pirmąjį jos veiksmų įgyvendinimo planą.

Šią strategiją lėmė trys faktai. Pirmasis buvo tas, kad Afrikos žemyne taikos procesai ir laipsniškas demokratinių sistemų tvirtėjimas egzistuoja greta nuolatinių konfliktų, pavyzdžiui, konflikto Darfure, aukštų skurdo lygių ir tokių situacijų, kaip masinė nelegali imigracijos banga, atsiradimas.

Antrasis faktas tas, kad Afrikos dalis į pietus nuo Sacharos yra skurdžiausias planetos regionas. Gyventojų gyvenimo trukmė trumpa, žemi švietimo ir raštingumo lygiai ir didelis demografinis gausėjimas. Trys šimtai milijonų žmonių gyvena už mažiau nei 1 EUR per dieną.

Trečiasis faktas tas, kad Afrika yra fizinė didelių pandemijų buvimo vieta – vieta, kur gyvena daugiau kaip dvi trečiosios užsikrėtusiųjų AIDS ir 90 proc. mirčių priežastis yra maliarija.

Praeitais metais pasiekėme menką pažangą mūsų pačių nustatytų tikslų atžvilgiu ir turėdami omenyje tai, kad veiksmų planas apima laikotarpį iki 2010 m., privalome nedelsdami imtis veiksmų dviejose svarbiose srityse. Pirmą, turime bendradarbiauti dėl demokratinio valdymo, institucijų stiprinimo ir pilietinės visuomenės vaidmens didinimo, ypatingą dėmesį skirdami lyčių politikai. Antra, turime bendradarbiauti, siekdami spręsti pagrindinių socialinių poreikių problemas, kovoti su badu ir leisti veikti vystymosi programoms švietimo, sveikatos ir priegios prie pagrindinių išteklių, pavyzdžiui, vandens, srityse.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, partnerystė, kurią šiandien aptariame, yra atsakas į Afrikos poreikius, nes ji teikia paramą demokratizacijos procesui ir žmogaus teisėms Afrikos šalyse ir tuo pačiu metu užtikrina tvirtą, dvišalį dalyvavimą kovoje su klimato kaita ir energetikos saugumo srityje.

Šiandien, turint omenyje didėjančią globalinę bendrą priklausomybę ir bendrą atsakomybę, mums taip pat reikia įsipareigojimo iš potencialiai silpnesnių partnerių pusės. Kaip pavyzdį imkime kovą su klimato kaita. Nors Afrika mažiausiai prisideda prie atmosferos teršimo, ji labiausiai jaučia atgarsius. Štai kodėl turime įtraukti Afrikos šalis į kovą su klimato kaita, ypač didžiausio įmanomo atsinaujinančių energijos šaltinių, kuriomis disponuoja šios šalys, naudojimo prasme.

Kai kurios šalys turi tikslą įtraukti Afrikos šalis į savo įtakos zoną. Taip neturi atsistoti. Nereikia, kad Afrika būtų kontroliuojama. Jai ne kontrolės reikia, jai reikia mūsų pagalbos ir paramos. Tuo pačiu metu turime traktuoti Afriką kaip lygią partnerę, o ne tiesiog finansinės pagalbos gavėją. Vienodos sąlygos skatina didesnę atsidavimo lygį.

Louis Michel, Komisijos narys. – (FR) Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti visiems kalbėtojams.

Džiaugiuosi, kad esame patenkinti pirmaisiais rezultatais, bet, savaime aišku, to negana. Turime suprasti, kad tai tetrunka vienerius metus ir kad 2009 m. turime judėti į priekį.

Pritariu įvairių kalbų elementams, o iškelti klausimai visiškai atitinka mano įsitikinimus. Akivaizdu, kad negali būti vystymosi, jei nėra nuosavybės, kaip sakė A. Hutchinson ir L. Morgantini. Lygiai taip pat akivaizdu, kad nacionalinių parlamentų ir pilietinės visuomenės vaidmuo yra itin reikšmingas.

Dar daugiau – apgailėstauju, kad nebuvo įmanoma atlikti išsamios institucinių mechanizmų, turinčios įtakos Parlamento atsakomybei dėl vystymosi politikos, reformos. Pamenu, jūs prašėte, kad šalies strateginiai dokumentai būtų aptariami ne tik čia, bet ir partnerių nacionaliniuose parlamentuose. Europos Taryba neleido man to padaryti – štai kodėl nusiunčiau šalies strateginius dokumentus Jungtinei parlamentinei asamblėjai. Šiuo kanalu jūs toliau siuntėte juos įvairiems Europos parlamentams, bet visa tai netampa kokia nors institucine taisykle, ko aš nuoširdžiai norėjau. Primindamas noriu pridurti, kad tai ir toliau bus vienas iš mano absoliučiai prioritetų todėl, kad pasiektume milžiniškos pažangos, jei Europos vystymosi fondai būtų įtraukti į biudžetą. Kol jie nebus įtraukti į biudžetą, mes vis dar turėsime menkas priežastis neleisti Parlamentui atlikti vaidmens, kurį jis turėtų atlikti, dėl ko Komisijos narys, atsakingas už vystymąsi, kartais gali jaustis bejėgis. Būtų daug paprasčiau, jei galėčiau aptarti prioritetus, programas ir projektus čia, Parlamente, galėčiau judėti į priekį, sustiprintas šito palaikymo. Deja, kol kas taip nėra. Tikiuosi, kad mes iki to dar prieisime.

Nenoriu peršokti ir klausimų, kurie man neatrodo teisingi. Primenu jums, kad praeitais metais Europos lygiu mes nustatėme Komisijos ir valstybių narių įnašą, žinodami, kad kiekvienas prisideda prie 46 mlrd. EUR. Tačiau atsilikame nuo 1,7 mlrd. EUR programos arba, galima sakyti, nuo nustatyto tikslo. Aš tuo visai nepatenkintas ir manau, kad turėsime kovoti dėl to ateityje. Parlamentui reikės būti tikru ambasadoriumi dėl šios žinutės ir daryti spaudimą. Mums reikės visos turimos jėgos politiniu lygiu tiesiog tam, kad priverstume valstybes nares laikytis 2005 m. įsipareigojimų. Tai nebus lengva. Vis dar prisimenu kovą dėl milijardo dėl maisto gamyklos. Tai nebuvo lengva, bet mes turime geras sąlygas. Gavome papildomą milijardą, tačiau jis buvo paskirstytas per trejus metus vietoj dvejų. Tačiau, laimei, projektai juda į priekį ir įgyvendinimas stumiasi į priekį teigiama linkme. Todėl aš, aišku, esu ramus.

Mes neketiname vėl atnaujinti DAC klausimų. Svarstomi keli pakeitimai *à la marge*, pavyzdžiui, dėl taikos palaikymo misijos.

(FR) Todėl neturime ketinimo vėl atnaujinti tų diskusijų. Ir dar – turiu pasakyti, kad esu labai atsargus. Aš nesu už šios diskusijos atnaujinimą todėl, kad, jei tai padarysime, jūs net pamatysite kai kurias valstybes nares dalyvaujant tam, kad įtrauktų bet ką ir viską į biudžetą dėl šito dalyko.

Turiu jums pasakyti, gerb. Cook, nesutinku, kai sakoma, kad praradome savo idealus. Nemanau, kad taip yra. Manau, jums tereikia išgirsti balsus šiuose Rūmuose, kad suvoktumėte, kad mes vis dar labai įsipareigoję ginti besivystančias šalis. Neteisinga sakyti, kad neprisidedame prie sprendimo. Akivaizdu, kad negalima tikėtis, kad galime išspręsti viską, bet mane šiurpulys ima pagalvojus, koks skurdus būtų pasaulis be Europos pagalbos.

Visiškai sutinku, kad to nepakanka, bet tai sudaro 57 proc. viso pasaulio pagalbos. Deja, nemanau, kad galime dabar apie tai diskutuoti, bet žinojimas, ar Europos pagalbos teikimas iš mūsų valstybių narių ar Komisijos vis dar pasiekia tikslus ir vis dar yra veiksmingas – ar tai geras darbo būdas – jau kitas reikalas. Norėčiau, kad šios diskusijos grįžtų prie klausimo skirti ar neskirti biudžeto paramos ir netaikyti sąlygiškumų todėl, kad, kaip ir jūs, nesu labai įsitikinęs dėl šių dalykų.

Vis dar reikia tvirčiau žinoti, ko norime. Jei norime, kad vyriausybė užmegztų ryšius su pilietine visuomene ar priartėtų prie savo gyventojų ar savo parlamento kai kuriais atvejais tam, kad dalyvautų, turime pripažinti, kad vis tiek privalome nustatyti sąlygas. Taip yra todėl, kad kartais neužtenka tiesiog pasakyti vyriausybei „tikimės, kad jūs tai padarysite“, karštai prašyti ar tiesiog draugiškai siūlyti. Klausimas, susijęs su sąlygiškumais – man nepatinka žodis „sąlygiškumas“, man labiau patinka kalbėti apie kriterijus – vis dar svarbus. Pavyzdžiui, kai kalbate apie profilį, manau, vis visai normalu galėti jį nustatyti. Tas profilis nebuvo naudojamas tam, kad būtų nustatytas biudžetas dėl iniciatyvos. Mums vis dar visai normalu analizuoti kiekvienos šalies valdymo profilius, kai rengiamės suteikti jiems iki 25 ar net 30 proc. papildomų finansinių paskatų. Visos šios diskusijos vis dar atviros. Nenoriu jų užbaigti, bet aš tikrai tikiuosi, kad kada nors galėsime taip padaryti.

Neturėsiu galimybės kalbėti apie tai, kas susiję su Kinija. Akivaizdu, jog manau, kad tai gera diskusija. Aišku, manau, kad besivystančios šalys turi teisę paskelbti konkursą dėl norimo bendradarbiavimo. Afrika jau nėra išimtinė Europos teritorija ir tai labai gerai. Tai laikau labai reikšmingu dalyku.

Tikrai patartina ištirti vystymosi politikos, nustatytos tarp Kinijos ir Afrikos, kokybę. Negalime jų kritikuoti už tai, kad jos tai daro, bet galime stebėtis. Pavyzdžiui, jau kelis mėnesius gaunu pranešimus apie Kinijos sutartis Kongo Demokratinėje Respublikoje. Nesakau, kad tai blogos sutartys. Tiesiog sakau, kad daugelis klausimų nusipelno atsakymų. Šiuo metu bandome į juos atsakyti, ypač į valstybės garantijos klausimą, todėl, kad tai susitarimas, sudarytas su privačia bendrove. Taip pat nagrinėjame paskolų procentinę išraišką lyginant su dovanomis, tą faktą, kad nebuvo skelbta konkurso ir tą faktą, kad tai beveik tokia pati suma, kaip šalies skola Europos valiutos fondui. Tai klausimai, kuriems turi būti ieškoma sprendimo, bet ne smerkiant šios rūšies santykius. Afrikos šalys turi teisę sudaryti partnerystės susitarimus ir su kinais. Aš negrįšiu prie šito klausimo.

Manau, gerb. L. Morgantini, kad jūs palietėte kelis klausimus, kuriuos jau buvo iškėlęs A. Hutchinson. Akivaizdu, kad reali problema visada bus siekiant užtikrinti, kad mūsų ir besivystančių šalių santykiai taptų tikra partneryste. Manau, kad Lisabonos aukščiausiojo lygio susitikimas buvo didelis žingsnis į priekį todėl, kad mes bent įtraukėme į dokumentų tekstus naujos lygių partnerių filosofijos pradmenis teisių ir pareigų prasme.

Tačiau mes akivaizdžiai to visapusiškai dar nepasiekėme ir tai vienas iš klausimų, susijusių su nuosavybe ir – kur įmanoma – su biudžeto parama. Jis susijęs su nuosavybe per pilietinę visuomenę ir diskusijas parlamentiniu lygiu. Manau, esate teisūs, kad tai tos sritys, ties kuriomis privalome dirbti.

Jūs uždavėte kitą klausimą, kuris man tikrai kelia susirūpinimą, ir kuris, mano nuomone, yra esminė diskusijų tema. Klausimas skambėjo taip: „Kaip galime pasiekti geresnį harmonizavimą: priversdami žmones geriau dirbti kartu, geriau paskirstydami darbą, geriau remdami globalinę vystymosi politiką su įvairiais partneriais; koks Pasaulio banko, Pasaulio prekybos organizacijos, Tarptautinio valiutos fondo, Komisijos ir visų didelio masto aukotojų vaidmuo?“

Tiesa, kad šiuo metu – kaip buvo pasakyta kitame susitikime – esama dubliavimosi ir pasikartojimų. Egzistuoja net konkurencija, bet tai ne visada naudinga konkurencija. Galiu pasakyti jums, kad per pastaruosius dvejus metus padaryta didelė pažanga, ypač su Pasaulio banku. Galiu jums pasakyti, kad matydamas naują nuostatą, strategiją ir filosofiją, kurias jaučiu Pasaulio banke, tampa optimistu. Todėl yra vietos kitokios rūšies bendradarbiavimui; bendradarbiavimui su įvairiais partneriais ir aš manau, kad jūs tikrai palietėte esminį momentą, į kurį mums reikės pažvelgti atidžiau.

Žinoma, geras valdymas yra svarbus elementas; tai priežastis, kodėl numatėme nuostatą dėl valdymo paketo.

Gerb. Gomez iškėlė svarbią finansinės krizės poveikio ekonominei ir socialinei situacijai besivystančiose šalyse temą. Beveik visi ekspertai dabar sutaria sakydami, kad bus mažiausiai 2 proc. plėtros nuosmukis, tai sudaro iki 50 mln. prisidėsiančių skurstančių žmonių. Turime tai labai gerai suprasti.

Turint omenyje mus, aš būsiu labai patenkintas, jei valstybės narės laikysis pažadų, kuriuos padarė 2005 m. Patikinu jus, kad kartu turėsime labai smarkiai kovoti, kad priverstume valstybes nares taip elgtis.

Antra, rengiu komunikatą – balandžio paketą, kurį žadėjau – peržengiantį viešąją pagalbą vystymuisi. Jame bus dedamos pastangos mobilizuoti daugelį Komisijos sekcinių biudžetų vystymosi politikai. Turiu pasakyti jums, kad yra tikrai įdomių iniciatyvų. Taip pat dirbu su Europos investicijų banku dėl šio paketo, ypač dėl palankios infrastruktūros, siekiant bandyti greitai plėtoti iniciatyvas ir turėti gana greitą poveikį. Su šiuo paketu atvyksiu į Parlamentą balandžio mėn. Tik norėčiau pasakyti, kad vis dar turiu pakalbėti apie vieną labai svarbų klausimą – pilietinės visuomenės ir nacionalinių parlamentų reikšmę.

Tuo ir baigsiu. A. Hutchinson kartą pasiūlė, kad kai kurie eksperimentai gali būti atlikti su Rūmų nariais ir galbūt valstybių narių parlamentų nariais, vykti, kur tik įmanoma, rengiant diskusijas dėl šalių strateginių dokumentų. Turėjau galimybę tai padaryti trijose skirtingose šalyse. Labai gerai pavyko, bet akivaizdu, kad gerai pavyko todėl, kad šiose trijose šalyse turėjome vyriausybės paramą, nes be tokios paramos šiuo klausimu yra itin sunku. Todėl manau, kad jūs esate teisūs: parlamentinių veiksnių mobilizavimas tikrai yra vienas iš prioritetų. Bet kokiu atveju, patikėkite manimi, padarysiu viską, kas mano galioje, kad tai užtikrinčiau.

Maria Martens, pranešėja. – (NL) Gerb. pirmininke, iš tikrųjų neturiu ką daugiau pridurti. Tai pirmosios diskusijos apie strategijos įgyvendinimą. Padarėme pradžią, bet vis dar esame pradžioje. Vis dar reikia labai daug ką nuveikti. Afrika išlieka skurdžiausias žemynas. Jūs visi pažymėjote, kas kelia mums susirūpinimą ir su kokiais iššūkiais susiduriame, ar tai būtų susiję su taika ir saugumu, ekonomine plėtra, geru valdymu, kūrimo galimybe ar parlamentų ir pilietinės visuomenės reikšme. Komisijos narys padarė reikiamas pastabas šiuo atžvilgiu.

Norėčiau padėkoti jums, mano kolegos nariai, taip pat gerb. Komisijos nariui ir mūsų kolegoms iš Visos Afrikos parlamento. Mes ir toliau stebėsime šį procesą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas įvyks antradienį, 2009 m. kovo 24 d.

18. TVT sutartys (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – trumpas pranešimų, iš viso aštuonių, pristatymas, todėl maloniai paprašyčiau visų narių tvirtai laikytis kalbai skirto laiko dėl šios konkrečios procedūros, taip pat paprašyčiau Komisijos atsakinėti glaustai, priešingu atveju turėsime problemų dėl darbotvarkės laikymosi. Tai padės ir vertėjams.

Kitas klausimas – A. Hutchinsono pranešimas (A6-0085/2009) Vystymosi komiteto vardu dėl TVT sutarčių (2008/2128(INI)).

Alain Hutchinson, pranešėjas. – (FR) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, ponios ir ponai, beveik trejus metus Europos Sąjunga ir valstybės narės buvo išipareigojusios gerinti mūsų bendradarbiavimą su

besivystančiomis šalimis. Buvo daug kas padaryta, bet esama stipraus pasipriešinimo, svarbiausia pačiose valstybėse narėse, todėl dar turi būti pasiekta milžiniška pažanga.

Galimybė naudotis sveikatos priežiūra ir pagrindiniu švietimo lygiu – tik svajonė milijonams žmonių, daugelis iš jų yra moterys. Kiekvieną dieną 72 mln. vaikų – daugiausia mergaičių – neina į mokyklą. Kiekvieną minutę, nuo komplikacijų, susijusių su nėštumu ar gimdydama, miršta moteris, tuo tarpu vaikas miršta kas tris sekundes nuo ligos, kuriai gydytojas galėjo lengvai užkirsti kelią.

Vertinant iš geografinės perspektyvos, būtent Afrikos dalis į pietus nuo Sacharos, kaip, beje, ką tik prisiminėme, ir toliau išgyvena katastrofišką situaciją, ir jei reikalai klostysis taip kaip dabar, yra rizikos, kad tai tęsis dar daug metų.

Atsižvelgiant į tai, teisinga, kad biudžeto parama, tai yra finansinė pagalba, tiesiogiai įtraukta į ją turinčių gauti šalių biudžetą, galėtų naudingai prisidėti prie labiau nuspėjamos pagalbos, nukreiptos į prioritetinius sektorius, todėl efektyvesnės, teikimo. Štai kodėl Komisija priėjo prie išvados sudaryti Tūkstantmečio vystymosi tikslų (TVT) sutartis, kurias ji ketina siūlyti tam tikroms šalims tam, kad paskirtų fondus šešerių metų laikotarpiu ir nustatytų metinę priežiūrą, kuri pabrėžia rezultatų pasiekimą sveikatos ir švietimo srityse.

Mūsų pranešime pabrėžiama tokios iniciatyvos svarba, bet taip pat kyla daugybė klausimų, kuriems reikalingi aiškūs atsakymai. Pavyzdžiui, kokius kriterijus pasiūlys Komisija, kuriuos besivystančios šalys turės atitikti siekdamas sudaryti tokios rūšies sutartį? Kokia bus tokio projekto gyvavimo trukmė ir kokios bus jo įgyvendinimo sąlygos? Taip pat norėtume pabrėžti, kad Komisija dar nepaskelbė jokio oficialaus komunikato šia tema; jei norite žinoti daugiau, šiuo metu nėra jokių vidinių dokumentų, į kuriuos būtų galima žvilgtelti, tik pagrindinė informacija, kurią galima rasti Vystymosi komiteto tinklalapyje.

Nors Komisijos biudžeto parama turi kelias teigiamas savybes, pavyzdžiui, ji susieta su rezultatų siekimu sveikatos ir švietimo srityje, paprastai planuojama per trejus metus, turite žinoti, kad ji toli gražu visai netobula. Pavyzdžiui, primenu jums, kad Komisija, kaip ir dauguma kitų pagalbos teikėjų, biudžeto paramą suteiks tik šalims, kurios įgyvendino Tarptautinio valiutos fondo programą. Situacija yra ypač problemiška, kai žinome, kad tokios programos gali riboti vyriausybės pajėgumą investuoti į vystymąsi, kai nustatyti pernelyg ambicingi tikslai, ypač kai kalbama apie infliaciją ir biudžeto deficitą.

Net jei Komisija nusprendžia teikti biudžeto paramą ilgą laiką, nėra garantijų, kad ši pagalba pati savaime netaps biurokratinių procedūrų objektu, kurios, kaip žinome, lemia didelius vėlavimus išmokant.

Galiausiai biudžeto parama kenčia dėl didelio skaidrumo trūkumo, turint omeny ir dalyvaujančias šalis, ir jų gyventojus. Finansavimo susitarimai retai būna vieši, o ir Komisija savaime neįtraukia pilietinės visuomenės organizacijų ir parlamentų narių į savo dialogus su besivystančių šalių vyriausybėmis, kaip minėjome anksčiau.

Nepaisant to, šiandien plačiai pripažįstama, kad efektyvumo labai vystymasis turi būti ne tik vyriausybių rankose, bet ir besivystančių šalių tautų rankose.

Apibendrinant TVT sutarčių projektas bus tik proga pagerinti teikiamos pagalbos efektyvumą, jei ji labai aiškiai apibrėžta kartu su jos tinkamumo, vykdymo ir vertinimo sąlygomis. Todėl mūsų pranešime pabrėžiama iniciatyvos svarba, raginamas atsargumas ir pabrėžiamas poreikis Komisijai būti daug aiškesnei dėl savo ketinimų ir atsakyti į konkrečius klausimus, iškeltus pranešime.

Nenoriu baigti akimirksniu nepaliesdamas Auditorių teismo naujo Specialaus pranešimo dėl Europos Komisijos vystymosi pagalbos Sveikatos tarnyboms Afrikos dalyje į pietus nuo Sacharos. Pranešimo išvados kelia nerimą. Vertindami finansiniu požiūriu, matome, kad viešosios pagalbos įnašai į sveikatos sektorių nepadidėjo nuo 2000 m. Dar daugiau – pasirodo, kad biudžeto parama buvo labai mažai panaudota sveikatos sektoriui Afrikoje į pietus nuo Sacharos. Todėl, gerb. Komisijos nary, suprantate, kodėl pranešime grįžtame prie idėjos, kad mums absoliučiai būtina labiau susitelkti ties sveikatos sektoriumi, taip pat, kad nėra jokių garantijų, jog būtent TVT sutartys sudarys mums sąlygas tai pasiekti.

Louis Michel, Komisijos narys. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia noriu padėkoti Vystymosi komitetui ir jo pranešėjui A. Hutchinson už šį pranešimą, kuris grįžta prie bendrų klausimų ir rūpesčių.

Reikia daugiau ir geresnės vystymosi pagalbos, jei norime pasiekti Tūkstantmečio vystymosi tikslus (TVT) iki 2015 m., taip pat pagalbos, kuri yra daug labiau nuspėjama ir mažiau kintama, kaip labai teisingai primenama jūsų pranešime.

Šios pastangos bus akivaizdžiai daromos naudojant daugybinių priemonių derinį. Tačiau mano nuomone, šalyse, kurios tai leidžia, biudžeto parama, bendra ar sekinė, išlieka geriausiai pritaikyta ir tinkamiausia priemonė.

Biudžeto parama yra geriausias būdas stiprinti nacionalines sistemas ir procesus, didinti šalių nuosavybę, lengvinti harmonizavimą, mažinti operacijų sąnaudas ir taip pagerinti viešųjų išlaidų valdymą ir paspartinti vystymosi tikslų įgyvendinimą.

Komisija jau smarkiai padidino biudžeto paramos naudojimą ir padarys taip vėl kitų šešerių metų laikotarpiu pagal dešimtojo Europos vystymosi fondo (EVF) programą. Būtent tam, kad padarytų šią priemonę veiksmingesnę ir labiau nuspėjamą, Komisija, tardamasi su valstybėmis narėmis ir kitais tarpininkais, sugalvojo ilgesnį laiką trunkančią biudžeto paramos formą, kurią pavadino TVT sutartimi, šalims, kurios atitinka tam tikrus kriterijus: geri ankstesni rezultatai, patikimas viešųjų finansų valdymas, tinkama sekinė politika ir pan. TVT sutartis yra natūrali bendro biudžeto paramų evoliucija, ne tik todėl, kad ji labiau nuspėjama, bet svarbiausia, kad ji susikoncentravusi į rezultatus ir gali turėti atsaką, kuris priklauso nuo veiksmų. Tai valstybės partnerės, kurios įsipareigoja sutelkti savo politiką, taigi ir išlaidas, atsižvelgdamos į TVT.

TVT sutartis siūlo šiuos pagrindinius elementus: šešerių metų įsipareigojimą, tai visi šešeri metai, o ne įprasta trejų metų trukmė bendro biudžeto paramai; garantuotą, nustatytą mažiausiai 70 proc. visų įsipareigojimų mokėjimą, su sąlyga, kad nebus pažeistos sąlygos, pagal kurias sueina mokėjimų terminai arba jie tampa ypač svarbūs ir esminiai bendradarbiavimo elementai; kintamą komponentą iki 60 proc., skirtą tam, kad būtų atlygintas darbas, turint tikslą pasiekti TVT ir susieti su rezultatų rodikliais, daugiausia sveikatos ir švietimo srityse, taip pat pažanga valdant viešuosius finansus.

Šalys yra tinkamos, jei jos jau praktiškai patenkinamai pritaikė biudžeto paramą, kaip dalį devintojo EPF, taip pat tos, kurios rodo tvirtą įsipareigojimą užtikrinti priežiūrą ir pasiekti TVT. Tai tam, kad būtų pagerintas šalių, kuriose donorai taiko savo koordinavimą, biudžeto išteklių valdymas.

Įvertinusi dešimt šalių, Komisija sudarė TVT sutartis septyniuose iš jų: Burkina Faso, Ganoje, Malyje, Mozambike, Ruandoje, Ugandoje, Tanzanijoje ir Zambijoje. Šias programas valstybės narės pristatė ir skyrė praeitą gruodžio mėn. Jau pasirašytos trys sutartys: Zambijos ir Ruandos – kurias aš pats pasirašiau – taip pat Malio. Kitos bus pabaigtos per kelias ateinančias savaites. Visos kartu šios septynios programos sudaro apytiksliai 1,8 mlrd. EUR. Kitaip tariant, apie 50 proc. visos bendros biudžeto paramos ir apie 14 proc. dešimtosios EPF sumos nacionalinėms nurodančioms programoms.

Suprantama – iš tiesų jūsų pranešimas tai skatina – kad reikia stengtis išplėsti šią priemonę į kitas šalis, įskaitant ne AKR šalis, pagal iš šių pirmųjų šalių gautą patirtį. Akivaizdu, kad turėsime taikyti kitus požiūrius šalims, kurios vis dar netinkamos biudžeto paramai, bet TVT sutartis jau sudaro reikšmingą įnašą gerinant pagalbos veiksmingumą ir spartinant pažangą Tūkstantmečio vystymosi tikslų įgyvendinimo link.

Pirmininkas. – Pristatymas baigtas.

Balsavimas įvyks antradienį, 2009 m. kovo 24 d.

Raštiški pranešimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Toomas Savi (ALDE), raštu. – TVT sutartys teikia vilčių padaryti reikšmingą postūmį aiškesnio plano link įgyvendinant Tūkstantmečio vystymosi tikslus. Žinoma, svarbu, kad tų sutarčių potencialo nesumažintų Komisijos besaikės administracinės procedūros, kaip pažymėjo pranešėjas.

ES vystymosi pagalbos sąlygiškas pobūdis galėtų dominuoti, jei ES veiktų monopolyje kaip vienintelė vystymosi pagalbos teikėja. Pavyzdžiui, šiuo metu mūsų pastangos Afrikoje yra tam tikra prasme bergždžios, nes Kinijos Liaudies Respublika vykdo „politinį dempingą“, kai teikia pagalbą be jokių reikalavimų pereiti prie demokratijos, teisių užtikrinimo ir pagarbos žmogaus teisėms.

Kai kurios Afrikos vyriausybės gali išlaisvinti Komisiją nuo sprendimo apie reikalo esmę ignoruodamos mūsų vystymosi pagalbos siūlymą, kas yra itin pavojinga, kadangi taip prarandame galimybę parodyti toms šalims teisingą kryptį.

Norėčiau paprašyti Komisijos spręsti šią problemą supaprastinant tvarką ir taip pat išlaikant pakankamą teikiamų išteklių išmokų kontrolę.

19. Subrangos įmonių socialinė atsakomybė gamybos grandinėse (trumpa prezentacija)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – L. Lehtineno pranešimas (A6-0065/2009) Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto vardu dėl subrangos įmonių socialinės atsakomybės gamybos grandinėse (2008/2249(INI)).

Lasse Lehtinen, pranešėjas. – (FI) Gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, subrangos grandinės yra įprastas dalykas versle. Jos padeda veiksmingai ir lanksčiai organizuoti darbą. Jos labai svarbios vidinei rinkai, kad ši tinkamai funkcionuotų ir sudarytų būtina ekonominių ir logistinių tinklą.

Tačiau rinkų gyvybingumo ir vartotojų apsaugos labai labai svarbu taikyti teisės aktus, kad nustatytume pagrindines rangovų ir subrangovų atsakomybės sritis. Šiame pranešime Komisija raginama kurti aiškią teisinę priemonę, nustatančią rangovo atsakomybę Europos lygiu, taip pat gerbiant kitas teises sistemas, veikiančias valstybėse narėse, ir subsidiarumo bei proporcingumo principus.

Aštuonios valstybės narės jau turi veikiančius teisės aktus šiuo klausimu, bet mes taip pat turime sugebėti reguliuoti santykius ir tarp subrangovų grandinių Bendrijos lygiu. Bendros Europos problemos turi būti sprendžiamos, vadovaujantis bendromis taisyklėmis. Priešingu atveju tos šalys, kurios nėra sureguliusios šios verslo srities, gali iškraipyti konkurenciją kitų sąskaita.

Todėl tai nėra tik darbuotojų apsaugos klausimas, o įmonių, kurios laikosi taisyklių, konkurencingumo apsaugos klausimas. Žodžiu, tai pilkosios ekonomikos prevencija. Kol subrangovų grandinės atsiradęs slaptas būdas nekelti atlyginimų ir vengti mokėti mokesčius ir socialines įmokas, našta teks mokesčių mokėtojui ir konkuruojančioms įmonėms, kurių dauguma yra mažosios ir vidutinės. Subrangovams, kurie dažnai yra mažosios įmonės, taip pat reikia taisyklių, kai jie dirba labai dideliems rangovams.

Mes jau matėme, kad konkrečios šalių sistemos veikia taip pat kaip prevencinės jėgos. Darbdavių pareigų nepaisymo slenkstis bus aukštesnis, jei žmonės tikėtis būti nubausti už baudžiamąją veiklą.

Visų europiečių interesai susiję su tvirtu minimalių įdarbinimo sąlygų ir aiškių taisyklių laikymusi. Tuomet darbo jėga gali užtikrintai judėti iš vienos šalies į kitą, įmonės gali pasitikėti sutartimis, o vartotojai gali būti tikri, kad produkto ar paslaugos kaina yra teisinga ir buvo skaidriai nustatyta. Tai nesutapimas, kad pranešime kalbama konkrečiai apie įmonių socialinę atsakomybę.

Louis Michel, Komisijos narys. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Komisija labai pritaria šiam pranešimui.

Nepaisant to, kokia reikšminga gali būti subranga produktyvumui ir konkurencingumui didinti, mes visiškai pripažįstame veiksmingų priemonių poreikį, siekdami užtikrinti, kad ji neskatinų ir nebūtų priežastis nesilaikyti įdarbinimo sąlygų, ypač kai yra ilgos subrangos grandinės. Reikalingos tam tikros veiksmingos, atgrasančios bausmės, siekiant užtikrinti, kad subrangovai visapusiškai vykdytų teisinius ir sutartinius įsipareigojimus, ypač kalbant apie darbuotojų teises. Didesnis skaidrumas subrangos procese lems didesnę bendrą darbuotojų teisių apsaugą – tai klausimas, kuris Komisijai yra – ir liks – labai svarbus, kaip žinote.

Nors galiu pritarti jūsų bendram principui, pagal kurį Europos problemoms reikia Europos sprendimų, norėčiau būti atsargesnis dėl išvados, pateiktos pranešimo 14 paragrafe, kuriame teigiama, kad problema gali būti išspręsta tik nustatant aiškią teisinę priemonę, numatančią bendrą ir atskirą atsakomybę Europos lygiu.

Atrodo, kad pranešimo 15 paragrafe einama ta pačia kryptimi. Jame raginamas tokios Bendrijos priemonės pridėtinės vertės ir įvykdymo poveikio vertinimas. Kalbant apie raginimą Komisijai užtikrinti veiksmingą direktyvos dėl darbuotojų paskyrimo laikymąsi, kuris įtvirtintas 25 paragrafe, norėčiau pažymėti, kad neseniai sukūrėme aukšto lygio darbo partiją dėl darbuotojų paskyrimo. Šią darbo partiją sudaro valstybių narių atstovai ir socialiniai partneriai ir jos paskirtis – gerinti direktyvos praktinį taikymą, ypač administracinį bendradarbiavimą tarp valstybių narių. Jos pirmasis susitikimas įvyks kovo 25 d.

Šiuo atžvilgiu norėčiau paminėti studiją, pavadintą „Atsakomybė subrangos procesuose Europos statybos sektoriuje“, kurią 2008 m. paskelbė Europos gyvenimo ir darbo sąlygų gerinimo fondas, kuri pabrėžia tiek pagrindinius skirtumus tarp nacionalinių bendros atsakomybės sistemų, tiek tarp jų efektyvumo lygio. Ši studija taip pat pabrėžė faktą, kad neatsiras universalus sprendimas, ir rekomendavo tolesnes diskusijas ir tyrimus, ypač dėl tarpvalstybinių klausimų.

Problema, kurią bandome spręsti, yra socialinio pobūdžio, bet siūlomas sprendimas aiškiai turi potekscijų, kurios peržengia socialinę sritį. Todėl turime smulkiai išnagrinėti jo ekonominius ir teisinius atgarsius.

Visiškai sutinku, kad ši problema nusipelno visapusiško tyrimo ir, kad prieš pateikiant teisės aktų projektus, turime atidžiai išnagrinėti įvairius nereglamentavimo metodus sprendžiant kai kuriuos pranešime iškeltus klausimus, kitaip tariant, glaudesnę bendradarbiavimą ir koordinavimą tarp nacionalinių valdžios institucijų, tikrinimo ir kitų nacionalinių priverstinio vykdymo valdžios institucijų; įmonių gerosios praktikos žinojimą; dabartinius standartus ir gaires; iniciatyvas dėl socialinės atsakomybės; daugiašalius įmonių susitarimus, į kuriuos jau įtrauktos naujoviškos nuostatos, susijusios su rizikos vertinimo procedūromis ir subrangovų priežiūra.

Pirmininkas. – Pristatymas baigtas.

Balsavimas įvyks ketvirtadienį, 2009 m. kovo 26 d.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Proinsias De Rossa (PSE), raštu. – Subrangos išplitimas Europoje turėjo svarbių padarinių darbo santykiams. Ne tik darbas patenka į subrangos sritį. Susiję teisiniai ir finansiniai įsipareigojimai, pavyzdžiui, standartų dėl atlyginimų ir darbo sąlygų laikymasis ir mokesčių ir socialinio saugumo įmokų mokėjimas taip pat priskiriama subrangovams ir įdarbinimo agentūroms. Neramina tai, kad subranga gali būti vis dažniau taikoma kaip būdas sumažinti tiesioginę socialinę atsakomybę.

Taigi „bendros ir atskiros atsakomybės“ idėja yra lemiama siekiant užtikrinti, kad įmonės būtų atsakingos už savo subrangovų veiklą. Neabejotinai reikalavimas vykdyti teises pareigas tampa sudėtingesnis ilgose ir sudėtingose tarpusavyje susijusių įmonių grandinėse. Tai ypač aktualu perkirtus sienas, kai įvairūs subrangovų lygiai gali būti įsteigti skirtingose valstybėse narėse ir jiems taikomos skirtingos taisyklės. Šiuo metu tik aštuonios valstybės narės turi nacionalinius teisės aktus, reglamentuojančius subrangovų įmonių atsakomybę.

Labai palaikau šį ETUC remiamą pranešimą, kuris ragina Komisiją kurti aiškią Bendrijos teisinę priemonę, nustatančią bendrą ir atskirą atsakomybę Europos lygiu, taip pat prašo Komisijos pradėti priemonės įgyvendinamumo dėl grandinės atsakomybės vertinimą, kaip būdo didinti skaidrumą subrangos procese.

20. ES ir Indijos laisvosios prekybos susitarimas (trumpa prezentacija)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – gerb. Karimo pranešimas (A 6-01 31/2009) Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl ES ir Indijos laisvosios prekybos susitarimo (2008/21 35(INI)).

Syed Kamall (PPE-DE), *pavadojantis pranešėjas*. –Gerb. pirmininke, praleidau daug laiko šiame Parlamente aiškindamas žmonėms, kad aš ne gerb. Karimas, kad aš, iš tiesų esu S. Kamall. Žmonės turbūt painiojasi girdėdami S. Kamall, kalbantį apie gerb. Karimo pranešimą. Kalbu jo vardu, kadangi dėl nenumatytų aplinkybių jis negali čia šiandien dalyvauti ir už tai atsiprašo.

Jo pranešime tiesiogiai kalbama apie prekybą prekėmis, paslaugomis, investicijas ir intelektinę nuosavybę bei vystymosi klausimus. Dabar PPE-DE, ALDE ir UEN frakcijos pateikė svarstyti bendrą alternatyvią rezoliuciją todėl, kad atrodė, jog pradinis komiteto sprendimas buvo gana netipiško balsavimo rezultatas, kuris paliko pranešime nepalietus keletą protekcionistinių punktų. Alternatyvi rezoliucija geriau pabrėžia, kokia svarbi ES prekybos partnerė yra Indija ir naudą, kurią prekybos liberalizavimas gali atnešti abiem šalims.

ES ir Indija derybas pradėjo 2007 m. birželio mėn. dėl vadinamojo laisvosios prekybos susitarimo, ką daugelis greičiausiai teisingiau pavadintų lengvatiniu prekybos susitarimu. Pranešime raginama užbaigti visapusišką, ambicingą ir subalansuotą laisvosios prekybos susitarimą tarp ES ir Indijos, kuris turi pagerinti rinkos prieigą prie prekių ir paslaugų, iš esmės apimdamas daug prekybos sričių ir įtraukdamas nuostatas dėl reglamentavimo skaidrumo tose srityse, kurios tiesiogiai susijusios abipusiu investavimu į prekybą, taip pat į tokius dalykus kaip higieniniai ir fitohigienos standartai, intelektinės nuosavybės apsauga, prekybos palengvinimas ir muitai.

Pagrindiniai pranešimo momentai rodo, kad jei pažvelgtumėte į prekybą prekėmis, Indijos vidutiniai taikomi tarifai sumažėjo iki lygių, kurie dabar panašūs į kitų Azijos šalių lygius – ypač Indijos vidutinis taikomas tarifas dabar yra 14,5 proc. lyginant su ES 4,1 proc. vidurkiu. Jame taip pat nurodoma, kad Indijos rūpesčiai dėl REACH reikšmės, brangių pažymėjimų vaisių eksportui į ES ir brangios derinimo procedūros dėl EB žymos, pabrėžia, kad šie klausimai turi būti išspręsti lengvatiniame prekybos susitarime.

Pranešime taip pat pažymima, kad paslaugų liberalizavimas jokių būdu negali kliudyti teisei reglamentuoti paslaugas, įskaitant viešąsias. Tačiau taip pat turi būti pripažinta, kad gana dažnai valstybė negali teikti

vadinamųjų „viešųjų“ paslaugų ir reikia irgi pripažinti, kad atsiranda galimybė nevalstybiniam subjektams – privačiam sektoriui – teikti pagrindines paslaugas neturtingiesiems, ypač kai valstybė pati gana dažnai to negali padaryti dėl pajamų deficito.

Prekyba paslaugomis tarp ES ir Indijos yra santykinai nesubalansuota – ES eksportuoja 1,5 proc. savo paslaugų į Indiją, o Indija eksportuoja 9,2 proc. savo paslaugų į ES. Pranešime taip pat Indija raginama tobulinti tam tikrus duomenų apsaugos teisės aktus, siekiant užtikrinti, kad prekyboje paslaugomis galėtų būti tikri dėl Indijos įmonių gebėjimo susitvarkyti su dideliais duomenų kiekiais, kadangi nerimaujama dėl duomenų apsaugos.

Pranešime taip pat pripažįstama, kad investavimo skyriams dažnai tenka išsipareigojimas liberalizuoti kapitalo judėjimą ir atsisakyti kapitalo kontrolės. Tai gi prašome Komisijos susilaikyti nuo tokių sąlygų įtraukimo, atsižvelgiant į kapitalo kontrolės reikšmę, ypač neturtingesnėms šalims, siekiant sušvelninti finansinės krizės poveikį.

Pranešime sveikinamas Indijos išsipareigojimas dėl tvirtos intelektinės nuosavybės apsaugos ir TRIPS lankstumo taikymo, siekiant įvykdyti tam tikrus išsipareigojimus dėl visuomenės sveikatos. Dar kartą turime suprasti, kad per didelis išsipareigojimų dėl visuomenės sveikatos mastas dažnai gali palikti neturtingesnių šalių piliečius neturinčius prielaidas prieš vaistus todėl, kad farmacinėms įmonėms nėra stimulo tiekti vaistus toms šalims.

Galiausiai pranešime pripažįstama, kad tvirtos vystymosi skyrius yra esminė bet kokio prekybos susitarimo dalis ir kad mes turime užtikrinti prekybą ir tiesiogines užsienio investicijas. Jame taip pat sakoma, kad egzistuoja susirūpinimas, ypač šiuose Rūmuose, dėl tokių klausimų, kaip aplinkos apsaugos standartai ir pagrindinio darbo, profesinės sveikatos ir saugumo teisės aktai. Taip pat turime pripažinti, kad siekdami tam tikros pusiausvyros tarp prekybos klausimų ir aplinkos apsaugos, TDO standartų ir pan., švytuoklė dažnai gali per smarkiai pasvirti viena kryptimi ir rezultatas gali būti jų viršenybė prieš prekybą ir pasmerkti neturtingas šalis dar didesniai skurdui todėl, kad apsunkiname verslininkų galimybes tose šalyse.

Louis Michel, *Komisijos narys. – (FR)* Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti Europos Parlamentui už didelį entuziazmą, kurį jis pademonstravo mūsų derybose dėl laisvosios prekybos susitarimo tarp Europos Sąjungos ir Indijos.

Ypač esu dėkingas S. Kamall ir Tarptautinės prekybos komitetui už puikų darbą, kurį jie kartu su tuo susijusiais Užsienio reikalų komitetu ir Vystymosi komitetu atliko rengdami pranešimą dėl ES ir Indijos laisvosios prekybos susitarimo. Mainai su Parlamentu buvo labai visapusiški, ir pasiūlymo projekte kalbama apie beveik visus galimus derybų dėl ES ir Indijos laisvosios prekybos susitarimo aspektus. Pareikštos nuomonės yra naudingas įrankis mūsų deryboms dėl laisvosios prekybos susitarimų.

Kai kalbame apie Europos Sąjungos ir Indijos laisvosios prekybos susitarimą, svarbu atsižvelgti į mūsų strateginių santykių su Indija bendrą kontekstą ir kompleksiskumą, įskaitant 1994 m. Bendradarbiavimo susitarimą ir Bendrą veiksmų planą, paminint tik dvi didesnes iniciatyvas ir dialogus, kuriuos turėjome su Indija.

Esame įsitikinę, kad labai svarbu tęsti darbą su Indija, siekiant sėkmingos derybų pabaigos dėl ambicingo laisvosios prekybos susitarimo, kuris sudarytų sąlygas abiem šalims – Europos Sąjungai ir Indijai – iškilti kaip laimėjimams.

Kuo ambicingesnis laisvosios prekybos susitarimas, tuo didesnė bus ekonominė nauda kiekvienai šaliai – Europos Sąjungai ir Indijai. Tai viena iš pagrindinių poveikio ir tvaraus vystymosi studijos išvadų, kurią atliko nepriklausomas konsultantas kartu vykstant deryboms.

Poveikio ir tvaraus vystymosi vertinimo tikslas buvo išanalizuoti būsimo laisvojo prekybos susitarimo ekonominį, socialinį ir aplinkos apsaugos poveikį ir nustatyti visas būtinas priemones.

Poveikio ir tvaraus vystymosi vertinimas šiuo metu yra galutiniame etape ir turi būti prieinamas balandžio mėn., kitaip tariant, kaip tik laiku, kad galėtų remti vykstančias derybas.

Leiskite pateikti jums trumpą ataskaitą apie pažangą dėl šių derybų. Nuo derybų pradžios 2007 m. birželio mėn. buvo surengtos šešios derybų sesijos. Šeštoji sesija įvyko Delyje kovo 17–19 d. Tikimės sušaukti dvi papildomas sesijas šiais metais, būtų idealu – po Indijos rinkimų balandžio mėn. ir prieš Europos Sąjungos ir Indijos aukščiausiojo lygio susitikimą lapkričio mėn.

Dėl šių derybų turinio buvo pasiekta pažanga visais klausimais, susijusiais su laisvosios prekybos susitarimu, bet dar reikia atlikti daug darbo.

Tiksliu sakant, apsigkeitėme pasiūlymais dėl tarifų, naudingai padiskutavome dėl kelių pagrindinių paslaugų sektorių ir padarėme pažangą diskusijose dėl tekstų beveik visose susitarimo srityse. Tačiau mes vis dar toli iki susitarimo.

Prieš baigdamas norėčiau dar kartą pareikšti Komisijos padėką Parlamentui ir pranešėjui. Komisija labai laukia kitų galimybių veiksmingai bendradarbiauti su Parlamentu.

Pirmininkas. – Pristatymas baigtas.

Balsavimas įvyks ketvirtadienį, 2009 m. kovo 26 d.

Raštiški pranešimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Kader Arif (PSE), raštu. – (FR) Trečiadienį mūsų Parlamentas pareiškė nuomonę dėl būsimo laisvosios prekybos susitarimo tarp Europos Sąjungos ir Indijos. Socialistų darbo dėka, komitete priimtas tekstas pabrėžia ekonominių ir socialinių Indijos – šalies, kurioje 80 proc. gyventojų gyvena už mažiau nei 2 dolerius per dieną – trapumą. Kad atsilaukėtų prieš šią realybę, Socialistų partija Europos Parlamente pateikė svarstyti tam tikrą skaičių pakeitimų, nurodydama, kad bet koki ES prekybos santykių su Indija stiprinimą turi lydėti griežta sistema, siekiant užkirsti kelią viešųjų paslaugų liberalizavimui, užtikrinti, kad būtų prieinama viešojo sveikatos apsauga ir pagrindiniai vaistai ir apsaugoti labiausiai pažeidžiami žmonių ir sektorių interesai. Nestebina tai, kad dešinieji Parlamente suformavo aljansą, siekdami plenariniame posėdyje pasiūlyti daug liberalesnį tekstą, ypač ragindami bankininkystės, draudimo, pašto paslaugų ir viešųjų pirkimų liberalizavimą. Trečiadienį per balsavimą ginsiu socialistų sąžiningos ir nešališkos prekybos viziją ir priešinsiuosi bet kokioms dešiniųjų pastangoms grįžti prie šių principų.

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) ES prekybos prekėmis su Indija vertė 2000–2007 m. daugiau nei padvigubėjo. Eksportas nuo 13,7 mlrd. EUR pakilo iki 29,5 mlrd. EUR, tuo tarpu importas nuo 12,8 mlrd. EUR padidėjo iki 26,3 mlrd. EUR. 2007 m. Indija sudarė 2,4 proc. ES eksporto ir 1,8 proc. ES importo ir buvo devintoji svarbiausia ES prekybos partnerė.

Pritariu šiam pranešimui todėl, kad jame raginama sudaryti visapusišką, ambicingą ir subalansuotą Laisvosios prekybos susitarimą (LPS) tarp ES ir Indijos, kuris pagerins rinkos prieigą prie prekių ir paslaugų, iš esmės apimdamas visą prekybą, įskaitant nuostatas dėl reguliavimo skaidrumo srityse, susijusiose su abipuse prekyba ir investavimu, taip pat atitikimo standartus ir vertinimą, SPS, IPR, įskaitant priverstinį vykdymą, prekybos palengvinimą ir muitus, viešuosius pirkimus ir prekybą bei konkurenciją, taip pat prekybą ir vystymąsi ir žmogaus teisių sąlygą, kaip pagrindinį LPS elementą.

Noriu pabrėžti, kad LPS turi padėti:

- turėti didėjančios dvišalės naudos vis didesiam gyventojų skaičiui
- įgyvendinti Tūkstantmečio vystymosi tikslus, įskaitant tuos, kurie skirti užkirsti kelią aplinkos blogėjimui ir socialinių standartų laikymuisi.

Bogusław Rogalski (UEN), raštu. – (PL) Indija yra kontrastų šalis. Jos globaliniam įvaizdžiui turėjo įtakos gyventojų perteklius, skurdas (80 proc. Indijos gyventojų gyvena už mažiau nei 2 dolerius per dieną) ir ligos. Neseniai pažanga ekonomikos srityje padėjo paversti Indiją pirmaujančia globaline ekonomika. Tačiau Indijos indėlis į pažangą medicinos, technologijų ir visatos tyrimų srityse yra priešpastatytas maisto ir švaraus vandens trūkumui, kuris veikia šalį.

ES yra Indijos didžiausia užsienio investuotoja ir prekybos partnerė. 2007 m. ES investicijos sudarė 65 proc. visų investicijų Indijoje. Indijos investavimas į ES taip pat daug kartų padidėjo per paskutinius kelerius metus. ES turi susitelkti ties daugiašalės prekybos sistemos, pagrįstos tam tikrais principais, užtikrinimu, kaip nustato PPO, kuri suteikia geriausias galimybes teisingai ir sąžiningai tarptautinei prekybai.

Tačiau turime pabrėžti tą faktą, kad Indijai reikia kovoti su didelio masto problema – badu – pasaulinio bado rodiklių atžvilgiu Indija yra 66 iš 88 šalių. Indija, kurioje sutelkta pasaulinė branduolinė galia, nėra pasirašiusi Branduolinio ginklo neplatavimo sutarties. Kitas nerimą keliantis klausimas yra vaikų įdarbinimo problema, kai vaikai paprastai dirba pavojingomis ir kenkiančiomis sveikatai sąlygomis.

Sąlygos, susijusios su žmonių teisėmis ir demokratija, turi sudaryti esminę bet kokio laisvosios prekybos susitarimo pasirašomo su Indija dalį. Taip pat turime užtikrinti, kad būtų laikomasi socialinių ir aplinkos apsaugos susitarimų ir standartų.

21. Maisto kainos Europoje (trumpa prezentacija)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – K. Batzeli pranešimas (A6-0094/2009) Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto vardu dėl maisto kainų Europoje (2008/2175(INI)).

Katerina Batzeli, pranešėja. – (EL) Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti padėkodama Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto šešėliniams pranešėjams ir keturiems bendrai atsakingiems Europos Komisijos komitetams, su kuriais glaudžiai bendradarbiauome, siekdami parengti šį pranešimą.

Gerb. Komisijos nary, norėčiau pradėti užduodama labai paprastą klausimą: kai vartotojai eina į prekybos centrus nusipirkti pieno ar jogurto – kodėl jie jį perka? Dėl pieno ir jogurto ar dėl butelio ir indelio? Užduodu šį klausimą jums todėl, kad vartotojams meistriškai perteikiamas suvokimas ir požiūris, kad jie perka maisto produktus, kurie pateikiami taip, kad juos apdorojanti, parduodanti ir transportuojanti pramonė dabar svarbesnė už žemės ūkio produktą, pačią žaliavą. Beveik prieš penkiolika metų žemės ūkio produkcija sudarė apytiksliai 50 proc. galutinės produkto vertės, šiandien ji neviršija 20 proc.

Ūkininkai – tiek žemdirbiai, tiek gyvulių augintojai, dabar vartotojams yra „anoniminiai“ asmenys. Jų derybinė galia ne tik dėl galutinės kainos klausimo, bet ir dėl kokybinių ir maistinių elementų išsaugojimo galutiniame produkte atsilieka nuo reikšmės, kuri jiems turėtų būti skiriama.

Nebandome nubrėžti skiriančių linijų, klasifikuoti produktyvių sektorių tiekimo linijoje, ūkininkų, gamintojų, didmenininkų ir mažmenininkų kaip „gerų“, „blogų“ ir „bjaurių“ todėl, kad nemanau, jog gyvename esant „laukinių vakarų“ visuomenei ir ekonomikai; manau, kad gyvename ekonomikoje, pagrįstoje Europos Sąjungos vidaus rinkos taisyklėmis – rinkos, kuri suteikia galimybę tobulėti ir konkuruoti, kai ji veikia skaidriai, bet kuri išstumia ar pašalina gamintojus ir ekonominę veiklą, kai į ją skverbiasi nesąžiningos ir nesuprantamos funkcijos.

Todėl šiandien ir ateityje čia turime spręsti klausimą, kuris turi du aspektus:

- pirmasis aspektas – tai draugiškų santykių atnaujinimas tarp vartotojų ir gamintojų per kokybės politiką maisto sektoriuje ir stiprinant bei bendrai numatant būdus suteikti vartotojams kiek galima labiau tiesioginį priėjimą prie produktyvių žemės ūkio sričių ir žemės ūkio gamintojų;

- antrasis aspektas – gamintojų ir vartotojų pajamų apsaugojimas – neturiu omenyje nustatymo – per skaidrią kainų politiką, į kurią įeis privalomi susitarimai dėl tarpinių produktyvių sektorių kontrolės ir priežiūros per visą tiekimo grandinę.

Akivaizdu, kad turime omenyje tik mažąsias ir vidutines įmones vietiniu ir nacionaliniu lygiu, taip pat dideles pagrindines ir antrines įmones, įsikūrusias Europoje, ir darbuotojus, kurie turi dirbti skaidrios vidaus rinkos sąlygomis, o ne tokių ekonominių atšakų, kaip karteliai ir oligopolijos, sąlygomis.

Todėl šiandien, kai (be kitų dalykų):

- realios gamintojų kainos pavojingai krenta;

- vartotojų kainos yra beveik nuo penkių iki dešimties kartų didesnės už supirkimo kainas ir, nepaisant infliacijos mažėjimo, šios kainos išlieka labai aukštos;

- koncentracijos laipsnis mažmeninėje prekyboje ir kitose apdirbimo įmonėse padidėjo keturgubai per paskutinius penkerius metus ir koncentracija didės dėl ekonominės krizės ir mažųjų, vidutiniųjų ir vietinių įmonių bankroto – tai būklė, kuri dar labiau apsunkins gamintojų, įmonių ir vartotojų derybas;

- blogai veikianti tiekimo grandinė ir jos praktika akivaizdžiai stato į pavojų sveikos konkurencijos sąlygas,

ypač svarbu, kad būtų koordinuotas Europos planas ir integruota intervencija į maisto sektorių nuo ūkio iki vartotojo. Neperdėsiu sakydama, kad kitas Komisijos įsikišimas sureguliuos finansinę sistemą ir priežiūrą, būtų į maisto sektorių, kuris, be to, yra tiesiogiai susijęs su minėto sektoriaus rizikingais ėjimais.

Piliečiams susidaro įspūdis, kad būtent tiekimo grandinės, gamybos pramonė ir mažmeninė prekyba, o ne valstybės ir Europos Sąjungos pajamų politika reguliuoja namų šeiminių pirkinių krepšelį.

Todėl manau, kad balsuodami už Žemės ūkio komiteto pranešimą ir laukdami galutinių Europos Sąjungos pasiūlymų šiuo klausimu, turime spręsti amžinas maisto rinkos veikimo problemas – rinkos, kuri savo ruožtu

turi taip pat veikti nešališkai Europos piliečių, Europos ūkininkų ir besivystančių šalių naudai ir sukurti saugumo jausmą kurdama rinkos ir institucijų įstatymus.

Louis Michel, *Komisijos narys.* – (FR) Pirmiausia norėčiau padėkoti K. Batzeli ir Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto nariams, kurie parengė šį pranešimą. Mes jį aptariame didelių sunkumų laikotarpiu, lemiamu metu Europos Sąjungos maisto tiekimo grandinei.

Kaip visi žinote, recesija lėmė staigų daugelio Europos Sąjungos ekonominių sektorių veiklos sulėtėjimą. Žemės ūkio sektorius patyrė tikrą krachą dėl rinkos kainų – tai užduoda didelį klausimą dėl ūkių pajamų. Padėtis ypač sudėtinga aukštos pridėtinės vertės sektoriuose, pavyzdžiui, mėsos ir pieno produktų sektoriuose.

Šiomis sąlygomis labai svarbu maisto tiekimo grandinei dirbti veiksmingai, jei norime sušvelninti krizės poveikį ūkių pajamoms ir užtikrinti, kad vartotojai mėgautųsi maisto produktais kuklesnėmis kainomis. Štai kodėl maisto tiekimo grandinė ir maisto kainų klausimas išlieka pagrindinė Komisijos susirūpinimo sritis.

Be to, struktūrinių veiksnių analizė kelia mums baimę dėl tolesnio žemės ūkio žaliavų kainų kilimo, vertinant pagal vidutinę ir ilgalaikę perspektyvą. Gerinant maisto tiekimo grandinės veiklą, ateityje turi būti įmanoma išvengti tokios didelės kainų rizikos ir pažaboti vartotojų kainų nestabilumą. Pritariu daugumai problemų, iškeltų pranešime, dėl būtinybės gerinti bendrą maisto tiekimo grandinės veiklą. Ypač visoje grandinėje yra didesnio skaidrumo poreikis, siekiant pasiūlyti vartotojams geresnę informaciją ir pagerinti pridėtinės vertės išdalijimo būdą visoje grandinėje.

Nuo praeitų metų Komisija pateikė daug iniciatyvų, kurių tikslas – pagerinti maisto tiekimo grandinės veikimą. Todėl agromaisto pramonės konkurencingumo aukšto lygio grupė ką tik parengė strateginių rekomendacijų rinkinį. Be to, praeitais metais buvo pristatytas Žalioji dokumentas dėl žemės ūkio produktų kokybės.

Komunikate dėl maisto kainų, priimtame gruodžio mėn., Komisija plano forma taip pat pasiūlė keletą sprendimų dėl maisto tiekimo grandinės veikimo pagerinimo Europoje. Ypač svarbu padaryti pažangą įgyvendinant šį planą. Turime ypač siekti pažangos kurdami nuolatinę Europos maisto tiekimo grandinės ir maisto kainų stebėjimo punktą. Teikdami patikimą informaciją dėl kainų iš vieno grandinės galo į kitą, galėsime padėti kovoti su skaidrumo trūkumu, taip gerindami supratimą, kaip veikia grandinė.

Taip pat turime padaryti pažangą analizuodami, kaip pridėtinė vertė išdalijama visoje grandinėje. Šiam klausimui skiriu ypatingą dėmesį. Kaip pripažįstama komunikate dėl maisto kainų, disbalansas tarp derybinės žemės ūkio gamintojų ir visos likusios grandinės galios smarkiai veikia gamintojų maržas žemės ūkio sektoriuje. Nereikia nė sakyti, kad pastangos padaryti aiškesnį ir suprantamesnį klausimą, kaip išdalijama pridėtinė vertė, būtų pirmasis žingsnis derybinės galios pusiausvyros atstatymo visoje grandinėje link. Šiuo atžvilgiu turi būti pabrėžta, kad Europos Sąjungos maisto grandinės konkurencingumas negali būti kuriamas kenkiant kai kurioms jos sudedamosioms dalims. Svarbu, kad geri gamintojai ir mažmenininkai žemės ūkio ir maisto sektoriuje galėtų ir toliau pasikliauti tvarios, konkurencingos žemės ūkio produkcijos platforma Europos Sąjungoje.

Esu tikras, kad kai tik tai bus visiškai įgyvendinta, Komisijos siūlomas planas sudarys mums sąlygas atsakyti į daugumą K. Batzeli pranešime iškeltų klausimų ir problemų

Pirmininkas. – Pristatymas baigtas.

Balsavimas įvyks ketvirtadienį, 2009 m. kovo 26 d.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Roselyne Lefrançois (PSE), *raštu.* – (FR) Pranešime, dėl kurio turime pasiekti sprendimą ketvirtadienį, stengiamasi iš esmės reaguoti į milijonų mūsų piliečių, kurie kenčia dėl padidėjusių maisto kainų, sunkumus.

Sumažėjusios perkamosios galios Europoje sąlygomis buvo svarbu, kad Parlamentas rastų sprendimą dėl problemos, kurios sprendimai vis dėlto žinomi. Iš tikrųjų maisto tiekimo grandinės pradžios ir pabaigos kainų skirtumai gali būti net tokiu santykiu kaip vienas su penkiais ir net, jei liberalai vis dar atsisako tai pripažinti, reikia spręsti rinkos problemas, siekiant užtikrinti protingas kainas vartotojams ir deramas pajamas ūkininkams. Aš pati siūliau, kad rinkos reguliavimo priemonių svarba – būtiniau, nei bet kada mūsų išgyvenamos krizės akivaizdoje – būtų dar kartą patvirtinta dokumento tekste.

Tačiau, siekiant užtikrinti, kad „prieinamos kainos“ netaptų kitu būdu pasakyti „prastos kokybės produktas“, taip pat kaip paskatinimo prašiau, kad organiniai sektoriai būtų įterpti į pranešimą. Pageidautina, kad vartotojai

turėtų prieigą prie kokybiškų produktų protingomis kainomis ir tai per vykdomą ambicingą finansinio skatinimo politiką būtų nukreipta į šios rūšies žemės ūkio produkciją.

Maria Petre (PPE-DE), raštu. – (RO) Neseniai labai padidėjo maisto kainos. Tam buvo dvi priežastys: pirma, globalinė žemės ūkio ir maisto produktų krizė, antra, rinkos koncentracija, kuri nuo 21,7 proc. 1990 m. padidėjo iki 70 proc. šiuo metu.

Vartotojų mokamos kainos yra vidutiniškai penkis kartus didesnės, nei tos, kurios sumokamos gamintojams. Prekybos tinklai labai dažnai primeta nesąžiningas sąlygas ir apsunkina ūkininkų ir mažų tiekėjų prieigą prie rinkos.

Palaikau Europos Komisijos idėją sukurti Europos rinkos stebėsenos sistemą. Taip pat palaikau Europos konkurencijos tinklo idėją.

Kaimo plėtros programos fondai turi teikti didesnius asignavimus gamintojų naudai.

„Vietos produktų“ koncepcijos persvarstymo idėja ir veiksmingesnė parama tradicinėms maisto rinkoms yra sprendimai, kuriuos labai palaikau.

Theodor Dumitru Stolojan (PPE-DE), raštu. – (RO) Pritariu K. Batzeli pranešimui, kuriame pabrėžiami dideli neatitikimai tarp maisto produktų kainų prekybos centruose ir kainų, mokamų gamintojams. Tai, deja, tokia tikrovė ir šalyse, kurių gyvenimo lygis daug žemesnis, nei Europos vidurkis, pavyzdžiui, Rumunijoje.

Kai atmetame visus pasiūlymus dėl kainų kontrolės, negalime nepastebėti, kad prekybos tinklų derybinė galia smarkiai viršija gamintojų galią. Tai taip pat sritis, kurioje galime imtis tvirtesnių veiksmų, kaip konkurencijos ir vartotojų apsaugos politikos.

22. Meninės studijos Europos Sąjungoje (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – M. Badia i Cutchet pranešimas (A6-0093/2009) Kultūros ir švietimo komiteto vardu dėl meninių studijų Europos Sąjungoje (2008/2226(INI)).

Maria Badia i Cutchet, pranešėja. – (ES) Gerb. pirmininke, nors meninis švietimas dabar privalomas dalykas beveik visose valstybėse narėse, yra esminis šio mokymo būdo skirtumų.

Istoriškai meninės studijos buvo susijusios su švietimu ankstesniais metais. Tačiau šiandien mokymosi visą gyvenimą požiūris ir naujų informacijos ir komunikacijos technologijų tobulėjimas (IKT) išplėtė tradiciškai menui ir kultūrai skirtą sritį ir sukūrė naujas priedos ir eksponavimo formas šiame sektoriuje.

Nuolatinė IKT pažanga palaikė žiniomis pagrįstos ekonomikos, kurioje intelektualiniai gabumai ir kūrybiškumas užima svarbią vietą, skatinimą.

Pasiūlymas dėl rezoliucijos, dėl kurios balsuosime rytoj, pagrįstas idėja, kad meninis švietimas formuoja profesinio mokymo pagrindą meno srityje ir skatina kūrybiškumą, taip pat fizinį ir intelektualinį tobulėjimą; pasiūlymas meninį švietimą laiko esminiu mokymosi komponentu vaikystėje ir paauglystėje, net įrodinėjama, kad toks mokymas mokyklose padės pagrindus tikrai demokratijai plisti padedančiai prieigai prie kultūros.

Be to, pasiūlymas mokymą laiko labai svarbiu profesionalų sėkmės meniniame ir kūrybiniame sektoriuje veiksmu, kadangi meninės studijos, sutelktos ties karjeros ir profesijos kūrimu, be talento, reikalauja iš studentų tvirto kultūrinio pagrindo, kuris gali būti pasiektas tik per daugiadisciplinį ir sisteminį mokymą. Tai didina užimtumo galimybes sektoriuje, nes suteikia bendrą išsilavinimą, tyrimų metodologiją, verslumo, gebėjimų ir verslo žinių, taip pat įgūdžių įvairiose veiklos srityse.

Taip pat kaip labai ypatingą būdą jis pripažįsta kūrybinių, kultūrinių ir meninių sričių ekonominių ir užimtumo potencialą Europos Sąjungoje, kuris įneša didesnę indelį, negu kitos aukštai vertinamos pramonės rūšys, pavyzdžiui, chemijos ar maisto produktų pramonė.

Dar daugiau – turime nepamiršti, kad mokyklos, meno ir dizaino centrai padeda kurti naujus meninius stilius ir judėjimus ir atverti skirtingus kultūros pasaulius, kurie stiprina Europos Sąjungos įvaizdį pasaulyje.

Pranešimo projekte svarstoma, kad meninis švietimas turi būti privalomas programų elementas visais mokyklos lygiais ir skatinti valstybes nares koordinuoti politiką meninio švietimo atžvilgiu Europos Sąjungos

lygiu, taip pat skatinti tiek studentų, tiek mokytojų mobilumą šiame sektoriuje, skiriant daugiau dėmesio kvalifikacijai pripažinti tarp valstybių narių.

Mes taip pat raginame Tarybą, Komisiją ir valstybes nares apibrėžti meninio švietimo vaidmenį kaip pagrindinę pedagoginę priemonę didinant kultūros vertę, siekiant kurti meninio švietimo politikos ir mokytojų bendras strategijas, besispecializuojančias skatinant mokymo politiką ir pripažįstant reikšmingą mūsų visuomenės kūrybiškumo ir menininkų vaidmenį, kaip parodė Europos kūrybiškumo ir naujovių metai.

Galiausiai pranešime pabrėžiama naujų informacijos technologijų ir interneto išteklių, kaip šiuolaikinio mokymo kanalų, pritaikytų dabartinei praktikai, naudojimo svarba, įtraukiant meno dimensiją į mokyklų programas, rekomenduojant, kad Europos meninio ir kultūrinio švietimo portalas būtų kuriamas bendrai, siekiant apsaugoti Europos kultūros modelio kūrimąsi ir skatinimą.

Dėl visų šių priežasčių prašyčiau daugumos palaikyti šį pranešimą, kuris duos aiškią žinią apie paramą kūrybiniam ir kultūriniam sektoriui – profesionalams, studentams ir įmonėms.

Louis Michel, *Komisijos narys.* – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti M. Badią i Cutchet už savo iniciatyva parengtą pranešimą dėl meninių studijų Europos Sąjungoje.

Šis klausimas yra vis svarbesnis Europos lygiu. Iš tiesų visi sutinkame, kad kultūra ir menas sudaro esminę švietimo dalį. Jie padeda ugdyti pajautimą ir pasitikėjimą savimi – esmines savybes ne tik mūsų, kaip piliečių, vaidmeniui, bet ir ekonomikos dalyviui, kuriuo esame kiekvienas iš mūsų, vaidmeniui. Dėl to nekyla jokių abejonų. Meninis švietimas yra gerovės, kūrybiškumo ir socialinės integracijos vektorius. Labai svarbu, kad jis būtų skatinamas Europos švietimo sistemose nuo kuo jaunesnio amžiaus.

Mes pritariame šiai vizijai ir džiaugiamės, kad jūsų pranešime kalbama apie tam tikrą skaičių reikšmingų iniciatyvų Europos Sąjungos lygiu, pavyzdžiui, Europos kūrybiškumo ir naujovių metai.

Meno ir meninio švietimo svarba kuriant geresnę visuomenę yra neatskiriama nuo jų poveikio ekonominiam gyvenimui. Pagal naujausius skaičiavimus kultūrinės ir kūrybinės pramonės indėlis į ekonominės gerovės kūrimą vertinamas 2,6 proc. Europos BVP. Be to, bet kokia ekonominė veikla gali turėti naudos iš meno ir kultūrinio švietimo. Naujovės skatina tradicinių ir naujoviškesnių veiklos sričių sinergijos kūrimą. Šiandien turime sujungti technologijas ir dizainą ir integruoti tvarumo ir ekonominio gyvybingumo principus. Šiam deriniui reikalingas naujų būdų, kuriais perduodamos ir įgyjamos žinios, apibrėžimas.

Šie skirtingi klausimai išdėstyti Europos orientacinių metmenų dokumente, apibrėžiančiame pagrindines kompetencijas, reikalingas visą gyvenimą trunkančiam mokymuisi, taip pat jame konstatuojama, kad meninė ir kultūrinė išraiška yra esminė kūrybinių kompetencijų, kurios tokios naudingos darbinio gyvenimo sąlygomis, vystymuisi.

Europos kultūros darbotvarkė nustatė naujus metodus, ypač struktūrinį dialogą su pilietine visuomene ir neseniai atrastus naujus atvirus kultūros koordinavimo būdus. Šių metodų įgyvendinimas tapo įmanomas dėl pradinio trejų metų darbo plano, kurį 2008 m. gegužės 21 d. priėmė Taryba, apibrėžiančio penkias prioritėtines veiklos sritis. Pagal šiuos metmenis buvo sudaryta darbo grupė, susidedanti iš valstybių narių ekspertų kultūros ir švietimo sinergijų tema. Ši grupės rengs rekomendacijas, siekdama nustatyti gerąsias praktikas nacionaliniu lygiu, taip pat pateiks tam tikrą skaičių rekomendacijų valstybėms narėms ir Europos institucijoms. Be to, ji pateiks pažangos, pasiektos tose politikos srityse, kurios patenka į jos kompetencijos sritį, vertinimo metodus. Galiausiai ši grupė turi įnešti vertingą indėlį į Europos kultūros forumą, kuris pagal planą turėtų įvykti 2009 m. 29 ir 30 d. Briuselyje.

Ką tik perskaičiau savo kolegos Komisijos nario gerb. Figel atsakymą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas įvyks antradienį, 2009 m. kovo 24 d.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE), *raštu.* – (BG) Europos Parlamento pranešimas apie meno studijas ES yra besitęsiančių pastangų plėtoti tarpkultūrinį dialogą dalis, jis ypač reikšmingas, atsižvelgiant į Europos kūrybiškumo ir naujovių metus.

Didesnis ir reikšmingesnis dėmesys, be abejo, turi būti sutelktas ties meninėmis studijomis. Svarbu, kad tai būtų privaloma švietimo programos dalis nuo ankstyvojo amžiaus, nes jos skatina emocinę ir kultūrinę jaunosios kartos raidą.

Tvirtiesnio praktinio tikslo šioms studijoms suteikimas ir interaktyvaus mokymo įtraukimas lemtų geresnį nacionalinių ir Europos kultūros vertybių supratimą. Studentams, mokytojams ir profesionalams, dirbantiems šiame sektoriuje, didesnio mobilumo suteikimas yra tiesioginis būdas kurti Europos tapatybės supratimą ir skatinti kultūrinę ir religinę toleranciją.

Valstybės narės turi investuoti kurdamos geresnes galimybes neformalioms ir nepriklausomoms meninėms studijoms ir užkirsti kelią programoms šioje srityje mažėti. Jų parama menininkų profesijai padidins bendrą susidomėjimą įvairiomis meninių studijų formomis.

Viešosios ir privačios partnerystės šioje srityje padės modernizuoti švietimo programas ir skatins aktyvesnę naujų technologijų integraciją mokymo procese. Dauguma išteklių, skirtų koordinuotai Europos politikai, dėl meninių studijų įgauna investicijų Europos kultūrinei įtakai didinti pasaulio mastu, taip pat kūrybiškumui ir netiesiogiai ES ekonomikai skatinti formą.

23. Aktyvus dialogas su piliečiais apie Europą (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – G. Hegyi pranešimas (A6-0107/2009) Kultūros ir švietimo komiteto vardu dėl aktyvaus dialogo su piliečiais apie Europą (2008/2224(INI)).

Gyula Hegyi, pranešėjas. – (HU) Europa yra pažadėtoji žemė žmonėms iš tolimų žemynų ar Balkanų, norintiems prisijungti prie Europos. Ir tuo pat metu Europa daugeliu atžvilgių yra nusivylimo, monotoniškumo ir biurokratizmo simbolis tiems, kurie jau yra įstoję: ES piliečiams – tiek nuomonę formuojantiems intelektualams, tiek paprastiesiems piliečiams.

Kai gavau pranešimą, pradėjau skaityti jį su dideliu entuziazmu. Turiu pasakyti, kad pabaigoje mano entuziazmas tam tikru mastu sumažėjo, kadangi aš pats suvokiau, kiek kliūčių yra tam, kad dalyvaudume aktyviame dialoge su piliečiais, ir kaip nutolęs nuo piliečių kasdienio gyvenimo ir norų yra Europos Sąjungos biurokratinis aparatas. Bet kuriuo atveju skaitydamas pranešimą suvokiau, kad – galbūt tai nestebina – kuo žemesnis mūsų piliečių išsilavinimo lygis ir statusas, tuo mažiau jie supranta integraciją ir tuo labiau yra euroskeptiškų pažiūrų.

Todėl manau, ir tai svarbiausia mano pranešimo dalis, kad be jaunų žmonių, kurie gali būti lengvai palenkti į Europos integracijos pusę švietimo priemonėmis, pirmiausia turime susitelkti ties tais, kurių iki šiol mums nepavyko pasiekti. Tai mažų kaimų gyventojai, darbininkų klasė, pensininkai ir apskritai tie, kurių kuklios pajamos ir aplinkybės. Turime bandyti kažkaip skleisti jiems Europos idėją ir Europos vienybės vertybes.

Savo pranešime rekomenduoju, kad daug daugiau studentų turėtų galimybes gauti Erazmus stipendiją, nei dabar; atskirą pasiūlymą šiuo tikslu parengė Vengrijos socialistų partijos jaunimo skyrius. Tik nedidelis Vengrijos universitetų studentų procentas gali pasinaudoti šia studentų mainų programa, nors pageidautina, kad kiekvienas, kuris įgijo universitetinį laipsnį, būtų praleidęs mažiausiai pusę metų mokydamasis užsienyje.

Mano paties mintis buvo ta, kad turi būti bendra vienerių metų Europos mokymo programa turint omeny istorijos mokymą. Studentai turi studijuoti tą pačią Europos istoriją visomis 23 oficialiomis kalbomis ir visose 27 valstybėse narėse bent vienerius metus. Komisija nesuteikė daug paramos šiam pasiūlymui ir į savo tekstą įtraukė sušvelnintą jos versiją.

Vadovaudamasis Vengrijos universiteto dėstytojų rekomendacija, siūliau sukurti atvirą Europos universitetą, kitaip tariant, turintį panašumą į „Volkshochschule“ populiarų bendrijos koledžą. Europos piliečiai turi turėti galimybę užsiregistruoti bet kur Europoje, nepaisydami mokyklos pažymėjimo ar diplomų dėl santykinai laisvai sudarytos mokymo programos, siūlančios Europos Sąjungos istorijos ir meno istorijos išsilavinimą.

Jau seniai egzistuoja Europos Parlamento narių noras ir troškimas, gal kai kas gali sakyti – reikalavimas, kad Euronaujienos, kurios finansuojamos – bent iš dalies – ES pinigais, turi transliuoti programas kiekvienos valstybės narės oficialia kalba. Absurdiškas faktas, kad Euronaujienos transliuojamos arabų ar rusų, o ne vengrų ar kitų valstybių narių kalbomis. Beje, man liūdna pranešti, gerb. Komisijos nary, manau, jūs tai girdite pirmą kartą, kad kabelinės televizijos Budapešte nutraukė Euronaujienas anglų kalba ir vietoj to siūlo programas kinų kalba, nes, deja, yra didesnis Kinijos televizijos poreikis nei Euronaujienų, turint omenyje, kad pastarosios netransliuojamos Vengrijoje, tuo tarpu nemažai kinų dabar gyvena mūsų šalyje.

Buvo daug diskutuojama, ir norėčiau informuoti Komisijos narę, jei ji dalyvauja, kad aš irgi būčiau norėjęs rekomenduoti, kad Europos Sąjungos pareigūnai galėtų bendrauti su žiniasklaida atviriau, negu iki šiol. Tačiau problema ta, kad dažnai nėra žmogaus, kuris gali kompetentingai išaiškinti Komisijos poziciją, todėl girdima tik oponentų nuomonė.

Galiausiai, kadangi mano laikas baigėsi, paskutinis sakinytis bus tas, kad rekomendavau vietinėms nevyriausybinėms organizacijoms įsitraukti į ES kampanijas, nes jos daug geriau pažįsta vietos bendruomenes ir žino kalbą, kuria gali pasiekti savo gyventojus.

Louis Michel, *Komisijos narys*. – (FR) Gerb. pirmininke, leiskite trumpai visai asmeniškai nukrypti – tai nesusiję su mano kolegės užduotu klausimu. Aš nevisiškai suprantu jūsų troškimą matyti NVO dalyvaujant rinkimų kampanijoje. Nesuprantu, bet aš perduosiu šį prašymą savo kolegei.

Dabartinė politinė ir ekonominė padėtis akivaizdžiai didina aktyvaus dialogo su piliečiais poreikį. Jie turi būti informuoti apie Europos Sąjungos pokyčius, turinčius tiesioginį ar netiesioginį poveikį kasdieniam gyvenimui, kuriame jie turi turėti galimybę dalyvauti.

Tai suformavo Komisijos darbo pagrindą per paskutinius ketverius metus. Aš labai pritariu G. Hegyi pranešimui, pavadintam „Aktyvus dialogas su piliečiais apie Europą“. Siekiame pateikti daug pagrindinės informacijos apie Europos Sąjungą 27 Europos Sąjungos valstybių narių piliečiams, kad jie ne tik suprastų, kaip Europos Sąjunga galėtų padėti reaguoti į didelius iššūkius, su kuriais šiandien susiduria Europa ir pasaulis, bet ir galėtų apsisiekti ir pasidalyti savo nuomonėmis šiuo klausimu.

Mes taip pat norime sukurti daug daugiau prieinamų forumų, kuriuose tęstume šias diskusijas, naudodami visus šiandien prieinamus resursus ir visas technologijas: tiesioginiuose forumuose, per žiniasklaidą ir vietos lygiu.

Sutikdama su tam tikru šiame pranešime išdėstytu rekomendacijų skaičiumi, mano kolegė negali palaikyti idėjos, kad komunikacija iki šiol neveikė. Ji taip pat sako, kad nors mūsų komunikacija tikrai pagerėjo per paskutiniuosius metus, vis tiek turime būti realistai dėl to, kas gali būti pasiekta su tik 100 mln. EUR biudžetu 27 valstybėmis narėmis, 23 kalbomis ir beveik 500 mln. žmonių.

Be to, Komisija tikrai negali būti viena bendraudama su piliečiais dėl Europos klausimo. Reikalingos kolektyvinės visų institucijų ir visų valstybių narių pastangos. Štai kodėl derėjomės dėl susitarimo su valstybėmis narėmis ir su Parlamentu dėl bendro komunikavimo Europos klausimu. Šis politinis susitarimas, pavadintas „Bendraujanti Europa partnerystės srityje“ buvo pasirašytas 2008 m. spalio 22 d. Tai pirmas kartas, kai Europos Sąjungos valstybių narių institucijos prisiėmė bendrą įsipareigojimą komunikuoti dėl Europos su Europos Sąjungos piliečiais. Dabar mums svarbu šį susitarimą iki galo įgyvendinti. Aš visiškai pritariu dėl piliečių konsultavimo proceso reikšmingumo ir dėl būtinybės plėsti dialogą į visus visuomenės lygius.

Nuolatinis dialogas tarp Komisijos ir pilietinės visuomenės atstovų prasidėjo prieš daugiau nei trisdešimt metų. Jame atsižvelgiama į atvirumo ir įtraukties politiką, kurią Komisija daug metų taiko, ir aiškinama apie daugybę veiklos sričių ir dalyvaujančių šalių įvairovę.

Norėčiau pabrėžti, kad Komisijos delegacijų ir Parlamento informacijos biurų bendradarbiavimas valstybėse narėse apskritai vyksta labai gerai.

Artėjantys Europos rinkimai yra labai geras šių dviejų institucijų politinės valios pavyzdys – bendradarbiauti siekiant nustatyti bendros komunikacijos prioritetus.

Dėl informacijos poreikio vietos ir regioniniu lygiais, nukreipto ypač į jaunus žmones, pirmą kartą balsuojančiuosius, ir į moteris – su pasitenkinimu noriu atkreipti dėmesį į sveikinimus, kurių Komisija susilaukė už projektų pasirinkimą pagal D planą.

Naudodamasis šia proga pranešu, kad atsižvelgdama į Europos rinkimus Komisija taip pat ketina vykdyti specialią veiklą pagal Diskusijų Europos D plano iniciatyvą. Dėl naujo tinklalapio sukūrimo ir ryšių su vietinėmis televizijos stotimis nustatymo norėčiau pasakyti, kad Komisija kuria radijo ir televizijos operatorių, kurie transliuos programas Europos klausimais, tinklus. Kai bus suformuoti ir veiks, šie tinklai kartu su *Euronews* pasieks 60–90 mln. piliečių kiekvieną savaitę visomis Europos Sąjungos kalbomis.

Dėl Europos teisės ir Europos istorijos kursų įtraukimo į mokyklų mokymo programą Komisija pritaria nuomonei, kad jauni žmonės turi būti mokykloje mokomi esminių faktų apie Europos Sąjungą. Tikimės, kad valstybės narės vadovausis šiuo pasiūlymu svarbiu klausimu.

Yra daug kitų įdomių rekomendacijų, kurios vertos dėmesio, bet, deja, mūsų laikas ribotas.

Leiskite man, grįžtant prie esminio Bendrijos institucijų padarytų pastangų struktūros aspekto: veiksminga komunikacija įmanoma tik glaudžiai bendradarbiaujant visoms dalyvaujančioms šalims. Komisija vertina nuolatinę paramą, kurią ji gauna iš Parlamento. Savo ruožtu žaviuosi jūsų asmeniniu, kaip Europos Parlamento nario, įsipareigojimu.

Pirmininkas. – Pristatymas baigtas.

Balsavimas įvyks antradienį, 2004 m. kovo 24 d.

Raštiški pareiškimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

John Attard-Montalto (PSE), raštu. – Tai vienas iš svarbiausių klausimų, kurių reikia spręsti. Europos gyventojai nesijaučia esantys Europos piliečiai. ES pilietybės koncepcija yra vis dar neaiški, tuo tarpu atskiros tautos pilietybė ir toliau dominuoja.

Dauguma piliečių nesijaučia esą proceso dalis ir Europos Sąjungą mato kaip atskirą instituciją. Teigiamas pakartotinis suartėjimas apima glaudesnę piliečių ir Europos institucijų dialogą, būtinybę ratifikuoti Lisabonos sutartį, konsultavimo proceso svarbą ir bendras atviras diskusijas.

Prieš metus, 2008 m. balandžio mėn., pasiūlėme idėją „Diskutuokime apie Europą“, kuri suteikia galimybę suardyti dažnai dirbtinę takoskyrą tarp nacionalinių ir Europos klausimų.

Tačiau dienos pabaigoje Europos piliečiai turi turėti aiškią krypties, kurios laikysis Europos procesas, idėją. Yra du požiūriai, kurie negali toliau vienas šalia kito egzistuoti. Turi būti padarytas pasirinkimas. Ar mes už visiškai integruotą Sąjungą, ar mes už gerą dabartinės faktinės padėties tvarkymą. Kai piliečiai mato savo vyriausybes, svyruojančias nuo vieno prie kito, kas gali juos kaltinti, jei jie yra nutolę nuo paties proceso?

Magda Kósáné Kovács (PSE), raštu. – (HU) Gyula Hegyi pranešimas apibūdina svarbią dabartinę problemą. Lisabonos sutarties, kuri yra veiksmingesnės, demokratiškesnės Europos Sąjungos garantija, ratifikavimą referendumu atmetė airiai. Nuo tada ji tapo neaiškumo ir klaidinimo šaltiniu ir ištaka Europoje.

Turime padaryti įmanomą dalyką, kad Europos piliečiai turėtų įtakingesnę balsą dėl Europos Sąjungos politikos kūrimo. Kad tai padarytume, reikalingas tam tikro lygio švietimas, nes didesnio pasipriešinimo integracijai esama tarp tų, kurių išsilavinimo lygis žemesnis. Pavyzdžiui, labai svarbu skleisti švietimą ir žinias apie ES ir ES teises atviruose universitetuose ar įtraukti kaip vidurinės mokyklos mokymo programos dalį. Svarbu žmonėms žinoti savo teises, žinoti, kad ES nedirba virš jų galvų, o dirba su jais. Turime užtikrinti, kad būtų prieinami tinkami informacijos šaltiniai mažiau išsivysčiusiuose regionuose. Tikros demokratijos garantas yra ne biurokratija, o patys piliečiai – tai demokratinės kultūros šerdis. Būtina, kad žiniasklaida padėtų ugdyti bendravimą tarp institucijų ir piliečių, taip pat komunikaciją tarp piliečių.

Negalime tikėtis atsakingų sprendimų ar sprendimų apskritai piliečių iniciatyva, nesuteikdami jiems tinkamos informacijos. Informacijos suteikimas yra mūsų atsakomybė ir pareiga, o sprendimų priėmimas – piliečių teisė. Šių metų gegužės mėn. bus penkeri metai nuo tada, kai Vengrija įstojo į Europos Sąjungą, ir mes jau matome, kad Europos Sąjunga nėra beveidė, kad ES esame mes, atskiri piliečiai. Turime žinoti, kad sprendimų priėmimas yra mūsų rankose. Tad pasinaudokime šia galimybe.

Sírpa Pietikäinen (PPE-DE), raštu. – (FI) Dėkoju pranešėjui už puikų darbą. Vertinga tai, kad jis iškelia daug svarbių aspektų ir problemų, susijusių su ES ir jos piliečių sąveika.

ES nėra labai mėgstama žmonių bet kurioje Sąjungos valstybėje narėje. Atrodo, kad Airijos referendumas praeitą liepos mėn. parodė, kad bent airiai nebenori Sąjungos. Esama priežasčių, dėl kurių neigiamos valstybės nuostatos ir baimės, kurias praryja beveidis Briuselis, sklinda geriau, nei bet kokios žinios apie visus gerus dalykus, kuriuos pasiekė Sąjunga. Didžioji nežinomybė visada yra grėsmė, todėl lengva prisijungti prie to konkrečiam chorui.

Tvirtesnis įsipareigojimas iš žmonių ir NVO pusės visoms Sąjungos veiklos rūšims būtų priimtinas dalykas. Ypač teisinių klausimų atžvilgiu žmonėms ir organizacijoms turi būti suteikta daugiau galimybių daryti įtaką ir reikšti savo nuomonę visuose teisėkūros proceso etapuose.

Pranešėjas taip pat mini įdomų faktą dėl naujausių ES referendumų – kad moterys balsavo prieš ES dažniau nei vyrai. Akivaizdu, kad dėl tam tikros priežasties ypač moterys jaučia, kad ES yra nutolusi nuo žmonių.

Viena priežastis akivaizdi – Sąjunga turi labai vyrišką veidą. Komisijos pirmininkas yra vyras, beveik 70 proc. Komisijos narių taip pat – vyrai. Taip pat ir Europos Parlamento pirmininko plaktuku suduoda vyras. Daugumos parlamentinių komitetų pirmininkai taip pat yra vyrai. Svarbu, kad lyčių lygybė būtų maksimaliai įgyvendinta per ateinančią kadenciją, kai bus dalijamasi „top“ postais ES. Bent viena moteris turi būti paskirta į šias pareigas.

Aktyvus dialogas su pilietine visuomene yra svarbiausias būdas palaikyti Sąjungos teisėtumą.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Kaip visada artėjantys Europos Parlamento rinkimai padaro labai aktualų teikiamos informacijos lygio ir dialogo su piliečiais nepakankamumo klausimą, ypač Europos lygiu.

Atsižvelgdamas į tai pritariu pasiūlymui dėl rezoliucijos dėl aktyvaus dialogo su piliečiais, kuris pabrėžia Europos institucijų, transeuropinės švietimo sistemos ir masinių informavimo priemonių dalyvavimo svarbą. Konstitucinės sutarties atmetimas Prancūzijoje ir Olandijoje ir Airijos pasipriešinimas Lisabonos sutarčiai, išreikštas per referendumą, pabrėžė, kad kampanijos, nukreiptos į piliečius, turinčius žemesnį išsilavinimo lygį, inicijavimas yra perspektyvi ir reikalinga strategija, kurią aš visiškai palaikau.

Atsižvelgiant į padidėjusį prieigos prie interneto lygį Europos Sąjungos valstybėse narėse turime panaudoti šią priemonę, kad dialogą su piliečiais padarytume veiksmingesnį. Jis galėtų sudaryti sąlygas fiksuoti žmonių nuomones, kurios būtų vėliau įvertintos ir įjungtos kaip mūsų sprendimų priėmimo proceso dalis. Taip pat manau, kad ES istorija, tai, kaip ji veikia, ir piliečių teisės turi būti pagrindinės sudedamosios mokymo programos dalys Europos lygiu.

Todėl tvirtai tikiu, kad gali būti užtikrintos sąlygos nuosekliam dialogui su piliečiais, kuris nagrinės Europą ir Europos Sąjungą iš kitokios perspektyvos, pagrįstos tikslia informacija ir žiniomis.

Dushana Zdravkova (PPE-DE), raštu. – (BG) Ponios ir ponai, norėčiau pasveikinti G. Hegyi dėl puikaus pranešimo, kuris, esu tikra, įneš gyvybiškai svarbų indėlį inicijuojant pilietinį dialogą Europos Sąjungoje.

Sėkmingas Europos institucijų bendros komunikacijos prioritetų partnerystės su valstybėmis narėmis laimėjimas bus reikšmingas žingsnis geresnio Europos Sąjungos piliečių informavimo link. Tik gerai informuoti europiečiai gali pasinaudoti jiems siūlomomis galimybėmis ir dalyvauti aktyviame dialoge dėl Europos. Visi buvo liudininkai problemų dėl žmonių informuotumo pasekmių – „ne“ balsai referendumuose ir Europos plėtros blokavimas.

Kaip Bulgarijos piliečių asociacijos pirmininkė, tvirtai tikiu, kad piliečių dalyvavimas sprendimų priėmimo procesuose suteiks jiems galimybę tiesiogiai prisidėti prie politinio proceso ES lygiu. Manau, kad tai viena iš reikšmingų sričių, kurios turi būti greitai pertvarkytos ir pagerintos.

Manau, kad šis pranešimas leis Europos Parlamentui suteikti reikalingas gaires ir rekomendacijas ne tik kitoms institucijoms, bet ir pilietinėms organizacijoms todėl, kad piliečiai yra pagrindinis Europos ateities raidos elementas. Be jų bendradarbiavimo ir dalyvavimo mums bus neįmanoma pasiekti tikslo, kurį patys nusistatėme.

24. Kova su moterų lytinių organų žalojimu ES (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – C. Muscardini pranešimas (A6-0054/2009) Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto vardu dėl kovos su moterų lytinių organų žalojimu ES (2008/2071(INI)).

Cristiana Muscardini, pranešėja. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, labai gerai, kad Komisijos narys L. Michel dalyvauja mūsų diskusijose. Kaip žinome, jis visada daug dėmesio skiria žmogaus teisių klausimams ir tragedijoms Afrikoje. Iš tiesų L. Michelio dalyvavimas suteikia man vilties, kad Komisija gali rimtai apsvarstyti klausimą, kuris šiandien ne tik veikia dvidešimt aštuonias Afrikos, įvairias Artimųjų Rytų ir kaimynines šalis, bet jis dabar yra ypač kankinanti problema pačioje Europos Sąjungoje.

Masinė imigracija, kuri vyko pastaraisiais metais, atnešė šią tragediją į ES šalis. Dešimtys tūkstančių mergaičių ir jaunų moterų kiekvieną dieną rizikuoja nukentėti nuo baisios praktikos, kuri ne tik negrįžtamai jas sužaloja fiziniu požiūriu, bet padaro ir itin didelę psichologinę žalą. Štai kodėl, nors Parlamentas jau ne kartą pasmerkė šią praktiką ankstesniais metais ir per DAPHNE suteikė finansavimą keturiolikai projektų, siekiant kovoti su moterų lytinių organų žalojimu – štai kodėl šiandien vėl diskutuojame šia tema todėl, kad šis reiškinys, deja, ne mažėja, o toliau plinta.

Turime turėti drąsos priimti tinkamesnę šį svarbų prevencijos metodą naudodami kultūrinės kampanijas, galinčias priversti ne tik imigrantes moteris, bet ir šių mergaičių tėvus suprasti, kad vadovavimasis genties apeigomis, kurios neturi nieko bendra su religija, nėra būdas integruoti ar kurti ateitį savo dukterims.

Pagalvokite apie mergaitę, kuri lanko prancūzų, italų ar belgų mokyklą, susidraugauja su savo vienmetėmis, ir staiga išplėšiama iš normalios padėties ir priverčiama iškentėti tragediją, kuri pažymės ją visam gyvenimui. Ši mergaitė ne tik fiziškai sužalojama, jai nebeįmanoma tęsti normalių santykių su kitais žmonėmis; ji jaučiasi pažeminta, kitokia, o savo visuomenėje mes nenorime žmonių, kurie būtų kitokie. Norime žmonių, kurie nepaisant jų religijos, odos spalvos ar geografinės kilmės, gali kartu dirbti, kurdami geresnę Europą, artimesnę savo piliečiams.

Dėl šios priežasties, gerb. pirmininke, gerb. Komisijos nary, mes, kaip Parlamentas, kurio dalis esu aš, norėčiau padėkoti visiems savo komiteto kolegoms, kurie padėjo man parengti šį pranešimą – norime, kad visų valstybių narių įstatymai būtų suderinti taip, kad moterų lytinių organų žalojimas būtų įvardijamas kaip nusikaltimas. Nenorime švelninančių pasiūlymų, pavyzdžiui, „pradūrimas“. Norime, kad moterys būtų tikrai lygios su vyrais; nenorime įstojimo apeigų, norime realios integracijos. Norime, kad NVO galėtų atlikti savo darbą, norime prevencijos politikos, kuri apimtų imigrančių moterų asociacijas, norime nubausti visus, kurie siekia žaloti mergaites ir įtraukti jas į iškreiptą desperacijos ir marginalizacijos spiralę.

Pranešimas apima daug sričių ir, manau, nariai turėjo galimybę jį išnagrinėti ir įvertinti. Manau, visi turi prisidėti prie šio raginimo dėl ryžtingos Europos, kuri apima trijų institucijų pastangas, siekdama kovoti su šiuo siaubingu nusikaltimu, pažeidžiančiu žmonių teises.

Louis Michel, Komisijos narys. – (FR) Gerb. pirmininke, tiek savo kolegės, tiek savo vardu norėčiau padėkoti C. Muscardini už kalbą, nes manau, kad ji palietė tai, kas yra ir tragedija, ir skandalas. Tikrai norėčiau padėkoti C. Muscardini už puikų pranešimą šiuo svarbiu klausimu dėl kovos su moterų lytinių organų žalojimu Europos Sąjungoje.

Europos Komisija aiškiai pasmerkė tiek Sąjungoje, tiek trečiojoje šalyse, nepriimtina tradicinės praktikos pobūdį, kuris labai kenkia pagrindinei moterų ir jaunų mergaičių pagarbos savo fizinei ir psichinei neliečiamybės teisei. Mes, aišku, visiškai palaikome pranešimą. Manome, kad visos Europos Sąjungos valstybės narės turi imtis atsakingų priemonių. Sakyčiau, turi būti imtasi daug tvirtesnių priemonių, kad būtų padarytas galas šiai praktikai tiek Europos Sąjungoje, tiek trečiojoje šalyse todėl, kad visiškai nepriimtina ir visai neįtikėtina, kad visa tai gali tęstis Europos Sąjungoje. Taip pat turime visuose politiniuose dialoguose užtikrinti, kad esame trečiųjų šalių pusėje ir kad jos visiškai supranta mūsų poziciją. Norėčiau akimirksniu nukrypti nuo teksto ir pasakyti, kad galiu užtikrinti jus, kad šis klausimas įtrauktas į visų politinių dialogų darbotvarkę, kuriuos rengiame su besivystančiomis šalimis.

Visai neseniai Burkina Faso prezidentas B. Compaorė paskambino man ir pasakė, kad ketinamas priimti įstatymas, draudžiantis šią praktiką, nors tai nebus lengva. Reikėtų pažymėti, kad tikrai bus klanų ir genčių, kurios toliau tęs šią praktiką, ir tai gana opi šalies tema, bet jis tikrai troško padaryti pažangą ir tai, manau, labai svarbu.

Jūs taip pat žinote, kad Komisija reguliariai teikia Bendrijos finansavimą, siekdama remti projektus Europoje ir trečiojoje šalyse, kurių tikslas – užkirsti kelią ir panaikinti moterų lytinių organų žalojimą, suteikti pagalbą aukoms ir jaunoms mergaitėms, atsidūrusioms pavojuje.

Europoje pagrindinė priemonė yra DAPHNE III programa, remianti Europos nevyriausybinės organizacijas, vietos ir regionines viešąsias institucijas ir valdžios organus kovoje su moterų lytinių organų žalojimu. Nuo pat pradžios 1997 m. DAPHNE bendrai finansavo keturiolika projektų, skirtų šiai konkrečiai problemai, ir suteikė bendrą apie 2,4 mln. EUR sumą. DAPHNE projektai davė mums galimybę įgyvendinti bendrijos mokymo ir paramos programas, vykdyti sąmoningumo ugdymo kampanijas, analizuoti nacionalinius teisės aktus, rinkti informaciją ir statistiką, plėtoti priemones ir kurti geriausią praktiką susijusiems subjektams naudoti ir rekomenduoti politikos kryptis Europos ir nacionalinių sprendimų priėmėjams.

Mes tikrai pasiryžę ir toliau remti tokius veiksmus ir spręsti klausimą Europos Sąjungoje, ne tik žiaurumo prevencijos ir paramos aukoms, bet ir imigracijos, prieglobsčio ir baudžiamosios teisenos srityse.

Ketinu vėl trumpam nukreipti dėmesį nuo teksto. Turiu jums pasakyti, kad mane šokiruoja tam tikras mūsų vyriausybių ir kai kurių politikų, kurie laiko tai kultūros dalimi, todėl neliečiamu dalyku, bailumas. Atsiprašau – mažiausiai, ko turime tikėtis iš žmonių, atvykstančių į Europą, yra tai, kad jie laikysis galiojančių taisyklių. Manau, kad negali būti dviejų greičių teisingumo; negali būti dviejų greičių koncepcijos. Tai neturi poveikio Europos šalies gebėjimui priimti imigrantus, greičiau atvirksčiai. Tai diskusija, kurią pats patyriau savo šalyje

praityje. Turiu pasakyti, esu šokiruotas, kad kai kurie žmonės, vadovaudamiesi dingstimi, kad gerbia migrantų kultūrą, iš esmės atsisako bausti tokį dalyką. Manau, jei norime išspręsti šį klausimą bent Europoje, turime pasiekti stadiją, kai baudžiame tokią praktiką. Turime turėti politinės drąsos ir nemanau, kad tai kliudys šalies gebėjimui priimti imigrantus, jei galėsime pasakyti: „Tai mūsų konstitucija, tai mūsų taisyklės, tai mūsų žmogiškosios vertybės ir jūs turite jų laikytis. Jei jų nesilaikysite, peržengsite įstatymo ribas ir būsite nubausti.“ Tai mano šalutinės pastabos pabaiga, bet džiaugiuosi, kad pasakiau šiuos dalykus todėl, kad visiškai pritariu jūsų susierzinimui šiuo klausimu.

Suteikdama pagalbą trečiosioms šalims Komisija taip pat taiko tris politikos kryptis kovai su moterų lytinių organų žalojimu. Pirmiausia, kaip sakiau jums, moterų emancipacijos klausimą, žmogaus teises ir sveikatą padaro bet kurio politinio ir strateginio dialogo, kurį veda su vyriausybėmis partnerėmis, sudėtine dalimi.

Antra, ji remia veiksmus, kuriais pasisakoma ir daromas spaudimas dėl geresnių nacionalinių teisės aktų, taip pat dėl nacionalinės politikos, tinkamos skatinti ir apsaugoti moterų teises ir uždrausti bet kokią žalingą praktiką, kūrimo.

Trečia, ji remia iniciatyvas, kurių tikslas – sustiprinti politinių lyderių veiklos mastą kartu su sąmoningumo ugdymo kampanijomis, nukreiptomis į visus visuomenės sektorius. Daugiametė Hagos programa, apimanti įvairią veiklą, kuri bus vykdoma, siekiant plėtoti teisingumo, laisvės ir saugumo sritį, baigiasi 2010 m. Ketiname pristatyti naują Stokholmo programą 2010–2014 m. komunikate 2009 m. pavasarį. Galiu patvirtinti jums, kad ši programa ypač pabrėš aspektą, susijusį su pagrindinių teisių ir aukų apsauga, įskaitant vaikų ir moterų teisių skatinimą ir apsaugą.

Nors Komisija dar neparengė konkrečios strategijos dėl kovos su moterų lytinių organų žalojimu, mes pasiryžę tęsti paramą veiklai, kurios tikslas yra užkirsti tam kelią ir ketiname toliau kelti šį klausimą, atsižvelgdami į Sąjungos vidaus ir išorės politiką.

Pirmininkas. – Pristatymas baigtas.

Balsavimas įvyks antradienį, 2009 m. kovo 24 d.

Raštiški pranešimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Véronique Mathieu (PPE-DE), raštu. – (FR) Kasmēt Europoje 180 000 migrančių moterų kenčia ar rizikuoja nukentėti nuo lytinių organų žalojimo. Svarbu nepamiršti, kad šis žalojimas – tai žmogaus teisių pažeidimas, turintis labai dideles fizines ir psichologines pasekmes. Šios praktikos negalima pateisinti dėl kultūrinių ar religinių tradicijų. Kad tam būtų padarytas galas, valstybės narės turi priversti laikytis draudimo, įtvirtinto baudžiamojoje teisėje, ir žalojimo praktika turi būti laikoma baudžiamuoju nusikaltimu. Tuo pačiu metu faktinėms ar potencialioms aukoms turi būti suteikta galimybė gauti teisinę ir medicininę pagalbą.

ES turi didinti paramą toms NVO, kurios atlieka puikų darbą prevencijos ir pagalbos srityse. Nacionaliniu ir Europos lygiais tikslingos informavimo ir švietimo kampanijos pašalins tabu, susijusius su šia praktika, informuodamos šeimas apie tokio žalojimo baudžiamąsias pasekmes. Todėl svarbu, kad ES spręstų šią problemą nubrėždama bendrus prevencinius veiksmus, siekiant uždrausti žalojimo praktiką ES ir kalbant apie šį draudimą visuose bendradarbiavimo susitarimuose, sudarytuose su trečiosiomis šalimis. Lytinių organų žalojimas yra socialinė problema, kuri mums visiems rūpi.

25. Daugiakalbystė – Europos turtas ir bendras išsipareigojimas (trumpas pristatymas)

Pirmininkas. – Kitas klausimas – V. Graça Moura pranešimas (A6-0092/2009) Kultūros ir švietimo komiteto vardu, kurio tema „Daugiakalbystė – Europos turtas ir bendras išsipareigojimas“ (2008/2225(INI)).

Vasco Graça Moura, pranešėjas. – (PT) Komisijos komunikatas, pavadintas „Daugiakalbystė – Europos turtas ir bendras išsipareigojimas“ vyksta jau parengus daugybę Parlamento, Komisijos, Tarybos, Regionų komiteto ir Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto dokumentų, kuriuose daugiakalbystės klausimas sprendžiamas įvairiapusiškai.

Savo pranešime kartoju anksčiau Europos Parlamento priimtas pozicijas ir apskritai palaikau Komisijos nuomonę, kad ES kalbinė ir kultūrinė įvairovė – tai milžiniškas konkurencinis pranašumas ir kad yra poreikis visapusiškai remti kalbų mokymo ir mainų programas švietimo ir kultūros srityse tiek Sąjungos viduje, tiek išorėje.

Taip pat pabrėžiu kalbos, kaip socialinės integracijos veiksnio, svarbą. Patvirtinu dialogo su kitais žemės rutulio regionais svarbą, atkreipiant dėmesį į ypatingus saitus, egzistuojančius kalbos, istorijos ir kultūros prasme tarp ES ir trečiųjų šalių. Nurodau vertimą, tiek literatūrinį, tiek techninį remiančios politikos poreikį. Sprendžiu daugiakalbystės klausimą garso ir vaizdo įrašų sektoriuje, palaikau poreikį remti kalbų mokytojus ir kalbos kompetencijos rodiklių taikymą visoms ES oficialioms kalboms be žalos jiems išplisti į kitas kalbas, kuriomis kalbama ir kurios studijuojamos Europoje, įskaitant klasikinę graikų ir lotynų kalbas.

Kalbų mokymo atžvilgiu tiek mokykloje, tiek sulaukus pilnametystės tvirtinu, kad iš daugelio kitų aspektų švietimas gimtąja kalba yra fundamentinis, lyginant su visu kitu mokymu. Tėvai ir globėjai turi turėti galimybę pasirinkti oficialią kalbą, kuria jų vaikai turi būti lavinami šalyse, kuriose yra daugiau nei viena oficiali kalba ir bendrai egzistuoja regioninės kalbos. Taip pat tvirtinu, kad iš mokinių neturi būti atimtas švietimas valstybės oficialia kalba.

Pabrėžiu, kad mano pranešime pabrėžiama neginčijama regioninių ar mažumos kalbų svarba. Aš aiškiai pripažįstu ir gerbiu šias kalbas ir nesistengiu joms kliudyti. Mano pranešime nėra aspektų, kurie nesutaukiami su šiomis kalbomis. Tačiau alternatyviame pasiūlyme, kurį pateikė svarstyti socialistų, liberalų ir žaliųjų nariai, visai paprastai praleisti trys punktai, kuriuos ką tik paminėjau.

Todėl principai, susiję su pagrindinėmis teisėmis ir žmonių laisvėmis, kurie ilgą laiką buvo puoselėjami, priimami ir praktikuojami Europos Sąjungoje, netrukus bus pašalinti dėl galisų, katalonų ir baskų nacionalistų. Jei bus priimtas šis alternatyvus pasiūlymas, Europos Parlamentas pasiduos.

Šie ketinimai yra absoliučiai aiškūs. Šiandienos ispanų laikraščio *El País* numerio 37 p. galite perskaityti, kad tik prieš tris mėnesius Aukščiausiasis teismas nusprendė, kad registracijos anketoje turi būti įtraukta skiltis, kurioje klausama tėvų, kuria kalba jie nori, kad jų vaikai įgytų pradinį išsilavinimą – to Katalonijos Vyriausybė nedarė.

Nemanau, kad ši alternatyva turi būti priimta. Priešingai, negu mano pranešime išreikštas požiūris, tai sudaro sąlygas nepriimtinais kraštutinių nacionalistinių tendencijų apsaugai, taip pat neleistinais prieštarauja mūsų pagrindinėms teisėms ir laisvėms ir net subsidiarumo principui, neminint, kad ši alternatyva taip pat prieštarauja principams, kurie jau egzistuoja ankstesniuose Europos Parlamento ir Tarybos tekstuose ir kuriais niekada nebuvo abejojama.

Todėl raginu šiuos Rūmus būti labai atsargius. Svarstyti pateikta alternatyva turi būti atmesta, o mano pranešimas turi būti priimtas, kaip įvyko Kultūros ir švietimo komitete vasario 17 d., dvidešimčiai narių balsavus „už“, trims – „prieš“ ir aštuoniems susilaikius.

Gerb. pirmininke, Europos Sąjunga turi būti pagalbos demokratijai ir pliuralizmui vieta, o ne išskyrimo ar nepagrįsto pagrindinių teisių ir laisvių apribojimo vieta.

Louis Michel, *Komisijos narys.* – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti V. Graça Moura už savo iniciatyvą parengtą pranešimą dėl daugiakalbystės.

Pranešime palaikomas Komisijos požiūris ir pabrėžiama kalbų mokymo kokybė ir gerų mokytojų svarba, integruotas požiūris, susijęs su pastangomis pasiekti visų mūsų visuomenės sluoksnių kalbinę įvairovę, taip pat stengiamasi palengvinti supratimą apie žiniasklaidos ir literatūrinio vertimo vaidmenį, kalbinius ir kultūrinius ryšius su trečiosiomis šalimis.

Palaikau pranešėjo nuomonę, kad daugiakalbystė daro didelį poveikį kasdieniam Europos piliečių gyvenimui, turint omenyje ryšių gausą, didėjantį mobilumą ir migraciją, taip pat didėjančią globalizaciją.

Gimtosios kalbos ir dar dviejų kalbų ar užsienio kalbos mokymosi principas ankstyvajame amžiuje yra mūsų daugiakalbystės politikos atskaitos taškai. Mūsų požiūris pagrįstas šia nusistovėjusia teise. Jis sustiprina visą gyvenimą trunkančio mokymosi svarbą, o jo tikslas – įtraukti labiausiai pažeidžiamas grupes į mūsų visuomenę. Kalbu konkrečiai apie tuos žmones, kurie apleido studijas, imigrantus ir tuos, kurie kalba tik viena kalba ar kurie mažiau kompetentingi lingvistikos atžvilgiu.

Be to, norime didinti pastangas pameistrių, suaugusiųjų ir vyresniųjų žmonių atžvilgiu, kurie jau nesimoko ir kurie gali neturėti galimybės tobulėti.

Džiaugiuosi, kad jūs palaikote mūsų požiūrį. Kad pasiektume šias grupes, labai svarbi individuali motyvacija ir reikiamų mokymo metodų įgyvendinimas. Naujos technologijos, pavyzdžiui, internetas ir interaktyvi žiniasklaida, siūlo daug galimybių šioms grupėms pasiekti, tobulinti ir adaptuoti mokymo metodus prie konkrečių poreikių ir gebėjimų. Europos lygiu mūsų visą gyvenimą trunkančio mokymosi programa skatina

visas kalbas: oficialias Europos Sąjungos kalbas, regionines ir mažumų kalbas, taip pat kitas kalbas, kuriomis kalbama pasaulyje. Tai naujos realybės ir mūsų piliečių kalbinių poreikių atspindys Sąjungoje.

Didėjančio mobilumo ir migracijos sąlygomis labai svarbu, kad žmonės gerai išmoktų nacionalinę kalbą ar mokėtų daugiau kalbų, jei jie nori būti integruoti į visuomenę. Tačiau šiuo atžvilgiu norėčiau pabrėžti, kad būtent valstybės narės yra pagrindinės sprendimų priėmėjos, kalbant apie kalbos politiką, įskaitant regionines ir mažumų kalbas, kurių pagrindai įtvirtinti Europos Tarybos Europos chartijoje dėl regioninių arba mažumų kalbų.

Džiaugiuosi dėl bendros Parlamento paramos mūsų požiūriui į daugiakalbystę.

Pirmininkas. – Pristatymas baigtas.

Balsavimas įvyks antradienį, 2009 m. kovo 24 d.

Raštiški pranešimai (Darbo tvarkos taisyklių 142 straipsnis)

Corina Crețu (PSE), raštu. – (RO) 27 ES valstybių narių kalbinė ir kultūrinė įvairovė yra naudinga dėl supratimo ir bendradarbiavimo, taip pat dėl tarptautinio darbo jėgos mobilumo ir Europos vertybių asimiliacijos. Svarbu nuolat tobulinti ES politiką, kurios tikslas – skatinti švietimą gimtąja kalba ir užtikrinti visapusišką savitarpio suprantamumą, turint omenyje kalbas. Mums reikia nacionalinių valdžios institucijų ir Europos Komisijos bendradarbiavimo, siekiant įgyvendinti praktiką kaip įmanoma veiksmingiau tam, kad būtų pasiekta integracija pripažįstant kalbinius skirtumus.

Rumunija yra viena iš valstybių narių, kuri užtikrina apsaugos ir paramos lygį mažumoms, viršydama Europos vidurkį dėl švietimo skatinimo mažumų kalbomis. Babeș-Bolyai universitetas Cluj-Napoca yra nuostabus daugiakalbystės skatinimo pavyzdys.

Deja, buvo rengiamos demonstracijos, ir net Europos Parlamente, ir pradėtos iniciatyvos, raginančios sužlugdyti Babeș-Bolyai universitetą neteisėtos diskriminacijos, pagrįstos etniniu atskyrimu, pagrindu. Štai kodėl noriu atkreipti jūsų dėmesį į pavojų, kurį kelia diskusijų etniniais klausimais tono aštrėjimas. Pagarba mažumų teisėms ir daugiakalbystės skatinimas neturi būti iškraipytas, paverčiant visa tai priedangomis, už kurių vykdomi veiksmai prieš Europos dvasią ir etninę harmoniją. Daugiakalbystė turi būti bendras vardiklis, o ne Europos Sąjungos skaidymo veiksnys.

Gabriela Crețu (PSE), raštu. – (RO) Yra praktinių argumentų, remiančių daugiakalbystę: ji mažina nedarbo riziką, didina galimybes rasti darbą, padeda gerinti teikiamų paslaugų kokybę ir kelti darbo našumą bei palengvina mobilumą. Visi žinome šiuos argumentus ir, šiuo požiūriu, nuomonės linkusios sutapti.

Dabar norėčiau pabrėžti kitos priežasties puoselėti daugiakalbystę ir susijusias priemones svarbą.

Daugiakalbystė patvirtina esminio Europos socialinio modelio vertybes ir požiūrius, tai: savitarpio supratimas, pasitikėjimas ir solidarumas. Ji gali padėti veiksmingai siekti vienybės įvairovės pasaulyje.

Šiuo atžvilgiu mes taip pat primygtinai reikalaujame saugoti kalbinę įvairovę Europoje. Vienas būdas pasiekti šį tikslą būtų mokytis antros užsienio kalbos, kitas – ne tarptautinių kalbų. Gali būti mokomasi kaimyninių šalių, etninių mažumų kalbų savo šalyje, taip pat kylančių ekonomikų šalių kalbų, su kuriomis klesti santykiai.

Norėčiau išreikšti viltį, kad tokios politikos teigiama įtaka vėliau bus matoma kasdieniame gyvenime.

Silvana Koch-Mehrin (ALDE), raštu. – (DE) Kalbinė įvairovė labai svarbi. Tai kasdienės realybės dalis Europos Sąjungoje, įgaunanti vis didesnės svarbos santykiuose tarp valstybių narių, įskaitant mūsų daugelio kultūrų visuomenės gyvenimą kartu ir bendras politikos priemones, kurių imasi Europos Sąjunga. Tačiau sprendimų priėmimo galia dėl kalbos politikos dalykų yra pirmiausia valstybių narių valioje. Ne Europos Parlamento pareiga įtvirtinti reikalavimus ir kalbos politikos rekomendacijas. Tas faktas, kad ES turi Komisijos narį daugiakalbystės klausimui, aiškiai rodo, kad skubiai reikalinga Komisijos reforma ir kad turi būti mažiau Komisijos narių negu valstybių narių.

Iosif Matula (PPE-DE), raštu. – (RO) Norėčiau pasveikinti savo kolegą V. Graça Moura dėl to, kaip jis sėkmingai aprėpė šiame pranešimo projekte bendrus, regioninius ir net vietos interesus.

Aš asmeniškai siūliu, kad piliečiai, priklausantys etninei grupei, kalbantys mažumos kalba, turėtų tinkamai išmokti oficialią kalbą šalies, kurioje jie gyvena. Tai tikrai suteiktų privalumą ieškant darbo ir geros socialinės

integracijos prasme. Deja, tiesiogiai susijęs pakeitimas nebuvo priimtas kompetentingame komitete, bet aš vis tiek tvirtai įsitikinęs, kad tai būtų labai naudinga.

Kita vertus, pasiūliau, kad pareigūnai, į kurių darbą įeina ir tai, kad dažnai tenka bendrauti su piliečiais iš kitų valstybių narių, turi būti skatinami mokytis Europos kalbų. Manau, kad tai būtų naudinga, atsižvelgiant į darbo jėgos migraciją visoje Europoje, taip pat į mobilumą turizmo tikslais.

Tai vienintelis būdas, kuriuo galime skatinti komunikaciją ir tarpkultūrinį supratimą, kurie yra pagrindinės Europos Sąjungos vertybės.

26. Kito posėdžio darbotvarkė: žr. posėdį

27. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23 val. 05 min.)